

Bruxelles, den 27. marts 2023
(OR. en)

7557/23

**Interinstitutionel sag:
2021/0425(COD)**

**ENER 134
ENV 265
CLIMA 145
IND 122
RECH 94
COMPET 231
ECOFIN 256
CODEC 408**

NOTE

fra:	De Faste Repræsentanternes Komité (1. afdeling)
til:	Rådet
Tidl. dok. nr.:	7160/23
Komm. dok. nr.:	15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1
Vedr.:	Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om fælles regler for de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint (omarbejdning) – Generel indstilling

Vedlagt følger til delegationerne syvende revision af ovennævnte forslag med henblik på at nå frem til en generel indstilling på samlingen i TTE-Rådet (energi) den 28. marts 2023.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

**om fælles regler for de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint
(EØS-relevant tekst)**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –
under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 194, stk. 2,
under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹,
under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget²,
efter den almindelige lovgivningsprocedure, og
ud fra følgende betragtninger:

¹ EUT C 211 af 19.8.2008, s. 23.

² EUT C 172 af 5.7.2008, s. 55.

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF³ er blevet ændret væsentligt flere gange⁴. Da der skal foretages yderligere ændringer, bør direktivet af klarhedshensyn omarbejdes.
- (2) Formålet med det indre marked for naturgas, som siden 1999 gradvist har taget form i Unionen, er at stille reelle valgmuligheder til rådighed for alle forbrugere i Den Europæiske Union, privatpersoner som erhvervsdrivende, åbne nye forretningsmuligheder og fremme handelen over grænserne, så der derved kan opnås effektiviseringsgevinster, konkurrencedygtige priser og højere servicestandarder, og at bidrage til øget forsyningssikkerhed og bæredygtighed.
- (3) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/55/EF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF har bidraget væsentligt til skabelsen af et sådant indre marked for naturgas.

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94).

⁴ Jf. bilag III, del A.

- (4) Som led i pakken "Ren energi til alle europæere", som Kommissionen foreslog den 30. november 2016, blev der med forordning (EU) 2019/943⁵ og direktiv (EU) 2019/944⁶ opnået endnu et fremskridt med hensyn til udviklingen af det indre marked for elektricitet med borgerne i centrum, hvilket bidrog til Unionens mål om omstilling til et rent energisystem og reduktion af drivhusgasemissioner. Det indre marked for naturgas bør bygge på de samme principper og navnlig sikre et ensartet forbrugerbeskyttelsesniveau.
- (5) Unionen har til hensigt at nedbringe drivhusgasemissionerne. Den har derfor vedtaget en række initiativer for at nå dette mål, herunder strategien for integration af energisystemet **(COM(2020)299 final)** og strategien for brint **(COM/2020/301)**, som Kommissionen offentliggjorde i juli 2020, og hvori det fastsættes, hvordan energimarkederne skal moderniseres, herunder dekarboniseringen af gasmarkederne samt forordning (EU) 2018/1999 og forordning (EU) 2021/1119. Nærværende direktiv bør bidrage til at nå disse mål og sikre forsyningssikkerheden og et velfungerende indre marked for gasser, herunder for brint.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 54).

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125).

- (5a) Dette direktiv bør ses i sammenhæng med andre politiske og lovgivningsmæssige instrumenter, navnlig dem, der foreslås i den europæiske grønne pagt. Mange af disse andre foreslåede instrumenter, f.eks. udvidelsen af Unionens [emissionshandelssystem, forordningen om indsatsfordeling, direktivet om vedvarende energi, direktivet om energieffektivitet, ReFuelEU-initiativerne og den foreslåede revision af energibeskatningsdirektivet, har til formål at tilskynde til dekarbonisering af Unionens økonomi og sikre, at den fortsat har kurs mod en klimaneutral Europæisk Union senest i 2050 som krævet i den europæiske klimalov]. Hovedformålet med dette direktiv er imidlertid ikke at tilskynde til omstillingen, men at muliggøre og lette den ved at sikre, at der fortsat findes effektive markeder for gasser.
- (6) Sigtet med dette direktiv er at lette udbredelsen af vedvarende og kulstoffattige gasser i energisystemet ved at muliggøre en omlægning fra fossil gas og sørge for, at disse nye gasser kan spille en vigtig rolle med hensyn til at nå EU's 2030-klimamål og målet om klimaneutralitet i 2050. Sigtet med direktivet er ligeledes at etablere en lovgivningsmæssig ramme, der giver alle markedsdeltagerne mulighed for og tilskynder dem til under planlægningen af deres aktiviteter at tage hensyn til fossile gassers rolle i omstillingsperioden, for at undgå fastlåsningsvirkninger og sikre en gradvis og rettidig udfasning af fossil gas, navnlig i alle relevante industrisektorer og til opvarmningsformål.

- (6a) På vejen hen imod Den Europæiske Unions opnåelse af klimaneutralitet senest i 2050 forventes det, at energibesparelser og direkte elektrificering i mange tilfælde udgør den mest omkostningseffektive og energieffektive dekarboniseringsmulighed. Der vil dog stadig være en række slutanvendelsesapplikationer, hvor dette måske ikke er muligt, eller hvor det medfører højere omkostninger. I sådanne tilfælde kan det være relevant at anvende vedvarende eller kulstoffattige gasser og brændsler, herunder biomethan og vedvarende og kulstoffattig brint. De incitament, der skabes med pakken om den europæiske grønne pagt, forventes således at resultere i en grundlæggende ændring af strukturen for energiefterspørgsel generelt og for gasser i særdeleshed. Hvor der f.eks. i dag i vid udstrækning anvendes naturgas til rumopvarmning, forventes dette behov i fremtiden i høj grad at blive dækket af andre energibærere, såsom elektriske apparater til rumopvarmning. De fremtidige anvendelsesmuligheder for brint forventes primært at være i sektorer, der ellers er vanskelige at dekarbonisere. Disse omfatter en række industrielle processer, men også transportformer såsom tung langdistancevejtransport, luftfart og søfart. Da de præcise dekarboniseringsforløb, energibæreres rolle og deres anvendelsesmuligheder også vil afhænge af lokale udgangspunkter, ressourcer og omstændigheder, bør de ikke fastsættes i detaljer. Effektive markeder vil ud fra de givne lokale ressourcer og omstændigheder sikre, at forbrugere, der tilskyndes af andre politiske instrumenter, sættes i stand til at vælge de dekarboniseringsmuligheder, der er mest velegnet til deres specifikke anvendelse.

- (7) I EU's strategi for brint anerkendes det, at eftersom EU-medlemsstaternes potentiale for produktion af vedvarende brint er uensartet, har et åbent og konkurrencedygtigt EU-marked med uhindret handel på tværs af landegrænserne betydelige fordele for konkurrencen, prisoverkommeligheden og forsyningssikkerheden. Det understreges endvidere, at omstillingen til et likvidt marked, hvor brint handles som en råvare, vil gøre det lettere for nye producenter at komme ind på markedet og være nyttigt for en dybere integration med andre energibærere. Det vil skabe levedygtige prissignaler for investeringer og operationelle beslutninger. Bestemmelserne i dette direktiv bør således fremme brintmarkeder, handel med brint som en råvare og likvide handelsknudepunkter, og medlemsstaterne bør fjerne uberettigede hindringer i denne henseende. De iboende forskelle anerkendes, men de eksisterende regler, der har åbnet mulighed for de effektive kommercielle operationer, der er udviklet til el- og gasmarkederne, og handel, bør dog finde anvendelse på Unionens brintmarkeder i det omfang, det er hensigtsmæssigt og inden for en passende tidsramme.
- (8) I overensstemmelse med EU's strategi for brint forventes vedvarende brint at blive anvendt i stor skala fra 2030 og derefter med henblik på at dekarbonisere visse sektorer, bl.a. luftfart og skibsfart samt industrisektorer, der er vanskelige at dekarbonisere. Alle slutkunder, der er tilsluttet brintsystemer, vil drage fordel af de grundlæggende forbrugerrettigheder, der gælder for slutkunder, der er tilsluttet naturgassystemet, f.eks. retten til at skifte leverandør samt nøjagtige faktureringsoplysninger. I de tilfælde, hvor kunderne er tilsluttet brintnettet, f.eks. industrikunder, vil de drage fordel af de samme forbrugerbeskyttelsesrettigheder, som gælder for naturgaskunder. Forbrugerrelaterede bestemmelser, der har til formål at fremme husholdningernes deltagelse på markedet, f.eks. prissammenligningsværktøjer, aktive kunder og borgerenergifællesskaber, finder imidlertid ikke anvendelse på brintsystemet.

- (9) I tråd med EU's strategi for brint lægger EU hovedvægten på at udvikle vedvarende brint, der primært produceres ved hjælp af vind- og solenergi. Vedvarende brint er den mest kompatible løsning set i forhold til EU's mål om klimaneutralitet og nulforurening på lang sigt og den mest kohærente med et integreret energisystem. Imidlertid kan kulstoffattige brændsler såsom kulstoffattig brint spille en rolle i energiomstillingen, navnlig på kort og mellemlang sigt for hurtigt at mindske emissionerne fra eksisterende brændsler og støtte udbredelsen af vedvarende brændsler såsom vedvarende brint. Til støtte for omstillingen bør der fastsættes en tærskel relateret til reduktion af drivhusgasemissioner for kulstoffattig brint og syntetiske gasformige brændsler. Denne tærskel bør skærpes for brint produceret i anlæg, der sættes i drift fra den 1. januar 2031, for at tage hensyn til den teknologiske udvikling og i højere grad stimulere de dynamiske fremskridt hen imod reduktion af drivhusgasemissioner fra brintproduktion. I EU-strategien for integration af energisystemet blev der sat fokus på behovet for at indføre et EU-dækkende certificeringssystem for også at lade kulstoffattige brændsler indgå, således at medlemsstaterne kan sammenligne dem med andre dekarboniseringsmuligheder og overveje dem i deres energimiks som en rentabel løsning. For at sikre, at kulstoffattigt brændsel har samme dekarboniseringseffekt som andre VE-alternativer, er det vigtigt, at de certificeres, ved at der anvendes en tilsvarende metodisk tilgang baseret på en livscyklusvurdering af deres samlede drivhusgasemissioner. Dette vil gøre det muligt at indføre et omfattende EU-dækkende certificeringssystem, der dækker hele Unionens energimiks. I betragtning af at kulstoffattigt brændsel og kulstoffattig brint ikke er vedvarende brændsler, kan deres terminologi og certificering ikke medtages i forslaget til revision af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001⁷. Derfor afbøder deres medtagelse i dette direktiv denne mangel.

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82).

- (10) De rettigheder, der er sikret EU-borgerne i traktaten, herunder fri bevægelighed for varer, fri etableringsret og fri udveksling af tjenesteydelser, kan kun udøves i et helt åbent marked, hvor alle forbrugere frit kan vælge leverandør, og alle leverandører frit kan levere til deres kunder.
- (10a) **Medlemsstaterne bør med hensyn til et helt åbent marked stadig være i stand til at planlægge deres energimiks. Medlemsstaterne kan vælge strategisk at lukke og tilpasse en del af deres distributionssystem for at udfase forsyningen af naturgas til husholdningerne med henblik på at sikre overgangen til et bæredygtigt og effektivt system.**
- (11) Dette direktiv bør fokusere på forbrugernes interesser, og tjenesteydelsernes kvalitet bør være en central del af naturgas- og brintvirksomhedernes ansvar. Det er nødvendigt at styrke og sikre forbrugernes eksisterende rettigheder, retten til adgang til [...] **energitjenester**, [...] og beskyttelse mod energifattigdom som anført i meddelelsen om den europæiske søjle for sociale rettigheder, og dette bør indebære øget gennemsigtighed. Forbrugerbeskyttelsen bør sikre, at alle Unionens forbrugere drager fordel af et konkurrencebaseret gasmarked. Forbrugerrettighederne bør håndhæves af medlemsstaterne eller, når en medlemsstat har fastsat dette, de regulerende myndigheder.
- (12) Den europæiske søjle for sociale rettigheder angiver energi blandt de væsentlige tjenester, som alle skal have adgang til, og opfordrer til støtteforanstaltninger for dem, der har behov for det (princip 20). FN's mål for bæredygtig udvikling nr. 7 (SDG 7) opfordrer også til at sikre adgang til økonomisk overkommelig, pålidelig, bæredygtig og moderne energi for alle.

- (13) Krav til offentlig service og de fælles mindstenormer, der følger af dem, må styrkes yderligere for at sikre, at alle forbrugere, navnlig de sårbare, får gavn af konkurrencen og rimelige priser. Kravene til offentlig service bør fastsættes på nationalt plan under hensyntagen til de nationale forhold; medlemsstaterne bør dog respektere EU-retten.
- (14) Medlemsstaterne bør have vide skønsmagter til at pålægge gasvirksomheder offentlige serviceforpligtelser for at forfølge mål af almen økonomisk interesse. Dog udgør offentlige serviceforpligtelser i form af fastsættelse af priserne for naturgasforsyning en grundlæggende forvridende foranstaltning, der ofte fører til akkumulering af tariffunderskud, begrænsning af forbrugernes valgmuligheder, ringere incitamenter til energibesparelser og investeringer i energieffektivitet, lavere serviceniveau, lavere forbrugerengagement og -tilfredshed, og konkurrencebegrænsning samt færre innovative produkter og tjenesteydelser på markedet. Derfor bør medlemsstaterne anvende andre politiske foranstaltninger, navnlig målrettede socialpolitiske foranstaltninger, for at sikre borgerne en prismæssigt overkommelig naturgasforsyning. Offentlige indgreb i fastsættelse af priserne for naturgasforsyning bør kun gennemføres som en offentlig serviceforpligtelse og bør være underlagt særlige betingelser. Et fuldt liberaliseret og velfungerende detailmarked for naturgas vil fremme både prismæssig konkurrence og anden konkurrence mellem eksisterende leverandører og være et incitament for nye markedsdeltagere og vil dermed øge forbrugernes valgmuligheder og tilfredshed.

- (15) Offentlig serviceforpligtelse i form af fastsættelse af priserne for naturgasforsyning bør anvendes uden at påvirke princippet om åbne markeder i klart fastlagte tilfælde og for klart fastlagte begunstigede og bør være af begrænset varighed. For at afbøde de forvridende virkninger, som offentlige serviceforpligtelser har på fastsættelse af prisen på naturgasforsyningen, bør medlemsstater, der benytter sig af denne form for indgreb, træffe yderligere foranstaltninger, herunder foranstaltninger til forebyggelse af forvridninger i prisfastsættelsen på engrosmarkedet. Medlemsstaterne bør sikre, at alle, der begunstiges af regulerede priser, kan drage fuld nytte af de tilbud, der er tilgængelige på konkurrencemarkedet, efter eget valg. Til dette formål bør de informeres direkte og regelmæssigt om tilbuddene og de mulige besparelser på konkurrencemarkedet, og de bør tilbydes bistand til at besvare og udnytte markedsbaserede tilbud.
- (16) Offentlige indgreb i fastsættelse af priserne for naturgasforsyning bør ikke føre til direkte krydssubsidiering mellem forskellige kategorier af kunder. I henhold til dette princip må prissystemer ikke eksplicit pålægge visse kategorier af kunder at bære omkostningerne ved prisindgreb, der berører andre kategorier af kunder. **Offentlige serviceforpligtelser i forbindelse med fastsættelse af priserne bør kun vedrøre naturgasforsyning, da husholdningerne ikke forventes at anvende brint til opvarmning i større målestok. Brintmarkedet vil primært vedrøre industrien, som ikke kræver sådanne offentlige indgreb.**

(16a) Offentlige indgreb i fastsættelse af priserne for naturgasforsyning udgør i princippet en markedsforvridende foranstaltning. Et sådant indgreb kan derfor kun gennemføres som offentlig serviceforpligtelse og er underlagt særlige betingelser. I henhold til dette direktiv er regulerede priser mulige for energifattige og sårbare husholdninger, herunder til priser, der lavere end omkostningerne, og som en overgangsforanstaltning for husholdninger og mikrovirksomheder. I krisetider, hvor engros- og detailpriserne på naturgas stiger betydeligt, og dette har negativ indvirkning på økonomien som helhed, bør medlemsstaterne have mulighed for midlertidigt at udvide anvendelsen af regulerede priser til også at omfatte SMV'er. For så vidt angår både husholdninger og SMV'er bør medlemsstaterne midlertidigt have mulighed for at fastsætte regulerede priser, der er lavere end omkostningerne, så længe dette ikke skaber konkurrenceforvridning mellem leverandører, og leverandørerne kompenseres for omkostningerne ved at levere til priser, der ligger under omkostningerne. Det skal dog sikres, at en sådan prisregulering er målrettet og ikke skaber incitamenter til at øge forbruget. En sådan prisregulering bør derfor være underlagt betingelser. Disse betingelser bør tilpasses de betingelser, der gælder for regulerede priser for elektricitet, jf. [direktiv (EU) 2019/944]. For så vidt sådanne foranstaltninger udgør statsstøtte, berører bestemmelserne vedrørende sådanne foranstaltninger ikke anvendelsen af artikel 107 og 108 i TEUF. Rådet bør på forslag af Kommissionen ved hjælp af en gennemførelsesafgørelse fastlægge, hvornår der foreligger en naturgaspriskrise. Afgørelsen bør også angive gyldighedsperioden for denne fastlæggelse, i løbet af hvilken den midlertidige forlængelse af regulerede priser finder anvendelse, og som kan være op til et år. Ved at tillægge Rådet gennemførelsesbeføjelser tages der tilstrækkeligt hensyn til den politiske karakter af en afgørelse om at udløse de udvidede muligheder for offentlige indgreb i fastsættelse af priserne for naturgasforsyning, hvilket kræver en vanskelig afvejning af forskellige politik hensyn, samt de horisontale konsekvenser af en sådan afgørelse for medlemsstaterne.

- (17) Forbrugerne bør råde over klare og forståelige oplysninger om deres rettigheder inden for energisektoren. Kommissionen har efter høring af de berørte parter, herunder medlemsstaterne, de regulerende myndigheder, forbrugerorganisationerne og naturgasvirksomhederne, forelagt en tilgængelig, brugervenlig tjekliste for energiforbrugere, der giver forbrugerne praktiske oplysninger om deres rettigheder. Alle forbrugere bør modtage denne tjekliste, som bør holdes ajour, og den bør være offentligt tilgængelig.
- (18) Medlemsstaterne bør tage hensyn til, at en vellykket omstilling forudsætter øgede investeringer i uddannelse og færdigheder for arbejdstagere i gasindustrien, bl.a. i forbindelse med infrastrukturudvikling. En sådan henvisning vil stemme overens med forslaget til revision af direktivet om energieffektivitet (2021/0203 (COD)).
- (19) Markedsreglerne bør beskytte og give kunderne mulighed for at vælge kulstoffattige løsninger, således at de nye vedvarende og kulstoffattige gasser integreres fuldt ud i energiomstillingen.
- (20) Naturgas spiller stadig en central rolle i energiforsyningen, da husholdningernes energiforbrug stadig i højere grad hidrører fra naturgas end fra elektricitet. Selv om elektrificering er et centralt element i den grønne omstilling, vil husholdningerne også i fremtiden forbruge naturgas, herunder stigende mængder af vedvarende gas.
- (21) Da naturgassektoren, herunder detailmarkedet for naturgas, ikke indgik i pakken om ren energi for alle europæere, er de relaterede bestemmelser om forbrugerinddragelse og -beskyttelse ikke blevet tilpasset behovene i relation til energiomstillingen; de svarer i stedet til situationen for over ti år siden, da den tredje energipakke blev vedtaget.

- (22) Naturgasmarkedet præges af lav kundetilfredshed og -engagement samt langsom udbredelse af nye vedvarende og kulstoffattige gasser, hvilket alt sammen er tegn på begrænset konkurrence i mange medlemsstater. [...]Naturgaspriserne for privatkunder er steget i det seneste årti, hvilket har ført til, at privatkunder har betalt to eller tre gange mere for deres naturgasforbrug end industrikunder.
- (23) Ligesom det er tilfældet i elsektoren, er markedsfleksibilitet og en velegnet EU-lovramme for forbrugerrettigheder i naturgassektoren afgørende for at sikre, at forbrugerne kan deltage i energiomstillingen og drage fordel af overkommelige priser, gode servicestandarder og et virkningsfuldt udvalg af tilbud, der afspejler den teknologiske udvikling.
- (24) Skiftet fra fossil gas til alternative vedvarende kilder vil blive realiseret, hvis energi fra vedvarende energikilder bliver en attraktiv valgmulighed, som der ikke diskrimineres mod, for forbrugerne baseret på reelt gennemsigtige oplysninger, hvor omstillingsomkostningerne fordeles retfærdigt mellem forskellige grupper af forbrugere og markedsaktører.
- (25) For at afhjælpe de nuværende mangler på detailmarkedet for gas er det nødvendigt at imødegå de eksisterende konkurrencemæssige og tekniske hindringer for etableringen af nye tjenester, bedre serviceniveauer og lavere forbrugerpriser, samtidig med at der sikres beskyttelse af energifattige og sårbare forbrugere.

- (26) Med henblik på at sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse og en ensartet forbrugerindflydelse på tværs af energisektorerne bør den lovgivningsmæssige ramme om dekarboniserede gasmarkeder afspejle forbrugerbeskyttelsen på elmarkedet og, hvis det er relevant, dens bestemmelser om indflydelse.
- (27) Af hensyn til sammenhængen og virkningsfuldheden bør denne afspejling [...] omfatte alle bestemmelser om forbrugerbeskyttelse og -indflydelse, når det kan gennemføres og tilpasses gasmarkedet. Dette bør spænde fra grundlæggende kontraktlige rettigheder til regler for fakturering, skift af energileverandør, adgang til pålidelige sammenligningsværktøjer, beskyttelse af sårbare og energifattige forbrugere, sikring af tilstrækkelig databeskyttelse for intelligente målere og dataforvaltning og virkningsfulde alternative tvistbilæggelsesregler.
- (28) I bestræbelserne på at sikre konsekvens i bestemmelserne på tværs af sektorer bør de nationale forvaltningers og virksomhedernes byrder være begrænsede og rimelige, idet der også bygges videre på erfaringerne med pakken om ren energi til alle europæere.
- (29) Moderniseringen af gassektoren forventes at medføre betydelige økonomiske **og miljømæssige** fordele i form af både forbedret konkurrence i detaileddet og de tilknyttede sociale og fordelingsmæssige fordele samt forbrugerindflydelse, herunder styrkede kontraktlige rettigheder og bedre tilgængelige oplysninger om forbrug og energikilder, hvilket udmønter sig i grønnere valg. Energiinteressefællesskaber bør bidrage til udbredelsen af vedvarende gas.

- (30) Leverandørskift er en vigtig indikator for forbrugernes engagement og [...] et vigtigt redskab til at øge konkurrencen på **både** naturgas- **og** **brintmarkederne**. Antallet af leverandørskift er fortsat uensartet fra medlemsstat til medlemsstat, og forbrugerne afskrækkes fra at skifte via exit- og opsigelsesgebyrer. Selv om ophævelsen af sådanne gebyrer kan begrænse forbrugernes valgmuligheder, fordi produkter baseret på belønning af forbrugerloyalitet udgår, burde en yderligere begrænsning af brugen af gebyrer forbedre forbrugernes velfærd og engagement samt konkurrencen på markedet.
- (31) Kortere skiftetider vil sandsynligvis tilskynde kunderne til at søge bedre energiaftaler og skifte leverandør. Med øget anvendelse af informationsteknologi bør det senest i 2026 være muligt, at den tekniske skifteproces med registrering af en ny leverandør ved et målepunkt hos markedsoperatøren typisk kan afsluttes inden for 24 timer på enhver hverdag. Sikres det, at det senest på det nævnte tidspunkt er muligt, at den tekniske proces med at skifte leverandør finder sted inden for 24 timer, vil dette minimere skiftetiden og bidrage til at øge forbrugerdeltagelsen og konkurrencen på detailmarkedet.

- (31a) Proceduren for at skifte gasleverandør inden for 24 timer vil afspejle det, der allerede gælder på elmarkedet, som har tilsvarende back-end-funktioner og IT-databasekrav. Harmonisering af skiftetider mellem de to sektorer vil være til gavn for alle forbrugere, navnlig dem, der er omfattet af dobbeltbrændselskontrakter. Kortere skiftetider for forbrugerne bør ikke påvirke leverandørernes balanceringsforpligtelse.**
- (32) Der er flere faktorer, der afholder forbrugerne fra at tilgå, forstå og reagere på de forskellige kilder til markedsoplysninger, der er til rådighed. Derfor bør tilbuddenes sammenlignelighed forbedres, og hindringerne for at skifte leverandør bør minimeres i videst muligt omfang, uden at forbrugernes valgmuligheder begrænses unødigt.
- (33) Uafhængige sammenligningsværktøjer, herunder websteder, er et effektivt middel for mindre kunder til at kunne vurdere forskellige energitilbud på markedet. De bør sigte mod at omfatte det bredest mulige udvalg af tilbud og mod at dække markedet så fuldstændigt som muligt for at give kunderne et repræsentativt overblik. Det er afgørende, at mindre kunder har adgang til mindst ét sammenligningsværktøj, og at de oplysninger, som sådanne værktøjer giver, er troværdige, upartiske og gennemsigtige. Med henblik herpå kan medlemsstaterne sikre dette med et sammenligningsværktøj, der drives af en national myndighed eller af en privat virksomhed.
- (34) Slutkunderne bør også kunne forbruge, lagre og sælge egenproduceret vedvarende gas og deltage på alle naturgasmarkeder ved at levere hjælpefunktioner, f.eks. gennem energilagring. Medlemsstaterne bør i deres nationale ret kunne have forskellige bestemmelser vedrørende skatter og afgifter for aktive kunder, der handler individuelt eller i fællesskab.

- (35) I anerkendelse af den rolle, de kan spille i dekarboniseringen af energisystemet, bør visse kategorier af borgerenergiinitiativer på EU-niveau anerkendes som "borgerenergifællesskaber". Disse fællesskaber bør lette anvendelsen af vedvarende gas i naturgassystemet. For at give dem en befordrende ramme, bør der fastsættes bestemmelser om retfærdig behandling, lige vilkår og et veldefineret katalog over rettigheder og forpligtelser, der generelt afspejler medlemsstrukturen, forvaltningskravene og formålet med borgerenergifællesskaber i direktiv (EU) 2019/944.
- (35a) VE-fællesskaber i henhold til direktiv (EU) 2018/2001[...] og borgerenergifællesskaber[...] i henhold til direktiv (EU) 2019/944 og [...]nærværende direktiv[...] kan bidrage til produktion, lagring og forsyning af vedvarende gas, hvilket bidrager til at dekarbonisere energisystemet. Navnlig kan VE-fællesskaber bidrage til udviklingen af en lokal cirkulær økonomi, navnlig i landdistrikter. Borgerenergifællesskaber kan bidrage til at mobilisere private kapitalinvesteringer til dekarbonisering af energiforsyningen og [...] sætte landbrug og landsbyer i stand til at opsamle methan fra landbrug og kommunalt affald og forsyne husholdninger i lokalområder eller byer [...]. Der er behov for at skabe lige vilkår, således at vedvarende gasser, såsom biomethan, der produceres af borgerenergifællesskaber og VE-fællesskaber, kan integreres i naturgassystemet.**

(36) [...]

(36a) Bestemmelserne om borgerenergifællesskaber bør ikke udelukke eksistensen af andre borgerinitiativer, f.eks. [...]VE-fællesskaber, jf. direktiv (EU) 2018/2001, eller borgerinitiativer i henhold til privatretlige aftaler. Medlemskab af et borgerenergifællesskab bør være åbent for alle slutkunder, navnlig privatkunder [...]. Den effektive kontrol [...] som defineret i [...] nærværende direktiv og dermed den afgørende indflydelse på beslutningstagningen [...] bør forblive hos små virksomheder, lokale myndigheder og fysiske personer. Medlemsstaterne bør [...] begrænse risikoen for afgørende indflydelse på beslutningstagningen fra private virksomheder, som deltager i omfattende kommercielle aktiviteter, og for hvilke [...] energisektoren er et primært område for økonomisk aktivitet, ved at udelukke, at de deltager eller stemmer, [...] og ved at fastsætte begrænsninger vedrørende [...] aktier og kommercielle kontrakter, som de kan besidde. Sådanne private virksomheder [...] bør ikke omfatte offentligt ejede virksomheder. [...]. For yderligere at mindske risikoen for virksomhedsovertagelse, bør medlemsstaterne overvåge, at disse initiativer overholder de forvaltnings- og deltagelseskriterier, der er fastsat i nærværende direktiv, for at sikre, at den effektive kontrol ligger hos lokale myndigheder, borgere og små virksomheder i henhold til nærværende direktiv [...].

- (37) Fakturaer og faktureringsoplysninger er et vigtigt middel til at informere slutkunderne og give dem indflydelse. Energiregninger er fortsat det mest almindelige problem for forbrugerne og den mest almindelige årsag til forbrugerklager – en faktor, som bidrager til vedvarende lav forbrugertilfredshed og lavt forbrugerengagement i gassektoren. Bestemmelserne om faktureringsoplysninger i gassektoren halter også bagefter de rettigheder, som indrømmes forbrugerne i elsektoren. Det er derfor nødvendigt at tilpasse dem og fastsætte mindstekrav til fakturaer og faktureringsoplysninger i gassektoren, således at forbrugerne har adgang til gennemsigtige og letforståelige oplysninger. Fakturaer bør formidle oplysninger til de endelige forbrugere om deres forbrug og omkostninger og dermed gøre det lettere at sammenligne tilbud og skifte leverandør samt oplysninger om deres forbrugerrettigheder (f.eks. om alternativ tvistbilæggelse). Desuden bør regninger være et redskab til aktivt at skabe engagement blandt forbrugerne på markedet, således at forbrugerne kan styre deres forbrugsmønstre og træffe grønnere valg. **Det er vigtigt at give forbrugerne omfattende og præcise oplysninger for at sikre, at de er bevidste om deres miljøpåvirkning, og at forbrugerne dermed kan give udtryk for, at de foretrækker de mest bæredygtige energibærere.**
- (38) Regelmæssig levering af nøjagtige faktureringsoplysninger baseret på faktisk gasforbrug, som lettes af intelligent måling, er vigtig for at hjælpe forbrugerne med at styre deres gasforbrug og -udgifter. Kunderne, navnlig privatkunder, bør alligevel have adgang til fleksible ordninger for den konkrete betaling af deres regninger.

- (39) For at kunne forsyne kunderne er det vigtigt at have adgang til objektive og gennemsigtige forbrugsdata. Forbrugerne bør således have adgang til deres forbrugsdata og tilhørende priser og serviceomkostninger, så de kan opfordre konkurrerende virksomheder til at give et tilbud på grundlag af [...] disse oplysninger. Forbrugerne bør også have ret til at få fyldestgørende oplysninger om deres energiforbrug. Forudbetalinger bør ikke stille brugerne uforholdsmæssigt ugunstigt, og [...] forskellige betalingssystemer bør være ikkediskriminerende. Hvis kunderne tilstrækkeligt ofte får oplysninger om deres energiudgifter, forventes de at blive tilskyndet til energibesparelser, fordi de får direkte feedback om virkningerne af investeringer i energieffektiv teknik og af adfældsændringer.
- (40) Når det på nationalt plan besluttet, om der skal indføres intelligente målersystemer, bør der være mulighed for, at en sådan beslutning baseres på en økonomisk vurdering. Denne økonomiske vurdering bør tage hensyn til de langsigtede fordele ved indførelsen af intelligente målersystemer for forbrugere og hele værdikæden. Hvis det fremgår af vurderingen, at indførelsen af sådanne målersystemer kun er økonomisk forsvarlig og omkostningseffektiv for forbrugere med et vist naturgasforbrug, kan medlemsstaterne tage hensyn til dette, når ibrugtagningen iværksættes. Denne vurdering bør dog i betragtning af den hurtige teknologiske udvikling gennemgås jævnligt som reaktion på væsentlige ændringer i de underliggende antagelser eller mindst hvert fjerde år.

- (41) For at lette slutkundernes aktive deltagelse på markedet bør de intelligente målersystemer, der skal tages i brug, tage behørigt hensyn til anvendelsen af foreliggende relevante standarder, herunder standarder, der muliggør interoperabilitet på datamodel- og applikationslagsniveau, til bedste praksis og vigtigheden af at udvikle dataudveksling samt til fremtidige og innovative energitjenester. De intelligente målersystemer, som tages i brug, bør endvidere ikke udgøre en hindring for skift af leverandør, og de bør være udstyret med formålstjenlige funktioner, som gør det muligt for slutkunderne at få rettidig adgang til deres forbrugsdata, tilpasse deres energiadfærd, blive belønnet for det og opnå besparelser på deres regninger.
- (42) Medlemsstater, der ikke systematisk indfører intelligente målersystemer i naturgassystemet, bør give forbrugerne mulighed for at få installeret en intelligent måler efter anmodning, [...] på fair og rimelige vilkår, **samtidig med at de bærer de dermed forbundne omkostninger**, og bør forsyne dem med alle relevante oplysninger.
- (43) Forskellige modeller for forvaltning af data er blevet udviklet eller er under udvikling i medlemsstaterne efter indførelse af intelligente målersystemer. Uafhængigt af dataforvaltningsmodellen er det vigtigt, at medlemsstaterne indfører gennemsigtige regler om adgang til data på ikkediskriminerende vilkår, sikrer det højeste niveau af cybersikkerhed og databeskyttelse og sikrer, at de enheder, der behandler data, er upartiske.

- (44) Bedre forbrugerbeskyttelse sikres ved at give alle forbrugere adgang til effektiv tvistbilæggelse. Medlemsstaterne bør sørge for, at der findes hurtige og effektive klagebehandlingssystemer.
- (45) Medlemsstaterne bør træffe egnede foranstaltninger, f.eks. ved at bringe deres sociale sikringsordninger i spil for at sikre den nødvendige forsyning af sårbare kunder, eller yde støtte til forbedringer af energieffektiviteten, for derigennem at bekæmpe energifattigdom, hvor den konstateres i henhold til artikel 3, stk. 3, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999⁸, herunder generelt i forbindelse med fattigdom. Sådanne foranstaltninger kan være forskellige alt efter de særlige omstændigheder i den pågældende medlemsstat og kan eventuelt omfatte social- eller energipolitiske foranstaltninger vedrørende betaling af gasregninger, investering i energieffektivitet i boligbyggeri eller forbrugerbeskyttelse, f.eks. sikkerhedsforanstaltninger mod afbrydelse af energileveringen.
- (46) I henhold til forordning (EU) 2018/1999 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944⁹ gav Kommissionens **henstilling af 14. oktober 2020 om energifattigdom**¹⁰ vejledende retningslinjer¹¹ for passende indikatorer til måling af energifattigdom og definition af "et betydeligt antal husstande, der er ramt af energifattigdom".

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1).

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125).

¹⁰ **EUT L 357 af 27.10.2020, s. 35.**

¹¹ [...]

- (47) Med forenklingen og strømliningen af de administrative tilladelsesprocedurer og klare frister for de afgørelser, der skal træffes af de myndigheder, der er kompetente til at udstede en bemyndigelse, bør det sikres, at brintproduktionsfaciliteter og brintsysteminfrastruktur kan tages i brug i et tilstrækkeligt tempo. Medlemsstaterne bør anmodes om at aflægge rapport om de opnåede fremskridt. Der er behov for at beskytte erhvervede godkendelser (såsom licenser, tilladelser, koncessioner eller godkendelser), der er udstedt efter national lovgivning til anlæg og drift af eksisterende naturgasrørledninger og andre netaktiver, når den transporterede gasformige energibærer i en gasrørledning skifter fra naturgas til (ren) brint. **Denne beskyttelse af erhvervede godkendelser bør ikke berøre gyldigheden af tekniske sikkerhedskrav til brintinfrastruktur eller de kompetente myndigheders mulighed for at overvåge overholdelsen af sådanne krav og træffe passende og forholdsmæssige håndhævelsesforanstaltninger, herunder en eventuel tilbagekaldelse af beskyttelsen af de erhvervede godkendelser, hvis det er berettiget.** Dette bør forebygge unødige forsinkelser i ændringen af anvendelsesformålet for eksisterende naturgasrørledninger og andre netaktiver til brinttransport. Det bør undgås, at betingelserne for udstedelse af godkendelser til brintsysteminfrastruktur afviger i væsentlig grad, medmindre dette er tilstrækkeligt begrundet. Tekniske sikkerhedshensyn kan berettige en differentieret tilgang til beskyttelsen af erhvervede eksisterende henholdsvis udstedelsen af nye godkendelser. Bestemmelserne om godkendelsesprocedurer bør finde anvendelse med forbehold af folkeretten og EU-retten, herunder bestemmelser om beskyttelse af miljøet og menneskers sundhed. Hvis dette er behørigt begrundet i usædvanlige omstændigheder, bør det være muligt at forlænge fristerne i godkendelsesprocedurerne med op til et år.

- (48) Formålet med at yde vejledning til ansøgere gennem hele deres administrative procedurer for ansøgning om og tildeling af tilladelser ved hjælp af et administrativt kontaktpunkt er at mindske kompleksiteten for projektudviklere og øge effektiviteten og gennemsigtigheden. Hvis ansøgerne får mulighed for at indsende relevante dokumenter i digital form, og der findes en procedurehåndbog for ansøgere, kan dette bidrage til effektiviteten. Medlemsstaterne bør sikre, at de myndigheder, der gennemfører godkendelsesprocedurerne, medvirker aktivt i at fjerne de resterende hindringer, herunder ikkefinansielle hindringer såsom utilstrækkelig viden og utilstrækkelige digitale og menneskelige ressourcer, der hindrer dem i at behandle et stigende antal godkendelsesprocedurer.
- (49) Uden effektiv adskillelse mellem net på den ene side og produktions- og forsyningsvirksomhed på den anden side ("effektiv adskillelse") er der risiko for forskelsbehandling, ikke kun hvad angår netdriften, men også hvad angår incitamentet for vertikalt integrerede virksomheder til at investere tilstrækkeligt i deres net.
- (50) De regler om selskabsretlig og funktionel adskillelse, der er fastsat i direktiv 2003/55/EF, har dog ikke ført til effektiv adskillelse af transmissionssystemoperatørerne. På mødet den 8. og 9. marts 2007 opfordrede Det Europæiske Råd derfor Kommissionen til at udarbejde lovgivningsforslag om "effektiv adskillelse af forsynings- og produktionsaktiviteter fra netdrift".

- (51) Effektiv adskillelse kan kun sikres ved at fjerne de vertikalt integrerede virksomheders incitament til at diskriminere mod konkurrenter, hvad netadgang og investeringer angår. Ejerskabsmæssig adskillelse, der indebærer udpegning af netejeren som systemoperatør og dennes uafhængighed af alle forsynings- og produktionsinteresser, er klart en effektiv og stabil måde at løse den iboende interessekonflikt på og sikre forsyningssikkerheden. Derfor betegnede Europa-Parlamentet i sin beslutning af 10. juli 2007 om udsigterne for det indre gas- og elmarked ejerskabsmæssig adskillelse på transmissionsniveauet som det mest effektive middel til at fremme investeringer i infrastruktur på en ikkediskriminerende måde, fair netadgang for nye virksomheder og markedsgennemsigtighed. Medlemsstaterne bør derfor i forbindelse med ejerskabsmæssig adskillelse forpligtes til at sikre, at den eller de samme personer ikke har ret til at udøve kontrol over en produktions- eller forsyningsvirksomhed, samtidig med, at vedkommende udøver kontrol eller rettigheder over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem. Omvendt bør kontrol over et transmissionssystem eller en transmissionssystemoperatør udelukke muligheden for at udøve kontrol eller rettigheder over en produktions- eller forsyningsvirksomhed. En produktions- eller forsyningsvirksomhed bør inden for disse grænser have mulighed for at have en minoritetskapitalandel i en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem.
- (52) Enhver ordning for adskillelse bør effektivt kunne løse eventuelle interessekonflikter mellem producenter, leverandører og transmissionssystemoperatører for at skabe incitamenter til de nødvendige investeringer og sikre nye markedsdeltagere adgang i et gennemskueligt og effektivt reguleringssystem og bør ikke føre til en alt for kostbar reguleringsordning for de regulerende myndigheder.

- (53) Definitionen af ordet "kontrol" er taget fra Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EF-fusionsforordningen)¹².
- (54) Da der er vertikale forbindelser mellem elektricitets- og gassektoren, bør bestemmelserne om adskillelse gælde på tværs af de to sektorer **som nærmere angivet i de respektive artikler i dette direktiv.**
- (55) Med hensyn til brintsektoren kan det derimod undgås, at der overhovedet opstår vertikalt integrerede virksomheder, ved at der fastsættes klare regler på forhånd. Dette må foretrækkes frem for bekostelige krav om efterfølgende adskillelse, som det vil være tidskrævende at gennemføre.

¹² EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.

- (56) For at sikre, at netdriften foregår i fuld uafhængighed af forsynings- og produktionsinteresser og for at hindre, at der udveksles fortrolige oplysninger, bør den samme person i forbindelse med ejerskabsmæssig adskillelse ikke være medlem af de ledende organer for både en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver. Af samme grund bør den samme person ikke have ret til at udpege medlemmer til en transmissionssystemoperatørs eller et transmissionssystems ledende organer og til at udøve kontrol eller rettigheder over en produktions- eller forsyningsvirksomhed.
- (57) Ved at oprette en system- eller transmissionsoperatør, der er uafhængig af forsynings- og produktionsinteresser, bør det kunne sikres, at adskillelsen af interesser bliver effektiv, selv om en vertikalt integreret virksomhed fortsat ejer netaktiverne, forudsat at en sådan uafhængig system- eller transmissionsoperatør varetager alle de opgaver, der påhviler en systemoperatør, og forudsat at der indføres detaljeret regulering og et omfattende myndighedstilsyn.
- (58) Når en virksomhed, der ejer et transmissionssystem, den 3. september 2009 indgik i en vertikalt integreret virksomhed, bør medlemsstaterne have mulighed for at vælge mellem ejerskabsmæssig adskillelse og oprettelse af en system- eller transmissionsoperatør, der er uafhængig af forsynings- og produktionsinteresser.

- (59) For at interesserne for aktionærer i vertikalt integrerede virksomheder til fulde kan ydes beskyttelse, bør medlemsstaterne have mulighed for at gennemføre ejerskabsmæssig adskillelse, enten ved direkte afhændelse eller ved opdeling af den integrerede virksomheds aktier i aktier i netvirksomheden og aktier i de tilbageværende forsynings- og produktionsvirksomheder, forudsat at de krav, ejerskabsmæssig adskillelse indebærer, opfyldes.
- (60) Det bør gennem specifikke tillægsregler sikres, at løsningerne med en uafhængig system- eller transmissionsoperatør bliver fuldt ud effektive. Reglerne om uafhængige transmissionsoperatører skaber en hensigtsmæssig lovgivningsmæssig ramme, der kan sikre fair konkurrence, tilstrækkelige investeringer, adgang for nye markedsdeltagere og integration af gasmarkederne. Effektiv adskillelse gennem bestemmelserne om uafhængige transmissionsoperatører bør bygge på et sæt organisatoriske foranstaltninger og foranstaltninger vedrørende forvaltningen af transmissionssystemoperatørerne og på et sæt foranstaltninger, der vedrører investeringer, tilslutning af ny produktionskapacitet til nettet og markedsintegration gennem regionalt samarbejde. Transmissionsoperatørens uafhængighed bør bl.a. også sikres gennem visse "afkølingsperioder", hvor der ikke udøves nogen ledelse eller anden relevant aktivitet i den vertikalt integrerede virksomhed, der giver adgang til samme oplysninger som dem, der kunne opnås i en ledelsesfunktion.

- (61) For at styrke konkurrencen på det indre marked for gas bør store erhvervskunder, som deltager i omfattende kommercielle aktiviteter, kunne vælge deres leverandører og indgå kontrakt om gasleverancer med flere leverandører. Disse kunder bør beskyttes mod eneretsklausuler, hvis sigte er at udelukke konkurrerende og/eller supplerende tilbud.
- (62) En medlemsstat bør have ret til at vælge fuld ejerskabsmæssig adskillelse på sit område. Når en medlemsstat har benyttet sig af denne ret, bør en virksomhed ikke have [...] ret til at oprette en uafhængig system- eller transmissionsoperatør. Desuden bør en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, ikke direkte eller indirekte udøve kontrol eller rettigheder over en transmissionssystemoperatør fra en medlemsstat, der har valgt fuld ejerskabsmæssig adskillelse.
- (63) Der er forskellige former for organisation af markederne i det indre marked for naturgas. De foranstaltninger, som medlemsstaterne kan træffe for at sikre ensartede vilkår, bør være begrundet i tvingende almene hensyn. Kommissionen bør høres om foranstaltningernes forenelighed med TEUF og EU-retten.

- (64) Ved gennemførelsen af effektiv adskillelse bør princippet om ikkediskrimination mellem den offentlige og den private sektor respekteres. Derfor bør en og samme person ikke, hverken alene eller i fællesskab med andre, kunne udøve kontrol eller rettigheder, i strid med bestemmelserne om ejerskabsmæssig adskillelse eller løsningen med den uafhængige systemoperatør, over organerne i både transmissionssystemoperatøren eller transmissionssystemet og produktions- eller forsyningsvirksomhederne, hvad sammensætning, afstemning eller beslutningsproces angår. Forudsat at den pågældende medlemsstat kan påvise, at kravet er overholdt, bør to separate offentlige organer, hvad angår ejerskabsmæssig adskillelse og løsningen med den uafhængige systemoperatør, have mulighed for at kontrollere produktions- og forsyningsaktiviteter på den ene side og transmissionsaktiviteter på den anden side.
- (65) Der bør være fuldstændig effektiv adskillelse af netaktiviteter og forsynings- og produktionsaktiviteter i hele Unionen både for EU- og ikke-EU-virksomheder. For at sikre, at netaktiviteter og forsynings- og produktionsaktiviteter i hele Unionen forbliver adskilt fra hinanden, bør de regulerende myndigheder have beføjelse til at afvise certificering af transmissionssystemoperatører, som ikke overholder reglerne om adskillelse. For at sikre ensartet anvendelse af disse bestemmelser i hele Unionen bør de regulerende myndigheder tage videst muligt hensyn til Kommissionens udtalelse, når de træffer certificeringsafgørelser. For tillige at sikre overholdelse af Unionens internationale forpligtelser og solidaritet og energisikkerhed i Unionen bør Kommissionen have ret til at afgive en udtalelse om en certificeringsafgørelse over for en transmissionssystemejer eller transmissionssystemoperatør, der kontrolleres af en eller flere personer fra et eller flere tredjelande.

- (66) Rørledningsnet for brint bør udgøre et vigtigt redskab til en virkningsfuld og bæredygtig brintransport både onshore og offshore. Som følge af de høje kapitaludgifter, der er nødvendige for at anlægge dem, kan brintrørledningsnet udgøre naturlige monopoler. Erfaringerne med reguleringen af naturgasmarkederne har vist, hvor vigtigt det er at sikre en åben og ikkediskriminerende adgang til rørledningsnet med henblik på at beskytte konkurrencen på råvaremarkederne. Derfor bør veletablerede principper for netdrift, f.eks. tredjepartsadgang, finde anvendelse på onshore- og offshore-brintnet i Unionen.
- (67) Driften af brintnet bør adskilles fra energiproduktions- og energiforsyningsrelaterede aktiviteter for at undgå risikoen for interessekonflikter på netoperatørernes vegne. Den strukturelle adskillelse af ejerskab af brintnet og deltagelse i energiproduktion og forsyning garanterer fraværet af sådanne interessekonflikter. Medlemsstaterne bør kunne benytte den alternative model for adskillelse "integreret brintnetoperatør" **for transmissionssystemoperatører for naturgas, som er omfattet af modellen for adskillelse "uafhængig transmissionsoperatør", og for eksisterende vertikalt integrerede brintnet. Medlemsstaterne bør også kunne tillade brugen af modellen "uafhængig brintnetoperatør" [...], således at vertikalt integrerede ejere af brintnet kan bevare ejerskabet til deres net og samtidig sikre ikkediskriminerende drift af sådanne net efter 2030.**

(68) Den fælles drift af brintnet og gas- eller elnet kan skabe synergier og bør derfor tillades, men aktiviteterne i forbindelse med driften af brintnettet bør organisatorisk holdes i en særskilt juridisk enhed for at sikre gennemsigtighed med hensyn til finansiering og anvendelse af tariffer for adgang.

~~(69)~~ [...]

- (70) For at sikre gennemsigtighed med hensyn til omkostninger og finansiering af regulerede aktiviteter bør aktiviteterne i forbindelse med driften af brintnettet adskilles fra andre netdriftsaktiviteter for andre energibærere – i det mindste i forhold til netoperatørernes retlige form og regnskaber. **Af hensyn til den selskabsretlige adskillelse af brintnetoperatører bør oprettelsen af en dattervirksomhed eller en særskilt juridisk enhed inden for gastransmissions- eller distributionssystemoperatørens koncernstruktur anses for tilstrækkelig, uden at der er behov for en funktionel adskillelse af forvaltningen eller adskillelse af ledelse eller personale. Der opnås således gennemsigtighed med hensyn til omkostningerne ved og finansieringen af regulerede aktiviteter, uden at de synergier og omkostningsfordele, som driften af flere net kan medføre, går tabt. I betragtning af Estlands, Letlands og Litauens afsides beliggenhed og begrænsede markedsstørrelse bør kravet om selskabsretlig adskillelse først gælde for disse medlemsstater fra 2031. [...]**
- (71) Brintnet bør være underlagt tredjepartsadgang for at sikre konkurrence og lige vilkår på markedet for brintforsyning. Reguleret tredjepartsadgang på grundlag af regulerede tariffer for adgang bør være standardreglen på lang sigt. For at sikre operatørerne den nødvendige fleksibilitet og mindske de administrative omkostninger i brintmarkedets vækstfase bør medlemsstaterne kunne tillade brug af forhandlet tredjepartsadgang frem til 2030.

- (72) **Kun dele af de naturligt forekommende underjordiske lagre, der anvendes til naturgas, såsom saltminer, grundvandsreservoirer og udtømte gasfelter, kan også anvendes til brint.** Tilgængeligheden af **disse** store underjordiske brintlagerfaciliteter er begrænset og ujævnt fordelt på tværs af medlemsstaterne. I betragtning af den potentielt gavnlige rolle for brinttransportens og -markedernes funktion, som adgangen til sådanne store underjordiske lagre kan spille, bør den **i sidste ende** være underlagt reguleret tredjepartsadgang for at sikre lige vilkår for markedsdeltagerne. **I et brintmarkeds vækstfase bør der dog være fleksibilitet for medlemsstaterne til også at anvende forhandlede ordninger for adgang.**
- (72a) **Det kan forventes, at brint- og brintderivater (såsom ammoniak eller flydende organiske brintbærere) vil blive importeret til og transporteret inden for [...] Unionen. Det er imidlertid endnu usikkert, på hvilken måde og i hvilken form brint vil blive [...] transporteret, og forskellige midler og former vil sandsynligvis eksistere side om side og konkurrere med hinanden. Dette direktiv fastlægger en lovgivningsmæssig ramme for infrastruktur og markeder for gasformig brint. Kun i de tilfælde, hvor andre former for brint eller derivater og de faciliteter, der håndterer dem, er relevante for at sikre et konkurrencepræget marked for gasformig brint [...], bør den rolle og de regler, der kan gælde for dem, derfor fastsættes i dette direktiv.**

- (73) Brint kan importeres via terminaler til omdannelse af flydende brint eller flydende ammoniak til gasformig brint, men de konkurrerer med andre former for brinttransport. Tredjepartsadgang til sådanne terminaler bør sikres, men medlemsstaterne bør have mulighed for at indføre et system med forhandlet tredjepartsadgang med henblik på at mindske de administrative omkostninger for operatører og regulerende myndigheder.
- Lagerfaciliteterne til flydende brint eller flydende ammoniak i forbindelse med terminalen, hvortil der gives adgang, bør stå i forhold til terminalens kapacitet til at konvertere og tilføre brint til nettet.**
- (73a) Medlemsstaterne kan vælge at udfase gas for at nå det mål om klimaneutralitet, der er fastsat i forordning (EU) 2021/1119, eller af andre tekniske årsager. Det er vigtigt at fastlægge en klar lovgivningsmæssig ramme, som gør det muligt at nægte adgang og eventuelt afbryde forsyningen til netbrugere for at nå disse politikmål. Af hensyn til sammenhængen og gennemsigtigheden kan netbrugere kun nægtes adgang eller afbrydes, hvis det drejer sig om infrastruktur, der vil blive dekommissioneret i overensstemmelse med netudviklingsplaner, og på distributionsniveau skal det også svare til godkendt dekommissionering. Samtidig bør der træffes passende foranstaltninger for at beskytte netbrugere under sådanne omstændigheder, og det er også vigtigt, at afgørelser om nægtelse af adgang og afbrydelse af forsyningen er underlagt objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier, som er udarbejdet af de regulerende myndigheder.
- (74) Eksisterende vertikalt integrerede brintnet **bør [...] kunne anmode om undtagelser fra kravene i dette direktiv, forudsat at disse net ikke udvides væsentligt, og så længe sådanne undtagelser ikke har skadelig virkning på konkurrencen, brintinfrastrukturen eller markedsudviklingen.**

- (75) Lokale brintklynger bør udgøre et vigtigt element i den europæiske brintøkonomi. Sådanne klynger kan drage fordel af forenkledede reguleringskrav i brintmarkedets vækstfase [...], navnlig for så vidt angår anvendelsen af ejerskabsmæssig adskillelse på net, der leverer sådanne klynger. De tilsvarende forenkledede reguleringsmæssige krav bør også tage højde for behovet for reguleringsmæssig fleksibilitet for direkte rørledningsforbindelser mellem brintproducenter og individuelle kunder samt for forsyning af industrielle brintkunder via lokale distributionsnet med ændret anvendelsesformål eller nyetablerede lokale distributionsnet.
- (76) Rørledninger, som udgør sammenkoblingslinjer med tredjelande, kan anvendes som transportmiddel i forbindelse med import eller eksport af brint. **Anvendelsen af dette direktiv på brintrørledninger til og fra tredjelande bør fortsat begrænses til medlemsstaternes område.** Driftsreglerne for [...] brintsammenkoblingslinjer med tredjelande [...] bør fastsættes i en [...] international aftale mellem Unionen og det sammenkoblede tredjeland eller de sammenkoblede tredjelande. En sådan international aftale bør ikke anses for nødvendig, hvis den medlemsstat, der er tilkoblet eller agter at blive tilkoblet brintsammenkoblingslinjen, forhandler og indgår en mellemstatslig aftale med det eller de pågældende [...] tredjelande i overensstemmelse med bemyndigelsesproceduren i dette direktiv for at sikre en sammenhængende lovgivningsmæssig ramme og en konsekvent anvendelse heraf for den samlede infrastruktur.

- (77) Af hensyn til de europæiske brintnets effektive drift bør brintnetoperatører være ansvarlige for driften, vedligeholdelsen og udviklingen af brintransportnettet i tæt samarbejde med andre brintnetoperatører samt med andre systemoperatører, med hvilke deres net er tilsluttet eller kan tilsluttes, herunder for at lette energisystemets integration.
- (78) **Én eller et begrænset antal [...] brintnetoperatører bør af medlemsstaternes regulerende myndighed** få til opgave at opbygge en tilstrækkelig grænseoverskridende brintransportkapacitet [...], der imødekommer enhver økonomisk rimelig og teknisk gennemførlig efterspørgsel efter en sådan kapacitet, hvorved markedsintegrationen muliggøres.
- (78a) **I overensstemmelse med Unionens brintstrategi bør der fokuseres på transport og anvendelse af brint i ren form. I denne henseende bør det fremtidige brintsystem transportere, lagre og håndtere brint af en høj renhedsgrad under hensyntagen til brintslutbrugernes kvalitetskrav i modsætning til brint iblandet i naturgassystemet. Fremtidige gældende brintkvalitetsstandarder for brintsystemet vil yderligere definere de almindeligt acceptable renhedsniveauer for brint. Europæiske standardiseringsorganer bør i en teknisk standardiseringsproces fastsætte en båndbredde af acceptable brintrenhedsniveauer og andre relevante brintkvalitetsparametre (f.eks. forurenende stoffer).**

- (79) I nogle tilfælde kan det, afhængigt af bl.a. brintnettenes topografi og populationen af slutbrugere, der er tilsluttet brintnettene, blive nødvendigt for brintnetoperatørerne at styre brintkvaliteten (f.eks. ved rensning). Derfor kan de regulerende myndigheder pålægge brintnetoperatørerne at sikre en effektiv styring af brintkvaliteten i deres net, hvis det er nødvendigt af hensyn til styringen af systemet. Når brintnetoperatørerne udfører sådanne aktiviteter, bør de overholde de gældende brintkvalitetsstandarder.
- (80) Afviser systemoperatører for naturgas eller brintnetoperatører anmodninger om adgang eller tilslutning på grund af manglende kapacitet, bør afvisninger begrundes behørigt, og operatørerne bør pålægges at forbedre deres system, så der gives mulighed for de ønskede forbindelser eller adgang, hvor det er rentabelt.
- (81) Hindringer for fuldførelsen af det indre marked for naturgas, som skyldes ikkeanvendelsen af Unionens markedsregler på gastransmissionslinjer til og fra tredjelande bør ligeledes imødegås. Det bør sikres, at de regler, som gælder for gastransmissionslinjer, der forbinder to eller flere medlemsstater, ligeledes gælder for gastransmissionslinjer inden for Unionen til og fra tredjelande. Det bør skabe sammenhæng i den retlige ramme inden for Unionen og forhindre konkurrenceforvridning på det indre energimarked i Unionen og negativ indvirkning på forsyningssikkerheden. Det bør ligeledes øge gennemsigtigheden og give retssikkerhed for markedsdeltagerne, navnlig investorer i gasinfrastruktur og systembrugere, med hensyn til hvilke regler der gælder.

- (82) Medlemsstaterne og de kontraherende parter i traktaten om oprettelse af energifællesskabet¹³ bør arbejde tæt sammen om alle spørgsmål, der vedrører udviklingen af et integreret gasmarked, og bør ikke træffe foranstaltninger, som hæmmer en yderligere integration af gasmarkederne eller bringer medlemsstaternes og de kontraherende parters forsyningssikkerhed i fare. Dette kan omfatte samarbejde om lagerkapacitet og indbydelse af eksperter til relevante regionale gasrisikogrupper.
- (83) Rørledninger, der forbinder et olie- eller gasproduktionsanlæg i et tredjeland med et behandlingsanlæg eller med en endelig kystlandingsterminal i en medlemsstat, bør betragtes som opstrømsrørledningsnet. Rørledninger, der forbinder et olie- eller gasproduktionsanlæg i en medlemsstat med et behandlingsanlæg eller med en endelig kystlandingsterminal i et tredjeland, bør ikke betragtes som opstrømsrørledningsnet med henblik på dette direktiv, da det er usandsynligt, at sådanne rørledninger har væsentlig indvirkning på det indre energimarked.
- (84) Transmissionssystemoperatører bør frit kunne indgå tekniske aftaler med transmissionssystemoperatører eller andre enheder i tredjelande om spørgsmål vedrørende drift og sammenkobling af transmissionssystemer, forudsat at indholdet af sådanne aftaler er foreneligt med EU-retten.
- (85) Tekniske aftaler mellem transmissionssystemoperatører eller andre enheder om drift af transmissionslinjer bør forblive i kraft, forudsat at de overholder EU-retten og den regulerende myndigheds relevante afgørelser.

¹³ EUT L 198 af 20.7.2006, s. 18.

- (86) Når sådanne tekniske aftaler er indgået, kræves der efter dette direktiv ikke indgåelse af en international aftale mellem en medlemsstat og et tredjeland eller en aftale mellem Unionen og et tredjeland om drift af den berørte gastransmissionslinje.
- (87) Anvendelsen af dette direktiv på gastransmissionslinjer til og fra tredjelande bør fortsat begrænses til medlemsstaternes område. Hvad angår offshore-gastransmissionslinjer, bør dette direktiv finde anvendelse på søterritoriet i den medlemsstat, hvor det første sammenkoblingspunkt med medlemsstaternes net er beliggende.
- (88) Det bør være muligt for eksisterende aftaler indgået mellem en medlemsstat og et tredjeland om drift af transmissionslinjer at forblive i kraft i overensstemmelse med dette direktiv.
- (89) For så vidt angår aftaler eller dele af aftaler med tredjelande, som kan berøre Unionens fælles regler, bør der fastlægges en sammenhængende og gennemsigtig procedure, hvorved en medlemsstat på dennes anmodning kan gives tilladelse til at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland om drift af en transmissionslinje eller et opstrømsrørledningsnet mellem denne medlemsstat og et tredjeland. Proceduren bør ikke forsinke dette direktivs gennemførelse, bør ikke berøre kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne og bør finde anvendelse på eksisterende og nye aftaler.

- (90) Hvis det er åbenbart, at genstanden for en aftale delvis henhører under Unionens kompetence og delvis under en medlemsstats kompetence, er det afgørende at sikre et tæt samarbejde mellem den pågældende medlemsstat og Unionens institutioner.
- (91) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af dette direktiv, bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser til at vedtage afgørelser om bemyndigelse eller afslag på tilladelse for en medlemsstat til at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011¹⁴.

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

(92) Energiforsyningssikkerhed er af stor betydning for den offentlige sikkerhed og hænger derfor tæt sammen med et velfungerende indre marked for gas og integreringen af de isolerede gasmarkeder i medlemsstaterne. Gas kan kun bringes ud til EU-borgerne gennem nettet. Velfungerende åbne gasmarkeder, og navnlig net og andre gasforsyningsanlæg, spiller en afgørende rolle for den offentlige sikkerhed, økonomiens konkurrenceevne og EU-borgernes velfærd. Personer fra tredjelande bør derfor kun få tilladelse til at kontrollere et transmissionssystem eller en transmissionssystemoperatør, hvis de opfylder kravene om effektiv adskillelse, som finder anvendelse i Unionen. Uden at det berører Unionens internationale forpligtelser, er det Unionens opfattelse, at gastransmissionssystemsektoren er af stor betydning for Unionen, hvorfor der er behov for supplerende beskyttelsesforanstaltninger til fortsat sikring af energiforsyningen til Unionen for at undgå trusler mod den offentlige orden og den offentlige sikkerhed i Unionen og mod EU-borgernes velfærd. Energiforsyningssikkerheden i Unionen kræver især en vurdering af uafhængigheden af netdriften, af graden af Unionens og de enkelte medlemsstaters afhængighed af energiforsyning fra tredjelande og af, hvordan både indenrigs- og udenrigshandel samt investering i energi behandles i et bestemt tredjeland. Forsyningssikkerheden bør derfor vurderes på grundlag af de faktiske omstændigheder i hvert enkelt tilfælde samt rettigheder og forpligtelser efter international ret, især de internationale aftaler mellem Unionen og det pågældende tredjeland. Kommissionen bør, når det er relevant, forelægge henstillinger til at forhandle om relevante aftaler med tredjelande vedrørende sikring af energiforsyningen til Unionen eller til at medtage de nødvendige spørgsmål i andre forhandlinger med disse tredjelande.

- (93) Der bør træffes yderligere foranstaltninger for at sikre gennemsigtige og ikkediskriminerende tariffer for adgang til transport. Disse tariffer bør gælde for alle systembrugere på et ikkediskriminerende grundlag. Hvis lagerfaciliteter, linepack eller hjælpefunktioner opererer på et marked med tilstrækkelig konkurrence, kan der gives adgang på grundlag af gennemsigtige og ikkediskriminerende markedsbaserede mekanismer.
- (94) Det er nødvendigt at sørge for, at lagersystemoperatørerne er uafhængige, for således at forbedre tredjeparters adgang til lagerfaciliteter, som er en teknisk eller økonomisk forudsætning for at kunne få effektiv adgang til det system, der varetager forsyningen af kunderne. Derfor bør lagre drives af selskabsretligt uafhængige enheder, som har reel beslutningskompetence, for så vidt angår aktiver, der er nødvendige for at vedligeholde, drive og udvikle lagerfaciliteter. Det er også nødvendigt at øge åbenheden om, hvilken lagerkapacitet der tilbydes tredjeparter, ved at forpligte medlemsstaterne til at tilrettelægge og offentliggøre en ikkediskriminerende og klar ramme for, hvilket regelsæt der gælder for lagerfaciliteter. Denne forpligtelse bør ikke kræve en ny afgørelse om adgangsordninger, men bør forbedre gennemsigtigheden, hvad angår ordningen for adgang til lagerfaciliteter. Fortrolighedskraverne vedrørende forretningsmæssigt følsomme oplysninger er særligt betydningsfulde, hvis det drejer sig om data af strategisk art, eller hvis der kun er en enkelt bruger af en lagerfacilitet.

- (95) Ikkediskriminerende adgang til distributionsnettet er afgørende for downstreamadgangen til detailkunderne. Mulighederne for at forskelsbehandle tredjeparter, hvad adgang og investeringer angår, er imidlertid mindre betydningsfulde på distributionsniveauet end på transmissionsniveauet, hvor kapacitetsbegrænsningsrelaterede problemer og indflydelse fra produktionsinteresser i almindelighed er større end på distributionsniveauet. For at fastsætte lige vilkår i detailledet bør distributionssystemoperatørernes aktiviteter overvåges, så de hindres i at udnytte deres vertikale integration til at styrke deres stilling i konkurrencen på markedet, i særdeleshed i forhold til privatkunder og små erhvervskunder.
- (96) Medlemsstaterne bør iværksætte konkrete foranstaltninger for at fremme en mere udbredt anvendelse af **biomethan eller andre gastyper, som rent teknisk og på sikker vis kan tilføres og transporteres gennem naturgassystemet [...]**, og producenterne heraf bør have ikkediskriminerende adgang til gassystemet, på betingelse af at en sådan adgang til enhver tid er forenelig med de relevante tekniske regler og sikkerhedsstandarder, **og medmindre andet er fastsat i dette direktiv.**

- (97) Producenter af vedvarende og kulstoffattige gasser er ofte tilsluttet distributionsnettet. For at lette deres udbredelse og markedsintegration er det afgørende, at de får uhindret adgang til engrosmarkedet og de relevante virtuelle handelspunkter. Deltagelse på engrosmarkedet afhænger af den måde, hvorpå indfødnings-udtags-systemet fastlægges. I flere medlemsstater er producenter, der er tilsluttet distributionsnettet, ikke en del af indfødnings-udtags-systemet. Derfor bør adgangen for vedvarende og kulstoffattige gasser til engrosmarkedet lettes ved at fastlægge en definition af et indfødnings-udtags-system, **som gør det muligt at medtage distributionssystemer** og i sidste ende sikre, at **alle produktionsfaciliteter har adgang til markedet, uanset om de er tilsluttet distributions- eller transmissionssystemet** [...]. Desuden fastsættes det i forordning [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] **804**], at distributionssystemoperatører og transmissionssystemoperatører skal samarbejde om at muliggøre tilbagegående strømme fra distributions- til transmissionsnettet eller alternative midler med henblik på at lette markedsintegrationen af vedvarende og kulstoffattige gasser.
- (98) For ikke at pålægge små distributionssystemoperatører en uforholdsmæssig stor finansiel og administrativ byrde bør medlemsstaterne om nødvendigt kunne undtage de pågældende virksomheder fra kravene om selskabsretlig adskillelse.

- (99) Anvendes der et lukket distributionssystem til at sikre, at en integreret energiforsyning er så effektiv som muligt, og hvor der er særlige krav til funktion, eller opretholdes et lukket distributionssystem først og fremmest til systemejerens brug, bør det være muligt at fritage distributionssystemoperatøren fra forpligtelser, der vil udgøre en unødvendig administrativ byrde på grund af det særlige forhold mellem distributionssystemoperatøren og brugerne af systemet. Industrielle eller kommercielle anlæg eller anlæg til delte tjenester såsom jernbanestationer, lufthavne, hospitaler, store campingpladser med integrerede faciliteter eller kemiske industrianlæg kan omfatte lukkede distributionssystemer som følge af den særlige karakter af deres drift.
- (100) Med integrationen af voksende mængder af vedvarende og kulstoffattige gasser i naturgassystemet vil kvaliteten af de gasser, der transporteres og forbruges i Europa [...], ændre sig. Af hensyn til naturgassystemets effektive drift bør transmissionssystemoperatørerne være ansvarlige for styringen af gaskvaliteten i deres faciliteter. Hvis tilførslen af vedvarende og kulstoffattige gasser finder sted på distributionsniveau, kan de regulerende myndigheder, hvis det er nødvendigt for at styre deres indvirkning på gaskvaliteten, pålægge distributionssystemoperatørerne at sikre en effektiv styring af gaskvaliteten i deres faciliteter. Hvis transmissions- og distributionssystemoperatørerne udfører gaskvalitetsstyringsopgaver, bør de overholde gældende gaskvalitetsstandarder.

- (101) Det er nødvendigt, at energireguleringsmyndigheder kan træffe afgørelser i alle reguleringsspørgsmål og være fuldt uafhængige af alle andre offentlige og private interesser, hvis det indre marked for naturgas skal kunne fungere efter hensigten. Bestemmelserne vedrørende autonomi i forbindelse med gennemførelsen af det tildelte budget bør gennemføres inden for de rammer, der er fastsat i de nationale budgetlovgivninger og -regler. Det bør være muligt for medlemsstaterne at tage behørigt hensyn til tilgængeligheden af personaleressourcer eller til størrelsen af de ledende organer, samtidig med at de bidrager til de regulerende myndigheders uafhængighed fra politiske eller økonomiske interesser gennem en hensigtsmæssig rotationsordning.
- (102) For at sikre en effektiv markedsadgang for alle markedsdeltagere, herunder nye virksomheder, er det nødvendigt at indføre ikkediskriminerende og omkostningsrelaterede balanceringsmekanismer. Dette bør opnås ved indførelse af gennemsigtige markedsbaserede mekanismer for forsyning og køb af gas, som der er behov for inden for rammerne af balanceringskravene. De regulerende myndigheder bør spille en aktiv rolle for at sikre, at priserne for balanceringsydelse er ikkediskriminerende og afspejler omkostningerne. Samtidig bør der opstilles passende incitamenter til at balancere produktionen og forbruget af gas og til ikke at bringe systemet i fare.

- (103) De regulerende myndigheder bør selv kunne fastsætte eller godkende tariffer eller de metoder, der ligger til grund for beregningen af tarifferne, på grundlag af et forslag fra transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører eller flydende naturgas (LNG)-systemoperatører eller på grundlag af et forslag, som disse operatører og brugerne af nettene er enige om. Ved udførelsen af disse opgaver bør de regulerende myndigheder sikre, at transmissions- og distributionstarifferne er ikkediskriminerende og afspejler omkostningerne, og tage hensyn til de langsigtede, marginale, sparede netomkostninger som følge af foranstaltninger til efterspørgselsstyring.
- (104) De regulerende myndigheder bør i tæt samarbejde med Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER), der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning [...] (EU) 2019/942 [...] ¹⁵, fremme et åbent, konkurrencedygtigt, sikkert og miljømæssigt bæredygtigt indre marked for brint med uhindrede grænseoverskridende strømme. Det er nødvendigt, at regulerende myndigheder kan træffe afgørelser i alle reguleringsspørgsmål, hvis det indre brintmarked skal kunne fungere efter hensigten.

¹⁵ **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/942 af 5. juni 2019 om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 22).**[...]

- (105) Energireguleringsmyndigheder bør have beføjelse til at træffe bindende afgørelser i forhold til naturgas- eller brintvirksomheder og til at pålægge naturgas- eller brintvirksomheder, der ikke opfylder deres forpligtelser, sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, eller til at foreslå en kompetent domstol at pålægge dem sådanne sanktioner. Energireguleringsmyndigheder bør også, uanset anvendelsen af konkurrencereglerne, have beføjelse til at træffe afgørelse om passende foranstaltninger til at sikre kundefordele gennem fremme af den effektive konkurrence, der er en forudsætning for et velfungerende indre marked for naturgas og brint. Oprettelsen af programmer for frigivelse af gas er én af de mulige foranstaltninger, der kan anvendes til at fremme effektiv konkurrence og sikre, at markedet fungerer korrekt.
- (106) Energireguleringsmyndigheder bør også bemyndiges til at bidrage til at sikre høje standarder for offentlig service under hensyntagen til markedsåbningen, beskyttelsen af sårbare kunder samt den fulde effektivitet af forbrugerbeskyttelsesreglerne. Disse bestemmelser bør hverken indskrænke Kommissionens beføjelser, hvad anvendelsen af konkurrencereglerne angår, herunder dens beføjelse til at undersøge fusioner med en EU-dimension, eller reglerne for det indre marked, som f.eks. de frie kapitalbevægelser. Det uafhængige organ, ved hvilket en part, der er berørt af en afgørelse truffet af en regulerende myndighed, har klageret, kunne være en domstol eller en lignende instans, som har kompetence til at foretage domstolskontrol.

- (107) Enhver harmonisering af de regulerende myndigheders beføjelser bør omfatte beføjelsen til at tilbyde virksomheder incitamenter og pålægge virksomheder sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har en afskrækkende virkning [...], eller til at foreslå, at en kompetent domstol pålægger sådanne sanktioner. Endvidere bør de regulerende myndigheder have beføjelse til at indhente relevante oplysninger fra virksomhederne gennem passende og fyldestgørende undersøgelser og til at bilægge tvister.
- (108) De regulerende myndigheder og ACER bør forelægge oplysninger om brintmarkedet for at sikre gennemsigtighed, herunder aspekter såsom udbud og efterspørgsel, transportinfrastruktur, servicekvalitet, grænseoverskridende handel, investeringer, forbrugerpriser og markedslivkvalitet.
- (109) Transmissionssystemoperatørerne spiller en vigtig rolle med hensyn til at sikre omkostningseffektive investeringer i gasnet. For at optimere planlægningen på tværs af energibærere og for at slå bro over kløften mellem de forskellige tilgange til netplanlægning på nationalt plan og EU-plan indføres der yderligere krav om konsekvent planlægning. Ved netplanlægningen bør der også tages hensyn til de styrkede indbyrdes forbindelser mellem naturgas og elektricitet samt brint.

- (110) Ved udarbejdelsen af netudviklingsplanen er det vigtigt, at infrastrukturoperatørerne tager hensyn til princippet om energieffektivitet¹⁶ først, navnlig det forventede forbrug, der anvendes til udviklingen af det fælles scenarie.
- (111) I strategien for integration af energisystemet understreges betydningen af en koordineret planlægning og drift af energisystemet med henblik på at nå dekarboniseringsmålene. Det er derfor nødvendigt at opstille en netudviklingsplan baseret på et fælles scenarie, der udarbejdes på tværs af sektorerne. Selv om de særskilte sektorplaner opretholdes, bør infrastrukturoperatørerne arbejde hen imod en højere grad af integration, idet der tages hensyn til systembehov ud over specifikke energibærere.
- (112) Netudviklingsplaner er et vigtigt element til at afdække infrastrukturmangler og tilvejebringe oplysninger om infrastruktur, som enten skal anlægges, eller som kan dekommissioneres og anvendes til andre formål såsom brinttransport. Dette gælder uanset hvilken adskillelsesmodel, der er valgt for netoperatørerne.
- (113) Tilvejebringelse af oplysninger om infrastruktur, der kan dekommissioneres som led i netudviklingsplanen, kan indebære, at infrastrukturen enten ligger ubrugt hen, demonteres eller anvendes til andre formål såsom brinttransport. Formålet med denne øgede gennemsigtighed i infrastrukturen tager i betragtning, at infrastrukturer med ændret anvendelsesformål er forholdsvis billigere end nyopførte infrastrukturer og derfor bør muliggøre en omkostningseffektiv overgang.

¹⁶ Kommissionens henstilling af 28. september 2021 om energieffektivitet først: fra principper til praksis. retningslinjer for og eksempler på gennemførelsen af princippet i beslutningstagningen inden for energisektoren og andet (C(2021) 7014).

- (114) I medlemsstater, hvor der vil blive udviklet et brintnet, bør det med rapportering om brintinfrastrukturudviklingen sikres, at opbygningen af et brintsystem bygger på realistiske og fremadrettede efterspørgselsprognoser, herunder potentielle behov set ud fra et elsystemperspektiv. Beslutter medlemsstaterne at tillade særlige afgifter som et middel til at samfinansiere ny brintinfrastruktur, bør rapporten støtte den regulerende myndighed i sin vurdering af disse afgifter. Rapporten bør forelægges den regulerende myndighed med jævne mellemrum, som fastsættes af den regulerende myndighed. I lyset af, at brintmarkedet er ved at blive opbygget, bør en uforholdsmæssig og kontinuerlig sekvensering af rapporteringsforpligtelsen dog undgås.
- (115) Oplysningerne i netudviklingsplanen bør gøre det muligt at forudsige virkningerne for tariffer på grundlag af den planlægning og dekommissionering, der påvirker det regulerede aktivgrundlag som nævnt i dette direktivs artikel 51.
- (116) I stedet for at udarbejde en national netudviklingsplan på medlemsstatsniveau bør medlemsstaterne have mulighed for at vælge at udarbejde en netudviklingsplan på regionalt plan, der omfatter mere end én medlemsstat, i overensstemmelse med en frivillig regional integration af gasmarkedet.
- (117) I modsætning til elektricitet forventes naturgas at spille en gradvist mindre rolle, hvilket også påvirker efterspørgslen efter infrastrukturinvesteringer. Netudviklingsplanen skal derfor afveje konkurrenceproblemerne og undgå strandede aktiver. Derfor bør ejermæssigt adskilte transmissionssystemoperatører ikke være omfattet af artikel 51, stk. 7.

(118) Investeringer i store nye infrastrukturanlæg bør fremmes kraftigt, og samtidig bør det sikres, at det indre marked for gasser er fuldt funktionsdygtigt. [...]. [...] Det bør være muligt at fritage virksomheder med forsynings- og produktionsinteresser midlertidigt og delvis eller helt fra at anvende reglerne om adskillelse i forbindelse med de pågældende projekter. Af hensyn til forsyningssikkerheden bør dette navnlig gælde for nye rørledninger i Unionen, der transporterer gas fra tredjelande til Unionen. Fritagelser og undtagelser, der gives i henhold til direktiv 2003/55/EF og 2009/73/EF med ændringer, bør gælde fortsat indtil den udløbsdato, der er fastsat i afgørelsen om den givne fritagelse eller undtagelse.

- (119) Det er nødvendigt at opnå fremskridt i retning af indbyrdes sammenkoblede brintmarkeder i Unionen og dermed fremme investeringer i grænseoverskridende brintinfrastruktur. **Når [...] den regulerede ordning for tredjepartsadgang efter december 2030 anvendes fuldt ud i alle medlemsstater, og i fraværet af tariffier for grænseoverskridende [...] transport [...] bør en økonomisk kompensationsordning give markedsdeltagerne finansielle incitamenter til at udvikle grænseoverskridende sammenkoblingslinjer.**
- (120) Der er behov for at øge tilliden til markedet, dets likviditet og antallet af markedsdeltagere, og derfor må myndighedstilsynet med virksomheder, der er aktive inden for gasforsyning, intensiveres. Sådanne krav bør ikke indskrænke, men være forenelige med gældende EU-ret om finansmarkeder. Energireguleringsmyndighederne og finansmarkedsmyndighederne bør samarbejde, så de kan bistå hinanden med at få overblik over de pågældende markeder. **Medlemsstaterne bør kunne fastsætte naturgasforsyningsvirksomhedernes finansielle soliditet som et kriterium for at give tilladelse til salg, herunder videresalg, af naturgas. Sådanne kriterier bør være fuldt gennemsigtige og ikkediskriminerende.**

- (121) Naturgas indføres i overvejende – og stigende – grad i Unionen fra tredjelande. EU-retten bør tage hensyn til naturgassens egenskaber såsom visse former for manglende strukturel fleksibilitet, der skyldes koncentration af leverandører, langtidskontrakter eller mangel på downstreamlikviditet. Der er derfor behov for mere gennemskuelighed, herunder vedrørende prisfastsættelsen.
- (122) Inden Kommissionen vedtager retningslinjer for journalføringskravene, [...] bør ACER og Det Europæiske Værdipapirtilsynsudvalg (CESR), oprettet ved Kommissionens afgørelse 2009/77/EF¹⁷, rådføre sig med og rådgive Kommissionen om, hvad de bør indeholde. [...] ACER og CESR bør også i samarbejde yderligere undersøge og rådgive om, hvorvidt transaktioner med gasforsyningskontrakter og gasderivater bør omfattes af krav om gennemsigtighed før og/eller efter handelen, og hvad disse krav i så fald bør indeholde.
- (123) Medlemsstaterne eller, når en medlemsstat har fastsat dette, den regulerende myndighed bør fremme udviklingen af afbrydelige forsyningskontrakter.

¹⁷ EUT L 25 af 29.1.2009, s. 18.

- (124) Medlemsstaterne bør, idet der tages højde for de nødvendige kvalitetskrav, sikre, at [...] **biomethan** eller andre typer gas gives ikkediskriminerende adgang til gasnettet på betingelse af, at en sådan adgang er fuldt forenelig med de relevante tekniske regler og sikkerhedsstandarder. Disse regler og standarder bør sikre, at disse gasser teknisk set og sikkert kan injiceres i og transporteres gennem naturgassystemet og bør også vedrøre deres kemiske egenskaber.
- (125) Langtidskontrakter er en vigtig del af medlemsstaternes gasforsyning. De bør dog ikke udgøre en hindring for vedvarende og kulstoffattige gassers adgang, hvorfor varigheden af kontrakter om forsyning med fossil gas ikke vil kunne løbe ud over 2049. Sådanne kontrakter skal altid være i overensstemmelse med dette direktivs målsætninger og er i overensstemmelse med TEUF, herunder konkurrencereglerne. Der skal tages hensyn til langtidskontrakter ved virksomhedernes planlægning af forsyning og transportkapacitet.
- (126) For at sikre, at der opretholdes høje standarder for offentlig service i Unionen, bør alle foranstaltninger truffet af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningerne for dette direktiv regelmæssigt meddeles Kommissionen. Kommissionen offentliggør regelmæssigt en rapport, der analyserer de foranstaltninger, der er truffet på nationalt plan for at opfylde målsætningerne for offentlig service, og sammenligner deres effektivitet med henblik på at fremsætte anbefalinger vedrørende foranstaltninger på nationalt plan for at opnå høje standarder for offentlig service.

- (127) Overholdelse af kravene til offentlig service er et grundlæggende krav i dette direktiv, og det er vigtigt, at der i direktivet opstilles fælles minimumsstandarder, som alle medlemsstater skal overholde, og hvormed der tages hensyn til målsætningerne om forbrugerbeskyttelse, forsyningssikkerhed, miljøbeskyttelse og ensartede konkurrenceniveauer i alle medlemsstater. Det er vigtigt, at kravene til offentlig service kan fortolkes nationalt på baggrund af nationale forhold, idet det forudsættes, at EU-retten overholdes.
- (128) Foranstaltninger, der træffes af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningerne om social og økonomisk samhørighed, bør navnlig kunne omfatte relevante økonomiske incitamenter, eventuelt ved at benytte alle eksisterende ordninger i medlemsstaterne og i Unionen. Sådanne ordninger kan omfatte mekanismer til sikring af den nødvendige investering.

- (129) I det omfang foranstaltninger truffet af medlemsstaterne til opfyldelse af offentlige serviceforpligtelser er statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF [...], skal Kommissionen underrettes i henhold til artikel 108, stk. 3, i TEUF [...].
- (130) Markedspriserne bør skabe de rette incitamenter til udvikling af nettet.
- (130a) Visse medlemsstater bør på grund af deres naturgasmarkeders historiske karakteristika og modenhedsgrad have mulighed for at fravige de specifikke regler, der er fastsat i dette direktiv, for at undgå uberettigede ulemper og for at begunstige en effektiv udvikling af naturgasmarkederne i disse lande. Dette gælder specifikt for Luxembourg på grund af dets særlige markedskarakteristika og for alle de medlemsstater, der endnu ikke er tilsluttet nogen anden medlemsstats sammenkoblede system [...], eller som endnu ikke har modtaget den første kommercielle forsyning i henhold til deres første langtidskontrakt om naturgasforsyning. For at sikre en ensartet anvendelse af EU-retten bør undtagelser for medlemsstater, der endnu ikke er tilsluttet nogen anden medlemsstats sammenkoblede system [...], eller som endnu ikke har modtaget den første kommercielle forsyning i henhold til deres første langtidskontrakt om naturgasforsyning, være midlertidige, indtil disse medlemsstater er i stand til at opfylde højere standarder med hensyn til markedsåbning og sammenkobling med det integrerede gassystem i EU. Hvis en sådan undtagelse finder anvendelse, bør den også omfatte alle bestemmelser i dette direktiv, der er accessoriske i forhold til eller kræver forudgående anvendelse af en af de bestemmelser, som der er indrømmet en fravigelse fra.**
- (131) Fremme af konkurrence og let adgang for forskellige leverandører bør være af afgørende betydning for medlemsstaterne for at gøre det muligt for forbrugerne fuldt ud at udnytte de muligheder, der vil være på et liberaliseret indre marked for gasser.

- (132) For at sikre forsyningerne og opretholde en solidarisk ånd mellem medlemsstaterne, ikke mindst under en energiforsyningskrise, er det vigtigt at tilrettelægge rammer for et regionalt samarbejde i solidarisk ånd. Dette samarbejde kan, hvis medlemsstaterne beslutter det, først og fremmest bygge på markedsbaserede mekanismer. Samarbejde om fremme af regional og bilateral solidaritet bør ikke pålægge markedsaktørerne uforholdsmæssigt store byrder eller diskriminere mod dem.
- (133) Med henblik på etableringen af et indre marked for naturgas bør medlemsstaterne fremme integrationen af deres nationale markeder og samarbejdet mellem systemoperatører på EU-plan og regionalt plan under inddragelse af de isolerede gasøer, der fortsat eksisterer i Unionen.
- (134) Frivillig regional markedsintegration, navnlig markedsfusioner, kan tilvejebringe forskellige fordele afhængigt af de særlige forhold på markederne. Markedsintegration kan være en mulighed for at udnytte infrastrukturen bedst muligt, forudsat at den ikke påvirker nabomarkederne negativt, f.eks. gennem øgede grænseoverskridende tariffer. Det er også en mulighed for at øge konkurrencen, likviditeten og handelen til gavn for regionens slutforbrugere ved at tiltrække leverandører, som ellers ikke ville komme på grund af markedets beskedne størrelse. Markedsintegrationen gør det også muligt at etablere større områder, der får adgang til flere forsyningskilder. En sådan diversificering kan påvirke engrospriserne takket være en forbedret konkurrence mellem kilderne, og den kan også forbedre forsyningssikkerheden, hvis der ikke længere er nogen intern kapacitetsbegrænsning i det nye fusionerede område. Markedsintegration kan danne grundlag for yderligere støtte til omstillingen af naturgasmarkedet, herunder ibrugtagningen af vedvarende og kulstoffattige gasser. Medlemsstaterne, de regulerende myndigheder og transmissionssystemoperatørerne bør samarbejde om at fremme regional integration.

- (135) Et af hovedmålene for dette direktiv bør være etablering af et reelt indre marked for naturgas gennem et net, der forbinder hele Unionen, og reguleringsspørgsmål vedrørende grænseoverskridende sammenkoblinger og regionale markeder bør derfor være en af hovedopgaverne for de regulerende myndigheder i tæt samarbejde med ACER, hvor det er muligt.
- (136) Sikring af fælles regler for et reelt indre marked og en bred gasforsyning bør også være et af hovedmålene for dette direktiv. Med henblik herpå vil ikkeforvredne markedspriser udgøre det bedste incitament til grænseoverskridende handel og samtidig føre til priskonvergens.
- (137) De regulerende myndigheder bør også formidle oplysninger om markedet for at give Kommissionen mulighed for at spille sin rolle som observatør og vogter af det indre marked for naturgas og dets udvikling på kort, mellemlangt og langt sigt, bl.a. hvad angår udbud og efterspørgsel, anlæg i transmissions- og distributionsinfrastruktur, tjenesteydelseernes kvalitet, grænseoverskridende handel, håndtering af kapacitetsbegrænsning, investeringer, engros- og forbrugerpriser, markedslikviditet og miljø- og effektivitetsmæssige forbedringer. Regulerende myndigheder bør indberette de medlemsstater, i hvilke priserne hindrer konkurrencen og et velfungerende marked, til konkurrencemyndighederne og Kommissionen.

- (138) Målet for dette direktiv, nemlig oprettelse af et velfungerende indre marked for naturgas og brint, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, [...] men kan på grund af handlingens omfang eller virkninger, bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (139) I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2009¹⁸ kan Kommissionen vedtage retningslinjer eller netregler med det formål at nå den nødvendige grad af harmonisering. Sådanne retningslinjer eller netregler, der udgør bindende regler, der er vedtaget som **gennemførelses**forordninger fra Kommissionen, er også med hensyn til visse bestemmelser i dette direktiv et nyttigt redskab, der om nødvendigt kan tilpasses hurtigt.
- (140) Kommissionen bør navnlig tillægges beføjelse til at vedtage de retningslinjer, der er nødvendige for at tilvejebringe det mindstemål af harmonisering, som er nødvendigt for at nå målet med dette direktiv.

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1775/2005 (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 36).

- (141) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. Med hensyn til dette direktiv finder lovgiveren, at fremsendelsen af sådanne dokumenter er berettiget, navnlig efter Domstolens dom i sag Kommissionen mod Belgien (sag C-543/17).
- (142) Dette direktiv respekterer de fundamentale rettigheder og overholder de principper, der er nedfældet navnlig i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Dette direktiv bør følgelig fortolkes og anvendes i overensstemmelse med nævnte rettigheder og principper, navnlig retten til beskyttelse af personoplysninger, som sikres ved chartrets artikel 8. Det er afgørende, at behandling af personoplysninger i henhold til dette direktiv foregår i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679¹⁹.

¹⁹ EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1.

- (143) For at fastsætte det mindstemål af harmonisering, som er nødvendigt opfylde dette direktivs tilsigtede mål, bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF for så vidt angår ikkevæsentlige bestemmelser på visse bestemte områder af grundlæggende betydning for at opfylde dette direktivs målsætninger. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning²⁰. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.
- (144) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelse af dette direktiv bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser til at fastlægge interoperabilitetskrav og ikkediskriminerende og gennemsigtige procedurer for adgang til data. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011.
- (145) Forpligtelsen til at gennemføre nærværende direktiv i national ret bør kun omfatte de bestemmelser, hvori der er foretaget indholdsmæssige ændringer i forhold til det tidligere direktiv. Forpligtelsen til at gennemføre de bestemmelser, der er uændrede, følger af det tidligere direktiv.

²⁰ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

- (146) For at sikre en gnidningsløs og virkningsfuld gennemførelse af bestemmelserne i dette direktiv støtter Kommissionen medlemsstaterne gennem instrumentet for teknisk støtte, **der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/240²¹**, og som yder skræddersyet teknisk ekspertise til at udforme og gennemføre reformer, herunder dem, der fremmer et konkurrencepræget indre marked for naturgas og brint, muliggør integration af vedvarende energikilder og kulstoffattige gasser og øger samarbejdet og koordineringen mellem transmissions- og distributionssystemoperatørerne. Den tekniske støtte omfatter eksempelvis styrkelsen af den administrative kapacitet, harmonisering af den lovgivningsmæssige ramme og deling af bedste praksis.
- (147) Nærværende direktiv bør ikke berøre medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de frister for gennemførelse i national ret og den dato for anvendelse af direktiverne, der er angivet i bilag III, del B –

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/240 af 10. februar 2021 om oprettelse af et instrument for teknisk støtte (*EUT L 57 af 18.2.2021, s. 1*).

Kapitel I

Genstand, anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. I dette direktiv fastsættes fælles regler for transmission, distribution, forsyning og oplagring af gasser som omhandlet i artikel 2, nr. [...] 3), under anvendelse af det naturgassystem, der er defineret i nævnte artikels nr. [...] 4). Det fastlægger regler for, hvordan denne sektor skal organiseres og fungere, hvordan der opnås adgang til markedet, samt hvilke kriterier og procedurer der skal anvendes ved udstedelse af godkendelser til transmission, distribution, forsyning og oplagring af gasser ved hjælp af naturgassystemet, samt hvorledes systemerne skal drives.
2. Ved dette direktiv fastsættes regler for transport, forsyning og lagring af naturgas og for omstillingen af naturgassystemet til et system baseret på vedvarende og kulstoffattige gasser.

3. Ved dette direktiv fastsættes fælles regler for transport, forsyning og lagring af brint ved hjælp af brintsystemet. Det fastlægger regler for, hvordan denne sektor skal organiseres og fungere, hvordan der opnås adgang til markedet, samt hvilke kriterier og procedurer der skal anvendes ved udstedelse af godkendelser til net tillige med forsyning og lagring af brint, samt hvorledes systemerne skal drives.
4. Ved dette direktiv fastsættes regler for gradvis etablering af et EU-dækkende sammenkoblet brintsystem, der bidrager til at nedbringe nettodrivhusgasemissionerne, **herunder i[...] sektorer**, der er vanskelige at dekarbonisere, og derved støtter dekarboniseringen af EU's energisystem.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) "naturgas": alle gasser, der primært består af methan, herunder [...] biomethan, eller andre gastyper, som rent teknisk og på sikker vis kan tilføres og transporteres gennem naturgassystemet
- 2) "vedvarende gas": biogas som defineret i artikel 2, nr. 28), i direktiv (EU) 2018/2001, herunder biomethan, og vedvarende gasformige brændstoffer, der indgår i brændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse (RFNBO) som defineret i artikel 2, nr. 36), i nævnte direktiv
- 3) "gasser": naturgas og brint
- 4) "naturgassystem": et system af infrastrukturer, herunder rørledninger, LNG-terminaler og lagerfaciliteter, som benyttes til transport af gasser, der primært består af methan og omfatter [...] biomethan, eller andre gastyper, som rent teknisk og på sikker vis kan tilføres og transporteres gennem naturgasrørledningssystemet

- 5) "brintsystem": et system af infrastrukturer, herunder brintnet, brintlagre og brintterminaler, som indeholder brint af en høj renhedsgrad **i overensstemmelse med gældende brintkvalitetsstandarder for [...] et sådant system**
- 6) "brintlagerfacilitet": en facilitet, der anvendes til lagring af brint af en høj renhedsgrad
- a) herunder den del af en LNG-terminal, der benyttes til lagring, bortset fra den del, der benyttes til produktionsformål, [...] og faciliteter, der udelukkende er forbeholdt brintnetoperatører, således at de kan udføre deres hverv
 - b) herunder store, navnlig underjordiske, brintlagre, bortset fra let reproducerbare [...] brintlageranlæg

- 6a) **"brintlageroperatør": enhver fysisk eller juridisk person, der foretager oplagring af brint og er ansvarlig for driften af en brintlagerfacilitet**
- 7) "brintlinepack": lagring af brint af en høj renhedsgrad ved kompression i brintnet, bortset fra faciliteter, der er forbeholdt brintnetoperatører, således at de kan udføre deres hverv
- 8) "brintterminal": et anlæg, der anvendes til **løsning og** omdannelse af flydende brint [...] eller flydende ammoniak [...] til gasformig brint med henblik på tilførsel til brintnettet **eller naturgassystemet** eller flydendegørelse af gasformig brint **og lastning heraf**, herunder hjælpefunktioner og midlertidig lagring, der er nødvendig for omdannelsesprocessen og den efterfølgende tilførsel til brintnettet, men bortset fra de dele af brintterminalen, som anvendes til lagring
- 8a) **"brintterminaloperatør": enhver fysisk eller juridisk person, der foretager løsning og omdannelse af flydende brint eller flydende ammoniak til gasformig brint med henblik på tilførsel til brintnettet eller naturgassystemet eller flydendegørelse og lastning af gasformig brint, og som er ansvarlig for driften af en brintterminal**
- 9) "brintkvalitet": brintrenhed og forurenende stoffer i overensstemmelse med gældende brintkvalitetsstandarder for brintsystemet
- 10) "kulstoffattig brint": brint, hvis energiindhold stammer fra ikkevedvarende energikilder, og som opfylder [...] tærsklen for reduktion af drivhusgasemissioner på 70 % **i forhold til det fossile brændstof, der sammenlignes med, EF(t), jf. bilag V i direktiv (EU) 2018/2001**

- 11) "kulstoffattig gas": den del af gasformige brændsler, der indgår i genanvendt kulstofbrændsel som defineret i artikel 2, nr. 35), i direktiv (EU) 2018/2001, samt kulstoffattig brint og syntetiske gasformige brændsler, hvis energiindhold stammer fra kulstoffattig brint, og som opfylder tærsklen for reduktion af drivhusgasemissioner på 70 % **i forhold til det fossile brændstof, der sammenlignes med, EF(t), jf. bilag V i direktiv (EU) 2018/2001**
- 12) "kulstoffattige brændsler": genanvendt kulstofbrændsel som defineret i artikel 2 i direktiv (EU) 2018/2001, samt kulstoffattig brint og syntetiske gasformige og flydende brændsler, hvis energiindhold stammer fra kulstoffattig brint, og som opfylder tærsklen for reduktion af drivhusgasemissioner på 70 % **i forhold til det fossile brændstof, der sammenlignes med, EF(t), jf. bilag V i direktiv (EU) 2018/2001**
- 13) "brintvirksomhed": enhver fysisk eller juridisk person, som driver mindst en af følgende former for virksomhed: brintproduktion, brinttransport, forsyning, køb eller lagring af brint, eller drift af en brintterminal, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, bortset fra slutkunder
- 14) "naturgasvirksomhed": enhver fysisk eller juridisk person, der varetager produktion, transmission, distribution, forsyning, køb eller oplagring af naturgas, herunder LNG, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, men bortset fra slutkunder

- 15) "opstrømsrørledningsnet": enhver rørledning eller ethvert net af rørledninger, der drives og/eller er anlagt som en del af et olie- eller naturgasproduktionsanlæg eller anvendes til at lede naturgas fra et eller flere af sådanne anlæg til et behandlingsanlæg, en behandlingsterminal eller en endelig kystlandingsterminal
- 16) "transmission": transport af naturgas gennem net, der hovedsagelig består af højtryksrørledninger, bortset fra opstrømsrørledningsnet og bortset fra den del af højtryksrørledninger, der hovedsagelig anvendes i forbindelse med lokal distribution af naturgas, med henblik på levering af naturgas til kunder, men ikke forsyning
- 17) "transmissionssystemoperatør": enhver fysisk eller juridisk person, der varetager transmissionsopgaven og er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af transmissionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer, og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter transport af naturgas
- 18) "distribution": transport af naturgas gennem lokale eller regionale ledningsnet med henblik på levering af naturgas til kunder, men ikke forsyning
- 19) "distributionssystemoperatør": enhver fysisk eller juridisk person, der varetager distributionsopgaven og er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af distributionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer, og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter distribution af naturgas

- 20) "brintnet": et rørledningsnet, der benyttes til at transportere brint af en høj renhedsgrad med henblik på levering af brint til kunder, men ikke forsyning
- 21) "brintransport": transport af brint via et brintnet med henblik på levering af brint til kunder, men ikke forsyning, uanset trykniveauet, den geografiske dækning eller den nettilsluttede kundegruppe
- 22) "brintnetoperatør": enhver fysisk eller juridisk person, der varetager brintransporten og er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af brintnettet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre brintnet, og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter transport af brint
- 23) "forsyning": salg, herunder videresalg, af naturgas, herunder af LNG, eller brint, herunder flydende brint **og brintbærere, herunder ammoniak, methanol eller flydende organiske brintbærere**, til kunder
- 24) "forsyningsvirksomhed": enhver fysisk eller juridisk person, der varetager forsyningsopgaven
- 25) "lagerfacilitet": et anlæg, der anvendes til oplagring af naturgas, og som ejes og/eller drives af en naturgasvirksomhed, herunder den del af LNG-faciliteter, der benyttes til oplagring, bortset fra den del, der benyttes til produktionsformål, og bortset fra faciliteter, der udelukkende er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv

- 26) "lagersystemoperatør": enhver fysisk eller juridisk person, der foretager oplagring af naturgas og er ansvarlig for driften af en lagerfacilitet
- 27) "LNG-facilitet": en terminal, som anvendes til flydendegørelse af naturgas eller import, losning og forgasning af LNG, herunder de hjælpefunktioner og de midlertidige lagerfaciliteter, der er nødvendige for forgasningsprocessen og den efterfølgende levering til transmissionssystemet, men bortset fra de dele af LNG-terminaler, der benyttes til lagring
- 28) "LNG-systemoperatør": enhver fysisk eller juridisk person, der foretager flydendegørelse af naturgas eller import, losning og forgasning af LNG og er ansvarlig for driften af en LNG-facilitet
- 29) "system": alle transmissionsnet, distributionsnet, LNG-faciliteter eller lagerfaciliteter, som ejes eller drives af en naturgasvirksomhed, herunder linepack og virksomhedens eller tilknyttede virksomheders tilknyttede faciliteter, som leverer hjælpefunktioner, der er nødvendige for at give adgang til transmission, distribution og LNG
- 30) "hjelpefunktioner": alle funktioner, der er nødvendige for adgang til og drift af transmissionsnet, distributionsnet, LNG-faciliteter eller lagerfaciliteter, herunder mængdebalancerings- og blandingsanlæg, **separationsanlæg** samt anlæg til injicering af inerte gasser, men ikke faciliteter, der udelukkende er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv
- 31) "naturgaslinepack": oplagring af naturgas ved kompression i gastransmissions- og distributionssystemer, men ikke faciliteter, der er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv

- 32) "sammenkoblet system": en række systemer, der er indbyrdes forbundne
- 33) "sammenkoblingslinje": transmissionslinje, som krydser en grænse mellem medlemsstater med det formål at forbinde disse medlemsstaters nationale transmissionssystem, eller en transmissionslinje mellem en medlemsstat og et tredjeland op til medlemsstaternes område eller den pågældende medlemsstats søterritorium
- 34) "brintsammenkoblingslinje": brintnet, som krydser en grænse mellem medlemsstater **med henblik på at forbinde disse medlemsstaters nationale brintnet**, eller **brintnet** mellem en medlemsstat og et tredjeland op til medlemsstaternes område eller den pågældende medlemsstats søterritorium
- 35) "direkte linje": en naturgasrørledning, der supplerer det sammenkoblede system
- 36) "integreret naturgasvirksomhed": en vertikalt eller horisontalt integreret virksomhed

- 37) "vertikalt integreret virksomhed": en naturgasvirksomhed eller en gruppe af naturgasvirksomheder eller en brintvirksomhed eller en gruppe af brintvirksomheder, som den samme person eller de samme personer har ret til direkte eller indirekte at udøve kontrol over, og som driver mindst en af følgende former for virksomhed: transmission, distribution, brinttransport, brintterminaldrift, LNG eller naturgas- eller brintoplagring og mindst en af følgende former for virksomhed: produktion af eller forsyning med naturgas eller brint
- 38) "horisontalt integreret virksomhed": en virksomhed, der driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transmission, distribution, forsyning eller oplagring af naturgas, sideløbende med en ikkenaturgasrelateret aktivitet
- 39) "tilknyttet virksomhed": en tilknyttet virksomhed som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU²², artikel 2, nr. 12), eller en virksomhed, som tilhører samme selskabsdeltagere
- 40) "systembruger": en fysisk eller juridisk person, der forsyner eller forsynes fra et system
- 41) "kunde": en grossist eller slutkunde, der køber gasser, samt en naturgas- eller brintvirksomhed, der køber gasser

²² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

- 42) "privatkunde": en kunde, der køber gasser til eget husholdningsforbrug
- 43) "erhvervskunde": en kunde, som køber gasser, der ikke er til brug i egen husholdning
- 44) "slutkunde": en kunde, der køber gasser til eget brug
- 45) "grossist": en fysisk eller juridisk person, der køber gasser med henblik på videresalg inden for eller uden for det system, hvor den pågældende er etableret, bortset fra transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører
- 46) "mikrovirksomhed": en virksomhed, som beskæftiger færre end ti personer og har en årlig omsætning og/eller en samlet årlig balance på højst 2 mio. EUR
- 47) "lille virksomhed": en virksomhed, som beskæftiger færre end 50 personer og har en årlig omsætning og/eller en samlet årlig balance på højst 10 mio. EUR

- 48) "sikkerhed": såvel sikkerhed med hensyn til naturgasforsyning som teknisk sikkerhed
- 49) "gasforsyningskontrakt": en kontrakt om levering af gasser, dog ikke gasderivater
- 50) "gasderivat": et finansielt instrument som anført i punkt 5, 6 eller 7 i afsnit C i bilag I til direktiv 2014/65/EU om markeder for finansielle instrumenter²³, for så vidt som instrumentet vedrører gas
- 51) "kontrol": rettigheder, aftaler eller andre midler, som enkeltvis eller tilsammen, under hensyn til alle faktiske og retlige forhold, giver mulighed for udøvelse af afgørende indflydelse på en virksomhed, særlig ved:
- a) ejendoms- eller brugsret til virksomhedens samlede aktiver eller dele deraf
 - b) rettigheder eller aftaler, som sikrer afgørende indflydelse på sammensætningen af virksomhedens organer, deres afstemninger eller beslutninger
- 52) "langtidskontrakt": en forsyningskontrakt på mere end et år[...]

²³ EUT L 173 af 12.6.2014, s. 349.

- 53) **"indfødnings-udtags-system": [...] en adgangsmode for [...] naturgas, hvor systembrugerne uafhængigt reserverer kapacitetsrettigheder ved indfødnings- og udtagspunkter. Indfødnings-udtags-systemet omfatter transmissionssystemet og kan omfatte distributionssystemet eller dele af et distributionssystem. [...]**
- 54) **"balanceringszone": [...] et system, for hvilket der gælder en specifik balanceringsordning, og som [...] omfatter et transmissionssystem og kan omfatte [...] distributionssystemer eller dele af et sådant [...] distributionssystem**
- 55) **"virtuelt handelspunkt": et ikkefysisk handelspunkt inden for et indfødnings-udtags-system, hvor gasser udveksles mellem en sælger og en køber, uden at der er behov for at reservere [...] kapacitet**
- 55a) "netbruger": en kunde eller en potentiel kunde hos en systemoperatør og systemoperatørerne selv, når det er nødvendigt for dem at udføre deres funktioner i forbindelse med transport af naturgas og brint**

- 56) "indfødningpunkt": et punkt, der er underlagt reservationsprocedurer for netbrugere [...] og giver adgang til et indfødning-udtags-system
- 57) "udtagpunkt": et punkt, der er underlagt reservationsprocedurer for netbrugere [...] og muliggør gasstrømme ud af indfødning-udtags-systemet
- 58) "sammenkoblingspunkt": et fysisk eller virtuelt punkt, som forbinder indfødning-udtags-systemer, der støder op til hinanden, eller et indfødning-udtags-system med en sammenkoblingslinje, hvis disse punkter er omfattet af reservationsprocedurerne for netbrugere
- 59) "virtuelt sammenkoblingspunkt": to eller flere sammenkoblingspunkter, som forbinder de samme to tilstødende indfødning-udtags-systemer, og som er integreret med henblik på at yde én enkelt kapacitetstjeneste
- 60) "markedsdeltager": en fysisk eller juridisk person, som køber, sælger eller producerer gasser, eller som er en operatør af lagringstjenester, herunder ved afgivelse af handelsordrer, på et eller flere gasmarkeder, herunder på balancemarkeder
- 61) "kontraktopsigelsesgebyr": et gebyr eller en bøde, som leverandører eller markedsdeltagere pålægger en kunde for opsigelse af en gasforsynings- eller tjenesteydelseskontrakt

- 62) "skifterelateret gebyr": et gebyr eller en bøde for skift af leverandør eller markedsdeltagere, herunder kontraktopsigelsesgebyrer, som leverandører, markedsdeltagere eller systemoperatører direkte eller indirekte pålægger en kunde
- 63) "faktureringsoplysninger": oplysningerne på en slutkundes regning, bortset fra en betalingsanmodning
- 64) "konventionel måler": en analog eller elektronisk måler, der ikke både kan sende og modtage data
- 65) "intelligent målersystem": et elektronisk system, som kan måle den gas, der leveres til nettet, eller den gas, der forbruges fra nettet, [...] og som kan sende og modtage data til informations-, overvågnings- og kontrolformål ved hjælp af en form for elektronisk kommunikation
- 66) "interoperabilitet": i forbindelse med intelligent måling, evnen hos to eller flere energi- eller kommunikationsnet, -systemer, -apparater, -applikationer eller komponenter til at arbejde sammen med henblik på at udveksle og gøre brug af information for at kunne udføre bestemte funktioner

- 67) "senest tilgængelige": i relation til intelligente målerdata, at de tilvejebringes inden for en periode, der modsvarer den korteste afregningsperiode på det nationale marked
- 68) "den bedste tilgængelige teknik": i forbindelse med databeskyttelse og sikkerhed i et intelligent målingsmiljø, den mest effektive, avancerede og praktisk egnede teknik til i princippet at danne grundlag for overholdelse af Unionens databeskyttelses- og sikkerhedsregler
- 69) "energifattigdom": energifattigdom som defineret i artikel 2, nr. 49), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/0203 COD
- ~~70)~~ [...]
- [...]

[...]

[...]

- 70a) **"borgerenergifællesskab": en retlig enhed som defineret i artikel 2, nr. 11), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944, der opererer på markedet for vedvarende gas**
- 71) "aktiv kunde": en naturgasslutkunde eller en gruppe af naturgasslutkunder, som handler i fællesskab, og som forbruger eller lagrer vedvarende gas, der er produceret på kundens eget område, der befinder sig inden for afgrænsede skel, eller, hvis en medlemsstat tillader det, på andre områder, eller der sælger egenproduceret vedvarende gas under anvendelse af naturgassystemet eller deltager **i fleksibilitets- eller** energieffektivitetsordninger, forudsat at disse aktiviteter ikke udgør kundens primære forretnings- eller erhvervsmæssige virksomhed.

Kapitel II

Generelle regler for, hvorledes markedet skal organiseres

Artikel 3

Konkurrencedygtigt, forbrugerorienteret, fleksibelt og ikkediskriminerende marked for gasser

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle kunder frit kan købe gasser fra en leverandør efter eget valg og sikrer, at alle kunder kan have mere end én forsyningskontrakt for naturgas eller brint på samme tid, forudsat at den krævede tilslutning og de nødvendige målepunkter er etableret.
2. Medlemsstaterne sikrer, at deres nationale ret ikke virker urimeligt hæmmende for grænseoverskridende handel med gasser, etableringen af en likvid samhandel med gasser og dennes virkemåde, forbrugerdeltagelse, investeringer, navnlig i vedvarende og kulstoffattige gasser, eller energilagring mellem medlemsstaterne, og de sikrer, at gaspriserne afspejler de reelle forhold med hensyn til efterspørgsel og udbud.

3. Medlemsstaterne sikrer, at der på det indre marked for gasser ikke findes unødige hindringer for markedsadgang og -udtræden samt handel og drift.
4. Medlemsstaterne sikrer, at energivirksomheder er omfattet af gennemsigtige, forholdsmæssigt afpassede og ikkediskriminerende regler, gebyrer og behandling, navnlig med hensyn til adgang til engrosmarkeder, adgang til data, skifteprocesser og faktureringsystemer og, hvis det er relevant, i forbindelse med udstedelse af tilladelser.
5. Medlemsstaterne sikrer, at markedsdeltagere fra tredjelande, når de opererer på det indre marked for gasser, overholder gældende EU-ret og national ret, **herunder på miljø- og sikkerhedsområdet.**

Artikel 4

Markedsbaserede forsyningspriser

1. Leverandørerne skal frit kunne fastsætte den pris, til hvilken de forsyner kunderne med gas. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger for at sikre en effektiv konkurrence mellem leverandørerne.
2. Medlemsstaterne sikrer beskyttelse af energifattige og sårbare privatkunder, jf. artikel [...] 25, via socialpolitiske foranstaltninger eller ved hjælp af andre midler, som ikke består i offentlige indgreb i fastsættelsen af priserne for gasforsyning.
3. Uanset stk. 1 og 2 kan medlemsstaterne regulere fastsættelsen af priser for naturgasforsyning til energifattige og sårbare privatkunder ved hjælp af offentlige indgreb. Sådanne offentlige indgreb er underlagt betingelserne i stk. 4 og 5.
4. Offentlige indgreb i forbindelse med prisfastsættelse for naturgasforsyning:
 - a) skal forfølge mål af almen økonomisk interesse og må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå denne almene økonomiske interesse
 - b) skal være klart definerede, gennemsigtige, ikkediskriminerende og kontrollerbare
 - c) skal sikre EU-gasvirksomheder lige adgang til kunderne
 - d) skal være tidsbegrænsede og stå i et rimeligt forhold til de begunstigedes behov
 - e) må ikke på en diskriminerende måde medføre yderligere omkostninger for markedsdeltagere.

5. En medlemsstat, der anvender offentlige indgreb i forbindelse med prisfastsættelsen for naturgasforsyning i overensstemmelse med denne artikels stk. 3, skal også overholde artikel 3, stk. 3, litra d), og artikel 24 i forordning (EU) 2018/1999, uanset om den pågældende medlemsstat har et betydeligt antal husstande, der lider under energifattigdom.
6. Med henblik på en overgangsperiode for at sikre effektiv konkurrence i forbindelse med naturgasforsyningskontrakter mellem leverandører og for at opnå fuldstændig effektiv markedsbaseret detailprisfastsættelse på gas i overensstemmelse med stk. 1 kan medlemsstaterne anvende offentlige indgreb i prisfastsættelsen for naturgasforsyning til privatkunder [...], der ikke drager fordel af offentlige indgreb i henhold til stk. 3, **og til mikrovirksomheder**.
7. Offentlige indgreb i henhold til stk. 6 skal være i overensstemmelse med de i stk. 4 fastsatte betingelser og:
 - a) ledsages af en række foranstaltninger for at opnå effektiv konkurrence og en metode til vurdering af fremskridt i forbindelse med disse foranstaltninger
 - b) fastsættes ved anvendelse af en metode, der sikrer ikkediskriminerende behandling af leverandører
 - c) fastsættes til en pris, der er højere end omkostningerne, på et niveau, hvor der kan opstå en virkningsfuld priskonkurrence
 - d) være udformet således, at de ikke indvirker negativt på engrosmarkedet for gas
 - e) sikre, at alle, der begunstiges ved et sådant offentligt indgreb, har mulighed for at vælge tilbud på konkurrencemarkedet og informeres direkte mindst hvert kvartal om tilgængeligheden af tilbud og besparelser på konkurrencemarkedet, og sikre, at de får bistand til at skifte til et markedsbaseret tilbud

- f) **sikre, at alle, der begunstiges ved et sådant offentligt indgreb [...], informeres direkte om muligheden for at få installeret intelligente målere, og at de tilbydes den nødvendige bistand, hvis medlemsstaten påbegynder indførelse af intelligente målersystemer [...] i overensstemmelse med artikel [...] 16 [...]**
- g) ikke føre til direkte krydssubsidiering mellem kunder, der forsynes til markedspriser, og kunder, der forsynes til regulerede leveringspriser.

8. Medlemsstaterne anmelder de foranstaltninger, som de træffer i overensstemmelse med stk. 3 og 6, til Kommissionen inden for en måned efter vedtagelsen heraf og kan anvende dem umiddelbart. Anmeldelsen ledsages af en redegørelse for, hvorfor det tilstræbte mål ikke kunne nås i tilstrækkelig grad med andre midler, hvordan kravene i stk. 4 og 7 er opfyldt, og hvilke virkninger de anmeldte foranstaltninger har på konkurrencen. Anmeldelsen skal beskrive, hvilke støttemodtagere der er omfattet, foranstaltningernes varighed og antallet af privatkunder, der berøres af foranstaltningerne, og skal forklare, hvordan de regulerede priser er fastsat.

9. Medlemsstaterne forelægger fra den 15. marts 2025 og hvert andet år derefter som led i de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter Kommissionen rapporter om gennemførelsen af denne artikel, om nødvendigheden og proportionaliteten af offentlige indgreb i medfør af denne artikel og med en vurdering af de fremskridt, der er gjort i retning af at opnå effektiv konkurrence mellem leverandører og overgangen til markedsbaserede priser. Medlemsstater, der anvender regulerede priser i overensstemmelse med stk. 6, aflægger rapport om overholdelsen af betingelserne i stk. 7, herunder om overholdelsen hos de leverandører, der skal anvende sådanne indgreb, samt om indvirkningerne af regulerede priser på disse leverandørers økonomi.
10. Kommissionen gennemgår og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelsen af denne artikel med henblik på at opnå markedsbaseret detailprisfastsættelse for naturgas sammen med eller efterfulgt af et eventuelt lovgivningsmæssigt forslag. Denne rapport kan kombineres med rapporten om gennemførelsen af artikel 5 i direktiv (EU) 2019/944. Dette lovgivningsmæssige forslag kan omfatte en slutdato for regulerede priser.

Artikel 4a

Adgang til energi til økonomisk overkommelig pris under en naturgaspriskrise

- 1. Rådet kan på forslag af Kommissionen ved en gennemførelsesafgørelse erklære en regional eller EU-dækkende naturgaspriskrise, hvis betingelserne i artikel 66a, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 er opfyldt. Afgørelsen, der erklærer en regional eller EU-dækkende naturgaspriskrise, skal præcisere gyldighedsperioden for nævnte afgørelse, som kan være op til et år.**
- 2. Kommissionen forelægger et forslag til erklæring af en sådan naturgaspriskrise, herunder den foreslåede gyldighedsperiode for afgørelsen, hvis den finder, at de betingelser, der er omhandlet i stk. 1, er opfyldt.**
- 3. Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal, kan ændre Kommissionens forslag.**
- 4. Hvis Rådet har erklæret en krise i henhold til stk. 1, kan medlemsstaterne, i den periode og på de betingelser, der er omhandlet i artikel 66a, stk. 3, i direktiv (EU) 2019/944, anvende målrettede offentlige indgreb i forbindelse med prisfastsættelsen for naturgasforsyning til små og mellemstore virksomheder, husholdninger og væsentlige sociale tjenester som defineret i forordning (EU) 2017/1938 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningsikkerheden.**
- 5. Prisindgreb i henhold til stk. 2 og for privatkunder og mikrovirksomheder som omhandlet i artikel 4, stk. 6, kan undtagelsesvis og midlertidigt fastsættes til under omkostningerne i den periode og på de betingelser, der er omhandlet i artikel 66a, stk. 4, i direktiv (EU) 2019/944.**
- 6. Med henblik på denne artikel skal alle henvisninger til "elektricitet" i direktiv (EU) 2019/944 forstås som henvisninger til "naturgas".**

Artikel 5

Offentlige serviceforpligtelser

1. Medlemsstaterne påser på grundlag af deres institutionelle opbygning og under behørig iagttagelse af subsidiaritetsprincippet, at naturgas- og brintvirksomheder drives efter dette direktivs principper, jf. dog stk. 2, med henblik på at etablere et konkurrencebaseret, sikkert og miljømæssigt bæredygtigt marked for gasser. De afstår fra at forskelsbehandle disse virksomheder for så vidt angår såvel rettigheder som forpligtelser.
2. Medlemsstaterne kan under fuld iagttagelse af de relevante bestemmelser i TEUF, særlig artikel 106, ud fra almindelig økonomisk interesse pålægge naturgas- og brintvirksomheder offentlige serviceforpligtelser, som kan omfatte leveringernes sikkerhed, herunder forsyningssikkerhed, regelmæssighed og kvalitet samt miljøbeskyttelse, herunder energieffektivitet, energi fra vedvarende energikilder og klimabeskyttelse, **samt [...] prisen for naturgasforsyning [...]**. Disse forpligtelser skal være klart definerede, gennemsigtige, ikkediskriminerende og kontrollerbare, og de skal sikre naturgasvirksomheder og brintvirksomheder i Unionen lige adgang til de nationale forbrugere.

3. Offentlige serviceforpligtelser med relevans for forsyningssikkerheden [...] skal overholde [...] gasforsyningsstandarderne i medfør af artikel 6 i forordning (EU) 2017/1938, og de skal hænge sammen med resultaterne af de nationale risikovurderinger, der er foretaget i overensstemmelse med artikel 7, stk. 3, som beskrevet i de forebyggende handlingsplaner, der er udarbejdet i henhold til artikel 9, stk. 1, litra c), d) og k), i nævnte forordning.
- Offentlige serviceforpligtelser, der går videre, end hvad der er nødvendigt for at sikre overensstemmelse med artikel 6 i forordning (EU) 2017/1938, skal overholde kriterierne i artikel 8, stk. 1, i forordning (EU) 2017/1938.**
4. Såfremt der ydes økonomisk kompensation, eller andre former for kompensation indrømmes af en medlemsstat til opfyldelse af forpligtelserne i denne artikel, skal dette ske på en ikkediskriminerende og gennemsigtig måde.
5. Medlemsstaterne underretter efter gennemførelsen af dette direktiv Kommissionen om alle de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at opfylde offentlige serviceforpligtelser, herunder forbrugerbeskyttelse og miljøbeskyttelse, og deres mulige virkninger på den nationale og internationale konkurrence, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv. De underretter derefter hvert andet år Kommissionen om enhver ændring, der foretages i sådanne foranstaltninger, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv.

Artikel 6

Fremme af det regionale samarbejde og integration

1. Medlemsstaterne såvel som de regulerende myndigheder samarbejder med hinanden om at integrere deres nationale markeder på et eller flere regionale planer hen imod skabelsen af regionale markeder, hvis medlemsstaterne og de regulerende myndigheder har truffet beslutning herom, og desuden hen imod skabelsen af et fuldt liberaliseret indre marked. De regulerende myndigheder, hvis medlemsstaterne har fastsat dette, eller medlemsstaterne fremmer og letter navnlig samarbejdet på regionalt plan mellem naturgastransmissionsoperatører og brintnetoperatører, bl.a. om grænseoverskridende forhold, med henblik på at skabe et konkurrencedygtigt indre marked for gasser, stræber efter at opnå ensartethed i deres retlige, administrative og tekniske rammer og letter integrationen af de isolerede gasøer, der fortsat eksisterer i Unionen. De geografiske områder, der er omfattet af dette regionale samarbejde, omfatter de geografiske områder, der er fastlagt i overensstemmelse med artikel 28, stk. 3, i **den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) 804 [...]**. Dette samarbejde kan omfatte andre geografiske områder. Finder Kommissionen, at reglerne på EU-plan er relevante for den regionale integration af gasmarkederne, yder den en hensigtsmæssig **ikkebindende** vejledning under hensyntagen til disse markeders særlige karakteristika og indvirkningen på nabomarkederne.

2. Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) samarbejder med de nationale regulerende myndigheder og transmissionssystemoperatører **og brintnetoperatører** for at sikre, at reguleringsordningerne på tværs af og i de forskellige regioner er forenelige med det sigte at skabe et konkurrencebaseret indre marked for gasser. Hvor der efter ACER's opfattelse er behov for bindende regler for et sådant samarbejde, fremsætter det passende anbefalinger.
3. Såfremt vertikalt integrerede transmissionssystemoperatører deltager i en fælles virksomhed, der er oprettet for at gennemføre et sådant samarbejde, opstiller og gennemfører den fælles virksomhed et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der skal træffes for at sikre, at diskriminerende og konkurrencebegrænsende adfærd er udelukket. Dette overvågningsprogram fastlægger de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde målet om udelukkelse af diskriminerende og konkurrencebegrænsende adfærd. Det skal godkendes af ACER. Overvågningsprogrammet kontrolleres uafhængigt af de overvågningsansvarlige hos de vertikalt integrerede transmissionssystemoperatører.

Artikel 7

Godkendelsesprocedure

1. I tilfælde, hvor der stilles krav om bemyndigelse (f.eks. bevilling, tilladelse, koncession, samtykke eller godkendelse) til at etablere eller drive naturgasfaciliteter, brintproduktionsfaciliteter og brintsysteminfrastruktur, udsteder medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, i overensstemmelse med stk. 2-10 godkendelse til at etablere og/eller drive sådanne faciliteter, infrastrukturer, rørledninger og tilhørende udstyr på deres område. Medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, kan også på samme grundlag udstede godkendelse til at levere gasser samt godkendelse til grossister.
2. Anvender medlemsstaterne en godkendelsesordning, fastsætter de objektive og ikkediskriminerende kriterier, som skal opfyldes af den virksomhed, der ansøger om godkendelse til at levere gasser eller anlægge og/eller drive naturgasfaciliteter, brintproduktionsfaciliteter eller brintsysteminfrastruktur. De ikkediskriminerende kriterier og procedurerne for udstedelse af godkendelser offentliggøres. Medlemsstaterne sikrer, at der i procedurerne for udstedelse af godkendelse til sådanne faciliteter, infrastrukturer, rørledninger og dertil hørende nødvendigt udstyr tages højde for projektets betydning for det indre marked for gasser.

- 2a. **For naturgasleverandører kan medlemsstaterne vurdere ansøgernes finansielle styrke og tekniske kapacitet som et kriterium for godkendelse. Sådanne kriterier bør være fuldt gennemsigtige og ikkediskriminerende.**
3. Godkendelsesprocedurerne for de aktiviteter, der er omhandlet i stk. 1, må ikke overstige to år, iberegnet alle de kompetente myndigheders relevante procedurer. Hvis dette er behørigt begrundet i usædvanlige omstændigheder, kan denne toårsperiode forlænges med op til et år.
4. Medlemsstaterne vurderer, hvilke **nationale** lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger der er nødvendige for at strømline godkendelsesprocedurerne, herunder eventuelle proceduremæssige skridt i forbindelse med procedurerne for miljøkonsekvensvurdering. Medlemsstaterne aflægger rapport til Europa-Kommissionen om resultaterne af en sådan vurdering som led i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner som omhandlet i og efter proceduren i artikel 3 og artikel 7-12 i forordning (EU) 2018/1999 og som en del af deres integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter i henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999.
5. De frister, der er fastsat i stk. 3, finder anvendelse, uden at det berører forpligtelser i henhold til gældende EU-miljøret til søgsmål, retsmidler og andre sager ved en domstol eller ret og til alternative tvistbilæggelsesmekanismer, herunder klageprocedurer og udenretslige klager og midler, og kan forlænges med varigheden af sådanne procedurer.

6. Medlemsstaterne opretter eller udpeger et eller flere kontaktpunkter. Disse kontaktpunkter skal efter anmodning fra ansøgeren og gratis vejlede og lette den samlede godkendelsesprocedure for de aktiviteter, der er omhandlet i stk. 1, frem til de ansvarlige myndigheders levering ved procedurens afslutning. Ansøgeren må ikke pålægges at kontakte mere end ét kontaktpunkt under den samlede proces.
7. Medlemsstaterne sikrer, at godkendelser i henhold til national ret af anlæg og drift af naturgas[...]systeminfrastruktur [...] også gælder for [...]brintsysteminfrastruktur. [...] **Dette berører ikke medlemsstaternes ret til at tilbagekalde disse godkendelser, hvis brintinfrastrukturen ikke overholder de tekniske sikkerhedsregler for brintsysteminfrastruktur, der er fastsat i EU-retten eller national ret.**
- [...]
8. Medlemsstaterne sikrer, at eksisterende [...] brugsrettigheder til jord med henblik på anlæg og drift af naturgasrørledninger og andre netaktiver [...] også **gælder for** rørledninger og netaktiver til transport af brint.

- 8a. I tilfælde af overdragelse af ejendomsretten til infrastruktur inden for samme virksomhed for at opfylde kravene i artikel 63 overdrages godkendelserne vedrørende denne infrastruktur ligeledes til den nye ejer.**
9. Medlemsstaterne påser, at begrundelsen for at afslå en ansøgning om godkendelse er objektiv og ikkediskriminerende, og at den meddeles ansøgeren. Begrundelsen for et sådant afslag meddeles Kommissionen til orientering. Medlemsstaterne indfører en procedure, hvorefter ansøgeren kan indbringe en klage over afslaget.
10. Med henblik på udbygning af nyforsynede områder og en effektiv drift i almindelighed kan medlemsstaterne med forbehold af artikel 30 afslå yderligere godkendelser til at etablere og drive distributionsrørledningsnet for naturgas i et bestemt område, hvis der allerede er etableret eller foreligger en godkendelse til at etablere sådanne rørledningsnet i det pågældende område, og hvis den eksisterende eller foreslåede kapacitet ikke er opbrugt.

Certificering af vedvarende og kulstoffattige brændsler

1. **Med henblik på certificering af vedvarende og kulstoffattige brændsler pålægger medlemsstaterne de økonomiske aktører at påvise overholdelsen af de betingelser for vedvarende gasser [...], der er fastsat i artikel [...]25, stk. 2, og artikel 29 i direktiv (EU) 2018/2001. Overholdelsen af disse [...] bæredygtighedskriterier og kriterier for drivhusgasbesparelser skal påvises i overensstemmelse med artikel 30 i nævnte direktiv [...].**
2. For at sikre, at besparelserne i drivhusgasemissionerne ved anvendelse af kulstoffattige brændsler og kulstoffattig brint udgør mindst 70 % i overensstemmelse med definitionerne i artikel 2, nr. 10) og 12) [...], pålægger medlemsstaterne de økonomiske aktører at påvise overholdelsen af denne tærskel og kravene i den metode, der er omhandlet i denne artikels stk. 5. Til dette formål pålægger de de økonomiske aktører at anvende et massebalancesystem i overensstemmelse med artikel 30, stk. 1 og 2, i direktiv (EU) 2018/2001.
3. Medlemsstaterne sikrer, at de økonomiske aktører forelægger pålidelige oplysninger om overholdelsen af tærsklen for drivhusgasemissionsbesparelser på 70 %, der er fastsat i stk. 2, og af den metode til besparelse af drivhusgasemissioner, der er omhandlet i stk. 5, og at de økonomiske aktører efter anmodning stiller de data, der blev anvendt til at udarbejde oplysningerne, til rådighed for den relevante medlemsstat. Medlemsstaterne kræver af de økonomiske aktører, at de indfører en tilstrækkelig standard for en uafhængig kontrol af de oplysninger, de forelægger, og at de dokumenterer, at dette er blevet gjort. Det skal kontrolleres, at de systemer, der anvendes af de økonomiske aktører, er nøjagtige, pålidelige og sikret mod svindel.

4. Forpligtelserne i stk. 2 finder anvendelse, uanset om de kulstoffattige brændsler produceres i Unionen eller importeres. Oplysninger om geografisk oprindelse og typen af råprodukt for de kulstoffattige brændsler eller den kulstoffattige brint for hver brændselsleverandør stilles til rådighed for forbrugerne på operatørernes, leverandørernes eller de relevante kompetente myndigheders websteder og ajourføres en gang om året.
5. **Senest 12 måneder efter dette direktivs ikrafttræden [...]** vedtager Kommissionen delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 83 med henblik på at supplere dette direktiv ved at præcisere metoden til vurdering af besparelser i drivhusgasemissioner fra kulstoffattige brændsler. Metoden skal sikre, at der ikke sker godskrivning for undgåede emissioner for CO₂, hvis opsamling allerede har modtaget en emissionskredit i henhold til andre retlige bestemmelser, **og skal være i overensstemmelse med metoden til vurdering af besparelser i drivhusgasemissioner fra vedvarende flydende og gasformige transportbrændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, og fra genanvendt kulstofbrændsel.**

6. Kommissionen kan beslutte, at frivillige nationale eller internationale ordninger, der fastsætter standarder for produktion af kulstoffattige brændsler eller kulstoffattig brint, leverer nøjagtige data om besparelser i drivhusgasemissionerne med henblik på denne artikel og påviser overensstemmelse med den metode, der er omhandlet i [...] stk. 5.
- Kommissionen vedtager kun afgørelser [...], hvis den pågældende ordning opfylder passende standarder for pålidelighed, gennemsigtighed og uafhængig revision i overensstemmelse med kravene i forordning (EU) 2022/996 for så vidt angår certificering af vedvarende brændsler.**
7. Såfremt en økonomisk aktør forelægger dokumentation eller data, der er opnået i overensstemmelse med en ordning, der har været genstand for en anerkendelse i henhold til stk. 6, kan en medlemsstat ikke kræve, at den økonomiske aktør forelægger yderligere dokumentation for overholdelsen af de kriterier, der er omfattet af ordningen, og som Kommissionen har anerkendt ordningen for.
8. Medlemsstaternes kompetente myndigheder fører tilsyn med driften af certificeringsorganer, som foretager uafhængig revision i henhold til en frivillig ordning. Certificeringsorganerne forelægger på anmodning af de kompetente myndigheder alle relevante oplysninger, der er nødvendige for at føre tilsyn med auditeringen, herunder den nøjagtige dato og det nøjagtige tidspunkt og sted for revisionen. Hvor medlemsstaterne konstaterer problemer med manglende overholdelse, underretter de straks den frivillige ordning.

9. Efter anmodning fra en medlemsstat, som kan bygge på en økonomisk aktørs anmodning, undersøger Kommissionen ud fra al tilgængelig dokumentation, om de kriterier for besparelse af drivhusgasemissioner, der er fastsat i denne artikel, den metode, der er opstillet i overensstemmelse med denne artikels stk. 5, og tærsklerne for drivhusgasemissionsbesparelser, jf. artikel 2, nr. **10[...]**, **11)** og **12[...]**), er overholdt. Senest seks måneder efter modtagelsen af en sådan anmodning træffer Kommissionen afgørelse om, hvorvidt den pågældende medlemsstat må:
- a) acceptere den dokumentation, der allerede er forelagt for at påvise overensstemmelse med kriterierne for besparelse af drivhusgasemissioner for kulstoffattige brændsler, eller
 - b) uanset stk. 7 pålægge leverandører af kilden til de kulstoffattige brændsler at forelægge yderligere dokumentation for, at disse overholder kriterierne for besparelse af drivhusgasemissioner og tærsklen for drivhusgasemissionsbesparelser på 70 %.

10. Medlemsstaterne pålægger også de relevante økonomiske aktører at indføre oplysninger i EU-databasen **eller i nationale databaser, der er knyttet til EU-databasen**, om de foretagne transaktioner og bæredygtighedskarakteristikaene for **vedvarende gasser og kulstoffattige brændsler** i overensstemmelse med kravene **til vedvarende brændsler** i [artikel 28 i direktiv (EU) 2018/2001]. **Hvis der er udstedt oprindelsesgarantier for produktion af et parti kulstoffattige gasser, er disse underlagt de samme regler som dem, der er fastsat [...] i [artikel 28 i direktiv (EU) 2018/2001] for så vidt angår oprindelsesgarantier, der udstedes for produktion af vedvarende gasser.**
11. **Kommissionen vedtager afgørelser i henhold til nærværende artikels stk. 6 i form af gennemførelsesretsakter. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 84, stk. 3. Sådanne afgørelser er gyldige i højst fem år.**

[...]

Artikel 9

Tekniske forskrifter

De regulerende myndigheder, hvis medlemsstaterne har fastsat dette, eller medlemsstaterne påser, at der defineres tekniske sikkerhedskriterier, og at der udarbejdes og offentliggøres tekniske forskrifter, der fastlægger de mindstekrav med hensyn til konstruktion og drift, som LNG-faciliteter, lagerfaciliteter, andre transmissions- eller distributionssystemer, direkte linjer og brintsystemet skal opfylde for at kunne blive tilsluttet systemet. Disse tekniske forskrifter skal sikre systemernes interoperabilitet, og de skal være objektive og ikkediskriminerende. ACER kan fremsætte passende anbefalinger med henblik på at opnå overensstemmelse med disse forskrifter, hvis det er relevant. Disse forskrifter meddeles Kommissionen i overensstemmelse med artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535²⁴.

De regulerende myndigheder, hvis medlemsstaterne har fastsat dette, eller medlemsstaterne pålægger, når det er relevant, transmissions- og distributionssystemoperatører samt brintnetoperatører på deres område at offentliggøre de tekniske forskrifter i overensstemmelse med artikel 9, navnlig hvad angår nettilslutningsregler, der omfatter krav til gaskvalitet, gaslugt og gastryk. Medlemsstaterne pålægger endvidere transmissions- og distributionssystemoperatører at offentliggøre tilslutningstarifferne i forbindelse med tilslutning af gas fra vedvarende energikilder baseret på gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier.

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (EUT L 241 af 17.9.2015, s. 1).

KAPITEL III

FORBRUGERNES INDFLYDELSE OG FORBRUGERBESKYTTELSE OG DETAILMARKEDER

Artikel 10

Grundlæggende kontraktlige rettigheder

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle slutkunder [...] har ret til at få leveret deres gasser af en leverandør, med forbehold af dennes indforståelse, uanset i hvilken medlemsstat leverandøren er registreret, forudsat at leverandøren overholder de gældende regler **og krav** vedrørende handel, [...] balancering **og forsyningssikkerhed, jf. artikel 7, stk. 2.** Med henblik herpå træffer medlemsstaterne alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at administrative procedurer ikke indebærer forskelsbehandling af leverandører, som allerede er registreret i en anden medlemsstat.
2. Med forbehold af Unionens bestemmelser om forbrugerbeskyttelse, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU og Rådets direktiv 93/13/EØF, sikrer medlemsstaterne, at slutkunderne har de i denne artikels stk. 3-11[...] fastsatte rettigheder.

3. Slutkunder har ret til en kontrakt med deres leverandør, idet der i kontrakten skal angives følgende:
- a) leverandørens navn og adresse
 - b) hvilke tjenesteydelser der leveres og på hvilket kvalitetsniveau, samt tidspunkt for første tilslutning
 - c) hvilke typer vedligeholdsservice der tilbydes
 - d) hvordan aktuel information om gældende tariffer, vedligeholdelsesgebyrer og bundtede produkter eller -tjenesteydelser kan indhentes
 - e) kontraktens løbetid, betingelserne for fornyelse og opsigelse af kontrakten og tjenesteydelserne, herunder produkter eller -tjenesteydelser, der er bundtet med disse tjenesteydelser, og hvorvidt det er muligt at opsiges kontrakten uden omkostninger
 - f) eventuel erstatning eller tilbagebetaling, hvis det i kontrakten fastsatte kvalitetsniveau ikke overholdes, herunder unøjagtig og forsinket fakturering
 - g) hvordan en procedure til udenretslig bilæggelse af tvister, jf. artikel 24, iværksættes
 - h) oplysninger om forbrugerrettigheder, herunder oplysninger om alle de i dette stykke omhandlede oplysninger, som videreformidles ved fakturering og via naturgasvirksomhedernes websteder på en klar og letforståelig måde.

Betingelserne skal være rimelige og velkendte på forhånd. Under alle omstændigheder skal der gives oplysninger herom forud for kontraktens indgåelse eller bekræftelse. Hvis kontrakterne indgås via mellemænd, afgives [...] oplysninger **om de i dette stykke omhandlede forhold** også forud for kontraktens indgåelse.

Slutkunder skal have et resumé af de vigtigste kontraktbetingelser på en fremtrædende måde i et præcist og enkelt sprog. **Kommissionen yder ikkebindende vejledning i denne henseende.**

4. Slutkunder underrettes med passende varsel om en hensigt om at ændre kontraktbestemmelser og orienteres om deres ret til at opsige kontrakten, når de modtager denne underretning. Leverandører giver direkte og på en gennemsigtig og forståelig måde *[...]* deres slutkunde meddelelse om enhver justering af leveringsprisen og om årsagerne hertil og forudsætningerne herfor samt om justeringens omfang senest to uger, eller for så vidt angår privatkunder senest én måned, før justeringens ikrafttræden. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunderne kan opsige kontrakten, hvis de ikke godkender de nye kontraktvilkår eller justeringer af leveringsprisen, som leverandøren har underrettet dem om.
5. Leverandører skal give slutkunder gennemsigtige oplysninger om gældende priser og tariffer og om standardvilkår og betingelser for adgang til og brug af gastjenester.
6. Leverandører skal tilbyde slutkunder et bredt udvalg af betalingsmetoder. Sådanne betalingsmetoder må ikke indebære urimelig forskelsbehandling af kunder. Eventuelle forskelle i gebyrer i forbindelse med betalingsmetoder eller forudbetalingssystemer skal være objektive, ikkediskriminerende og forholdsmæssige og må i henhold til artikel 62 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366²⁵ ikke overstige de direkte omkostninger, som afholdes af betalingsmodtageren for brug af den pågældende betalingsmetode eller et forudbetalingssystem.
7. Privatkunder, som har adgang til forudbetalingssystemer, må ikke stilles ufordelagtigt som følge af forudbetalingssystemerne.

²⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, og om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv 2007/64/EF (EUT L 337 af 23.12.2015).

8. Leverandører skal tilbyde slutkunder rimelige og gennemsigtige generelle vilkår og betingelser, som skal anføres i et letforståeligt og utvetydigt sprog, og som ikke må indeholde ikkekontraktmæssige hindringer for at udøve kundernes rettigheder såsom overdreven kontraktmæssig dokumentation. Kunderne skal beskyttes mod urimelige eller vildledende salgsmetoder.
9. Slutkunder har ret til ydelser og klagebehandling af god standard fra deres leverandørs side. Leverandører skal behandle klager på en enkel, retfærdig og hurtig måde.
10. Leverandører giver naturgasprivatkunder fyldestgørende oplysninger om alternative foranstaltninger til at **forhindre** afbrydelse af forsyningen i tilstrækkelig god tid før den planlagte afbrydelse. Sådanne alternative foranstaltninger, der ikke må medføre ekstra omkostninger for kunderne, kan omfatte oplysninger om kilder til støtte for at undgå afbrydelser, forudbetalingssystemer, energisyn, energikonsulentytelser, alternative betalingsplaner, rådgivning om gældsforvaltning eller udsættelse af afbrydelser og må ikke medføre yderligere omkostninger for kunder, der står over for en afbrydelse.
11. Leverandører giver slutkunder en endelig kontoopgørelse efter ethvert skift af leverandør senest seks uger efter, at et sådant skift har fundet sted.

Artikel 11

Ret til at skifte og regler for skifterelaterede gebyrer

1. Kunderne skal have ret til at skifte gasleverandør eller markedsdeltager[...]. Medlemsstaterne sikrer, at kunder, der ønsker at skifte leverandør eller markedsdeltager, har ret til, at et sådant skift sker senest tre uger efter datoen for anmodningen under overholdelse af kontraktvilkårene. Senest **den 1. januar** 2026 må den tekniske proces vedrørende skift af leverandør eller markedsdeltager ikke tage mere end 24 timer, og det skal være muligt på enhver hverdag.
2. Medlemsstaterne sikrer, at retten til at skifte leverandør eller markedsdeltager gælder for alle kunder på en ikkediskriminerende måde for så vidt angår omkostninger, indsats og tidsfrister.
3. Medlemsstaterne sikrer, at i det mindste privatkunder og små virksomheder ikke opkræves skifterelaterede gebyrer for gasser. Medlemsstaterne må dog tillade leverandører eller markedsdeltagere at opkræve kontraktopsigelsesgebyrer af kunder, der frivilligt opsiger tidsbegrænsede fastprisforsyningskontrakter før deres udløb, forudsat at sådanne gebyrer:
 - a) er en del af en kontrakt, som en kunde frivilligt har indgået, og
 - b) at der informeres tydeligt om gebyrerne, inden kontrakten indgås.

Sådanne gebyrer skal være forholdsmæssige og må ikke overstige de direkte økonomiske tab for leverandøren eller markedsdeltageren som følge af kundens opsigelse af kontrakten. [...] **I tilfælde af bundtede tilbud [...] skal kunder kunne opsige individuelle tjenester i en kontrakt. [...]** Bevisbyrden for det direkte økonomiske tab påhviler leverandøren eller markedsdeltageren. Lovligheden af kontraktopsigelsesgebyrer overvåges af den regulerende myndighed eller af enhver anden kompetent national myndighed.

4. Privatkunder, der køber gasser, har ret til at deltage i kollektive skifteordninger. Medlemsstaterne fjerner alle lovgivningsmæssige eller administrative hindringer for kollektive skift og tilvejebringer en ramme, som sikrer forbrugerbeskyttelsen for at undgå enhver form for misbrug.
5. **Medlemsstaterne sikrer, at kunder [...] får ret til at opsige deres gasforsyningskontrakter med kort varsel.**

Artikel 11a

Forbrugerrettigheder og -beskyttelse i forbindelse med udfasning af naturgas

Hvis afbrydelse af forsyningen til netbrugere i henhold til artikel 34, stk. 4, er tilladt, sikrer medlemsstaterne, at:

- a) [...]de berørte netbrugere og andre relevante interessenter, navnlig forbrugerorganisationer, er blevet hørt
- b) netbrugere og relevante interessenter informeres i tilstrækkelig god tid inden den planlagte dato og de efterfølgende skridt for afbrydelse
- c) slutkunderne har adgang til oplysninger og relevant rådgivning om bæredygtige opvarmningsmuligheder gennem proceduren med fælles kontaktpunkter i henhold til artikel 21 i direktiv (EU) .../... [det omarbejdede energieffektivitetsdirektiv]
- d) der ved planlægningen og gennemførelsen af udfasningen af naturgas tages behørigt hensyn til de specifikke behov hos sårbare kunder eller kunder, der er berørt af energifattigdom.

Sammenligningsværktøjer for naturgas

1. Medlemsstaterne sikrer, at i det mindste privatkunder[...] og mikrovirksomheder **med et forventet årligt forbrug på mindre end 100 000 kWh[...]** har gratis adgang til mindst ét værktøj til sammenligning af leverandørers tilbud, herunder bundtede tilbud. Kunder underrettes på eller sammen med deres regninger eller på anden måde om, at sådanne værktøjer er til rådighed. Værktøjerne skal som minimum opfylde følgende betingelser:
 - a) de skal være uafhængige af alle markedsaktører og sikre, at alle **naturgasvirksomheder** behandles lige i søgeresultaterne
 - b) de skal tydeligt angive, hvem der er indehaver af værktøjerne, og den fysiske eller juridiske person, der forvalter og kontrollerer værktøjerne, samt oplysninger om, hvordan værktøjet finansieres
 - c) de skal fastsætte klare og objektive kriterier, som sammenligningen bygger på, herunder tjenesteydelser, og offentliggøre dem
 - d) de skal anvende et letforståeligt og utvetydigt sprog
 - e) de skal give præcise og ajourførte oplysninger med angivelse af tidspunktet for den seneste ajourføring af oplysningerne

- f) de skal være tilgængelige for personer med handicap ved at være let opfattede, anvendelige, forståelige og robuste
- g) de skal stille en effektiv procedure til rådighed for indberetning af forkerte oplysninger om offentliggjorte tilbud
- h) de skal udføre sammenligninger, samtidig med at personoplysninger begrænses til at omfatte de oplysninger, der er strengt nødvendige for sammenligningen.

Medlemsstaterne sikrer, at mindst ét værktøj giver et overblik over hele naturgasmarkedet. Hvis flere værktøjer dækker markedet, skal disse værktøjer omfatte et så fuldstændigt som muligt udvalg af gastilbud, der dækker en væsentlig del af markedet, og, såfremt disse værktøjer ikke dækker markedet fuldstændigt, skal dette oplyses klart, inden resultaterne vises.

- 2. Værktøjerne kan drives af en hvilken som helst enhed, herunder private virksomheder og offentlige myndigheder eller organer.
- 3. Medlemsstaterne kan kræve, at de i stk. 1 omhandlede sammenligningsværktøjer omfatter sammenlignende kriterier vedrørende arten af de tjenesteydelser, der tilbydes af leverandørerne.

4. Medlemsstaterne udpeger en kompetent myndighed til at varetage ansvaret for at udstede tillidsmærker til sammenligningsværktøjer, som opfylder de i stk. 1 fastsatte betingelser, og for at sikre, at sammenligningsværktøjer, der bærer et tillidsmærke, til enhver tid opfylder disse krav. Denne myndighed skal være uafhængig af alle markedsdeltagere og operatører af sammenligningsværktøjer.
5. Det skal være muligt at søge om et tillidsmærke for ethvert værktøj til sammenligning af markedsdeltagere i overensstemmelse med denne artikel på et frivilligt og ikkediskriminerende grundlag.
6. Uanset stk. 4 og 5 kan medlemsstaterne vælge ikke at fastsætte bestemmelser om udstedelsen af tillidsmærker til sammenligningsværktøjer, hvis en offentlig myndighed eller et offentligt organ stiller et sammenligningsværktøj til rådighed, der opfylder de i stk. 1 fastsatte krav.

Aktive kunder på naturgasmarkedet

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder har ret til at handle som aktive kunder uden at være underlagt uforholdsmæssige eller diskriminerende tekniske krav, administrative krav, procedurer og gebyrer, samt netgebyrer, der ikke afspejler omkostningerne.
2. Medlemsstaterne sikrer, at aktive kunder:
 - a) har ret til at udøve aktivitet direkte
 - b) har ret til at sælge egenproduceret vedvarende gas under anvendelse af naturgassystemet
 - c) har ret til at deltage i energieffektivitets- **og efterspørgselsomlægnings**ordninger
 - d) har ret til at delegere forvaltningen af de anlæg, der er nødvendige for deres aktiviteter, til en tredjepart, herunder installation, drift, databehandling og vedligeholdelse, uden at denne tredjepart anses som en aktiv kunde
 - e) er omfattet af netgebyrer, der afspejler omkostningerne, er gennemsigtige og ikkediskriminerende, idet det sikres, at de bidrager på en passende og afbalanceret måde til systemets samlede omkostningsdeling
 - f) er økonomisk ansvarlige for de ubalancer, som de skaber i gassystemet, eller at de pålægges at delegere deres balanceansvar i overensstemmelse med artikel 3, litra e), i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...]**804**].

3. Medlemsstaterne kan i deres nationale ret have forskellige bestemmelser, der finder anvendelse på individuelle aktive kunder og aktive kunder, der handler i fællesskab, forudsat at alle rettigheder og forpligtelser som fastsat i medfør af denne artikel finder anvendelse på alle aktive kunder. Enhver forskel i behandling af aktive kunder, der handler i fællesskab, skal være forholdsmæssig og behørigt begrundet.
4. Medlemsstaterne sikrer, at aktive kunder, der ejer faciliteter, hvori der lagres vedvarende gas:
 - a) har ret til nettilslutning inden for et rimeligt tidsrum, efter at de har anmodet herom, forudsat at alle nødvendige betingelser såsom balanceansvar er opfyldt
 - b) ikke er underlagt noget dobbeltgebyr, herunder netgebyr, for lagret vedvarende gas, der forbliver i deres egne anlæg
 - c) ikke omfattes af uforholdsmæssige licenskrav og gebyrer
 - d) har lov til at levere flere tjenesteydelser samtidig, hvis det er teknisk muligt.

Artikel 14

Borgerenergifællesskaber på naturgasmarkedet

1. Medlemsstaterne [...] **kan** fastsætte en gunstig lovgivningsmæssig ramme for borgerenergifællesskaber.
2. **Hvis medlemsstaterne fastsætter en gunstig ramme som omhandlet i stk. 1, sikrer de, at: [...]**
 - a) deltagelse i borgerenergifællesskaber er åben og frivillig[...]
 - b) medlemmer af eller partshavere i et borgerenergifællesskab har ret til trække sig ud af fællesskabet, i hvilket tilfælde artikel 11 finder anvendelse

- c) medlemmer af eller partshavere i et borgerenergifællesskab ikke mister deres rettigheder eller forpligtelser som privatkunder eller aktive kunder
- d) relevante distributionssystemoperatører under forudsætning af rimelig kompensation som vurderet af den regulerende myndighed samarbejder med borgerenergifællesskaber om at lette overførsel af vedvarende [...]gasser inden for borgerenergifællesskaber
- e) borgerenergifællesskaber er omfattet af ikkediskriminerende, rimelige, forholdsmæssige og gennemsigtige procedurer og gebyrer, herunder med hensyn til nettilslutning, registrering og udstedelse af tilladelse, samt til netgebyrer, der er gennemsigtige, ikkediskriminerende og afspejler omkostningerne, idet det sikres, at de bidrager på en passende og afbalanceret måde til naturgassystemets samlede omkostningsdeling.

3. Hvis medlemsstaterne fastsætter en gunstig ramme som omhandlet i stk. 1, kan de i denne gunstige ramme fastsætte, at borgerenergifællesskaber: [...]:

- a) er åbne for grænseoverskridende deltagelse[...]
- b) har ret til at eje, etablere, købe eller leje distributionsnet og til selvstændigt at forvalte dem på de betingelser, der er fastsat i denne artikels stk. 4
- c) er omfattet af undtagelserne i artikel 28, stk. 2.

4. Hvis medlemsstaterne fastsætter en gunstig ramme som omhandlet i stk. 1, sikrer de, at borgerenergifællesskaber:[...]

- a) kan få adgang til alle naturgasmarkeder på en ikkediskriminerende måde
- b) behandles på en ikkediskriminerende og forholdsmæssigt afpasset måde for så vidt angår deres aktiviteter, rettigheder og forpligtelser som slutkunder, producenter, leverandører, distributionssystemoperatører eller markedsdeltagere
- c) er økonomisk ansvarlige for de ubalancer, som de skaber i gassystemet, eller at de pålægges at delegere deres balanceansvar i tråd med artikel 3, litra e), i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] 804].
- d) behandles som aktive kunder i overensstemmelse med artikel 13, stk. 2, litra e), og stk. 4, litra a), c) og d) [...]
- e) har ret til inden for borgerenergifællesskabet at foranstalte deling af vedvarende gas, der produceres af de af fællesskabet ejede produktionsenheder, med forbehold af de andre betingelser i denne artikel og under forudsætning af, at fællesskabsmedlemmerne bevarer deres rettigheder og forpligtelser som slutkunder.

Hvis vedvarende gasser deles, berører dette med henblik på første afsnit, litra e), ikke de gældende netgebyrer, -tariffer og -afgifter i overensstemmelse med en gennemsigtig cost-benefit-analyse af distribuerede energiressourcer udviklet af den kompetente nationale myndighed.

- [...]5. Medlemsstaterne kan beslutte at give borgerenergifællesskaber ret til at forvalte distributionsnet i deres driftsområde og fastlægge de relevante procedurer med forbehold af kapitel VI eller andre regler og forskrifter, der gælder for distributionssystemoperatører.

Hvis en [...] ret **som omhandlet i [...] første afsnit** gives, sikrer medlemsstaterne, at borgerenergifællesskaber:

- a) har lov til at transportere ikkevedvarende gas, hvis gassen [...] er nødvendig af hensyn til en sikker systemdrift
- b) har ret til at indgå en aftale om driften af deres net med den relevante distributionssystem- eller transmissionssystemoperatør, som deres net er tilsluttet
- c) er underlagt passende netgebyrer ved tilslutningspunkterne mellem deres net og distributionsnettet uden for borgerenergifællesskabet
- d) ikke forskelsbehandler eller skader kunder, der fortsat er tilsluttet distributionssystemet.

6. Hvis medlemsstaterne fastsætter en gunstig ramme som omhandlet i stk. 1, sikrer [...]de [...] at:
- a) Private virksomheder, som deltager i omfattende kommercielle aktiviteter, og for hvilke gassektoren udgør et primært område for økonomisk aktivitet, ikke må deltage som medlemmer eller partshavere eller samarbejde ved hjælp af andre midler såsom investering, hverken direkte eller indirekte gennem en dattervirksomhed[...].
 - b) Private virksomheder, som deltager i omfattende kommercielle aktiviteter, der deltager i fællesskabet som medlemmer eller partshavere, eller som samarbejder ved hjælp af andre midler såsom investeringer, ikke kan udøve afgørende indflydelse på borgerenergifællesskabets beslutningstagning.
 - c) Borgerenergifællesskaber er økonomisk og finansielt uafhængige af private virksomheder, der ikke er VE-fællesskaber og små virksomheder.
 - d) Mindst 15 % af stemmerettighederne tildeles privatkunder, der er uafhængige af andre medlemmer eller partshavere, såsom små virksomheder og lokale myndigheder.

Regninger og faktureringsoplysninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at regninger og faktureringsoplysninger er nøjagtige, letforståelige, klare, koncise og brugervenlige og præsenteres på en måde, der gør det let for slutkunder at foretage sammenligninger, og at de opfylder de mindstekrav, der er fastsat i bilag I. Slutkunder skal på anmodning modtage en klar og forståelig redegørelse for, hvordan deres regning er fremkommet, navnlig hvis regningen ikke er baseret på faktisk forbrug.
2. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder modtager alle regninger og faktureringsoplysninger omkostningsfrit.
3. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder har mulighed for at vælge elektroniske regninger og faktureringsoplysninger og, **i det mindste for privatkunder, små virksomheder og mikrovirksomheder, at [...] der tilbydes** fleksible ordninger for faktisk betaling af regningerne.
4. Hvis kontrakten fastsætter en fremtidig ændring af et produkt eller en pris eller rabat, skal dette angives på regningen sammen med den dato, hvorpå ændringen finder sted.
5. Medlemsstaterne rådfører sig med forbrugerorganisationer, når de overvejer at ændre kravene til regningers indhold.

Intelligente målersystemer i naturgassystemet

1. For at fremme energieffektiviteten og styrke slutkundernes rolle, henstiller medlemsstaterne eller, hvis en medlemsstat har fastsat bestemmelse herom, den regulerende myndighed kraftigt til, at naturgasvirksomheder optimerer deres anvendelse af naturgas, bl.a. ved at levere energistyringstjenesteydelser og indføre intelligente målersystemer, der navnlig er interoperable med forbrugerenergistyringssystemer og intelligente net i overensstemmelse med gældende EU-regler om databeskyttelse.
2. Medlemsstaterne sikrer, at der på deres område indføres intelligente målersystemer.

Uanset første afsnit kan e[...]n sådan [...] forpligtelse til indførelse underkastes en cost-benefit-analyse, som skal være i overensstemmelse med de principper, der er fastlagt i bilag II. **Medlemsstaterne kan i deres cost-benefit-analyse foretage særskilte vurderinger for forskellige kategorier af kunder og kundegrupper såsom husstande, små og mellemstore virksomheder og industrien.**

3. Medlemsstater, der påbegynder indførelse af intelligente målersystemer, vedtager og offentliggør et minimumssæt af funktionskrav og tekniske krav til de intelligente målersystemer, der skal indføres på deres område, i overensstemmelse med artikel 18 og bilag II. Medlemsstaterne sikrer disse intelligente målersystemers interoperabilitet, og at de kan levere output til forbrugerenergistyringssystemer. I den forbindelse tager medlemsstaterne behørigt hensyn til anvendelsen af foreliggende relevante standarder, herunder standarder, der muliggør interoperabilitet, samt bedste praksis og vigtigheden af at udvikle intelligente net og at udvikle det indre marked for naturgas.

4. Medlemsstater, der påbegynder indførelse af intelligente målersystemer, sikrer, at slutkunderne bidrager til de omkostninger, der er forbundet med indførelsen, på en gennemsigtig og ikkediskriminerende måde, samtidig med at der tages højde for de langsigtede fordele for hele værdikæden. Medlemsstaterne eller, hvis en medlemsstat har fastsat bestemmelse herom, de udpegede kompetente myndigheder overvåger regelmæssigt en sådan indførelse på deres område for at følge leveringen af fordele for forbrugerne.
5. Hvis indførelse af intelligente målersystemer er bedømt negativt som følge af cost-benefit-analysen, jf. stk. 2, sikrer medlemsstaterne, at analysen ajourføres mindst hvert fjerde år som reaktion på væsentlige ændringer i de underliggende antagelser og som reaktion på den teknologiske og markedsmæssige udvikling. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om resultatet af deres ajourførte cost-benefit-analyse, efterhånden som den foreligger.
6. Bestemmelserne i dette direktiv om intelligente målersystemer finder anvendelse på fremtidige installationer og installationer, der erstatter ældre intelligente målere. Intelligente målersystemer, som allerede er installeret, eller for hvilke "projektets påbegyndelse" skete forud for den [ikrafttrædelsesdatoen], må forblive i drift i deres driftslevetid. Intelligente målersystemer, som ikke opfylder kravene i artikel [...] 18 og bilag II, må dog ikke forblive i drift efter den [12 år efter dette direktivs ikrafttræden].
7. I stk. 6 forstås ved "projektets påbegyndelse": enten påbegyndelsen af arbejdet på investeringsprojektet eller det første bindende tilsagn om køb af udstyr eller indgåelse af andre forpligtelser, som gør investeringen irreversibel, alt efter hvad der indtræffer først. Køb af grunde og forberedende arbejde såsom indhentning af tilladelser og indledende gennemførlighedsundersøgelser betragtes ikke som en påbegyndelse af projektet. I forbindelse med virksomhedsovertagelser er "arbejdets påbegyndelse" tidspunktet for erhvervelsen af de aktiver, der er direkte knyttet til den erhvervede virksomhedsenhed.

Intelligente målersystemer i brintsystemet

1. Medlemsstaterne skal på deres område sikre indførelse af intelligente målersystemer, som nøjagtigt måler energiforbruget, angiver det faktiske forbrugstidspunkt, og som kan sende og modtage data til informations-, overvågnings- og kontrolformål ved hjælp af en form for elektronisk kommunikation.

Uanset første afsnit kan e[...]n sådan [...] forpligtelse til indførelse underkastes en cost-benefit-analyse, som skal være i overensstemmelse med de principper, der er fastlagt i bilag II.

2. Medlemsstaterne sørger for målersystemernes og den tilknyttede datakommunikations sikkerhed og interoperabilitet under hensyntagen til anvendelsen af hensigtsmæssige standarder, og slutkunderne skal sikres beskyttelse af privatlivets fred i overensstemmelse med relevante EU-regler om databeskyttelse og privatlivets fred.

3. Kommissionen fastsætter ved hjælp af gennemførelsesretsakter interoperabilitetskrav for intelligente målersystemer og procedurer for at sikre adgangen for berettigede parter til de data, der hidrører fra disse målersystemer. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011.
4. **Medlemsstater, der påbegynder indførelse af intelligente målersystemer, sikrer, at slutkunderne bidrager til de omkostninger, der er forbundet med indførelsen, på en gennemsigtig og ikkediskriminerende måde, samtidig med at der tages højde for de langsigtede fordele for hele værdikæden. Medlemsstaterne [...] overvåger regelmæssigt en sådan indførelse på deres område for at følge leveringen af fordele for forbrugerne.**
5. **Hvis indførelse af intelligente målersystemer er bedømt negativt som følge af cost-benefit-analysen, jf. stk. 1, sikrer medlemsstaterne, at analysen ajourføres mindst hvert fjerde år som reaktion på væsentlige ændringer i de underliggende antagelser og som reaktion på den teknologiske og markeds-mæssige udvikling. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om resultatet af deres ajourførte cost-benefit-analyse, efterhånden som den foreligger.**

Intelligente målersystemers funktioner i naturgassystemet

Hvis indførelsen af intelligente målersystemer bedømmes positivt som følge af cost-benefit-analysen, jf. artikel 16, stk. 2, eller hvis intelligente målersystemer indføres systematisk efter den [ikrafttrædelsesdatoen], indfører medlemsstaterne disse systemer i overensstemmelse med europæiske standarder, følgende krav og bilag II:

- a) de intelligente målersystemer skal nøjagtigt måle det faktiske naturgasforbrug og skal kunne give slutkunderne oplysninger om det faktiske forbrugstidspunkt, herunder validerede historiske forbrugsdata, som skal gøres let og sikkert tilgængelige og synlige for slutkunderne på anmodning og uden yderligere omkostninger, og ikkevaliderede senest tilgængelige forbrugsdata, som også skal gøres let og sikkert tilgængelige for slutkunderne uden yderligere omkostninger, gennem en standardiseret grænseflade eller fjernadgang for at støtte automatiserede energieffektivitetsprogrammer og andre tjenesteydelser
- b) sikkerheden i forbindelse med de intelligente målersystemer og datakommunikation skal være i overensstemmelse med relevante EU-regler om sikkerhed, idet der tages behørigt hensyn til de bedste tilgængelige teknikker til sikring af den højest mulige grad af cybersikkerhedsbeskyttelse under hensyntagen til omkostningerne og proportionalitetsprincippet
- c) slutkunderne skal sikres beskyttelse af privatlivets fred, og beskyttelsen af deres data skal være i overensstemmelse med relevante EU-regler om databeskyttelse og privatlivets fred

- d) hvis slutkunderne anmoder herom, skal data om deres naturgasforbrug i overensstemmelse med de gennemførelsesretsakter, der vedtages i henhold til artikel [...] 22, stilles til rådighed for dem via en standardiseret kommunikationsgrænseflade eller via fjernadgang eller for tredjemand, der handler på deres vegne, i en letforståelig form, der giver dem mulighed for at sammenligne tilbud på et ensartet grundlag
- e) passende rådgivning og oplysninger skal gives til slutkunder før eller på det tidspunkt, hvor intelligente målere installeres, navnlig om alle deres muligheder med hensyn til måleraflæsning og overvågning af energiforbruget samt om indsamling og behandling af personoplysninger i overensstemmelse med gældende EU-regler om databeskyttelse
- f) intelligente målersystemer skal give slutkunderne mulighed for at få foretaget afmåling og afregning med samme tidsopløsning som for den korteste afregningsperiode på det nationale marked.

Med henblik på første afsnit, litra d), skal det ligeledes være muligt for slutkunder at hente deres målerdata eller overføre dem til en anden part uden ekstra omkostninger og i overensstemmelse med deres ret til dataportabilitet i henhold til EU-regler om databeskyttelse.

Ret til at få installeret en intelligent naturgasmåler

1. Hvis indførelsen af intelligente målersystemer er blevet bedømt negativt som følge af cost-benefit-analysen, jf. artikel 16, stk. 2, og hvis intelligente målersystemer ikke bliver indført systematisk [...], sikrer medlemsstaterne, at alle slutkunder mod betaling af de dermed forbundne omkostninger på fair, rimelige og omkostningseffektive betingelser har ret til at få installeret eller, hvor det er relevant, opgraderet en intelligent måler, der:
 - a) når det er teknisk muligt, er udstyret med de funktioner, der er omhandlet i artikel 18, eller med et minimumssæt af funktioner, der fastlægges og offentliggøres af medlemsstaterne på nationalt plan, og i overensstemmelse med bilag II
 - b) er interoperabel og i stand til at sikre konnektivitet med forbrugereenergistyningssystemer.
2. Anmoder en kunde om en intelligent måler i medfør af stk. 1, skal medlemsstaterne eller, hvis en medlemsstat har fastsat bestemmelse herom, de udpegede kompetente myndigheder:
 - a) sikre, at tilbuddet til den slutkunde, der anmoder om installation af en intelligent måler, udtrykkeligt og klart beskriver:
 - i) de funktioner og den interoperabilitet, som den intelligente måler tilbyder, samt de tjenesteydelser, der kan tilbydes, og de fordele, som realistisk set kan opnås ved at få installeret en intelligent måler på det pågældende tidspunkt
 - ii) alle dermed forbundne omkostninger, der skal afholdes af slutkunden

- b) sikre, at den intelligente måler installeres inden for en rimelig frist og under alle omstændigheder senest fire måneder efter kundens anmodning
- c) regelmæssigt og mindst hvert andet år vurdere og offentliggøre de omkostninger, der er forbundet med systemet, og registrere udviklingen af disse omkostninger som følge af den teknologiske udvikling og eventuelle opgraderinger af målersystemet.

Artikel 20

Konventionelle målere for naturgas

1. Medlemsstaterne sikrer, at naturgasslutkunder, der ikke har intelligente målere, udstyres med individuelle konventionelle målere, der nøjagtigt måler deres faktiske forbrug.
Medlemsstaterne kan undtage privatkunder, som ikke anvender gas til opvarmning, fra dette krav. Undtagelsen kan også udvides til at omfatte erhvervskunder i bygninger, hvor størstedelen af forbrugerne er husholdninger, der er berettiget til en undtagelse, hvis en sådan indførelse ikke er teknisk mulig.
2. Medlemsstaterne sikrer, at naturgasslutkunderne uden videre er i stand til at aflæse deres konventionelle målere, enten direkte eller indirekte via en onlinegrænseflade eller en anden passende grænseflade.

Dataforvaltning

1. Medlemsstaterne eller, hvis en medlemsstat har fastsat bestemmelse herom, de udpegede kompetente myndigheder fastsætter i forbindelse med opstilling af regler for forvaltning og udveksling af data regler om berettigede parter adgang til slutkunders data i overensstemmelse med denne artikel og med Unionens gældende retlige rammer. Data omfatter med henblik på dette direktiv målerdata og forbrugsdata samt data, der er nødvendige for kunders skifte af leverandør og andre tjenesteydelser.
2. Medlemsstaterne tilrettelægger forvaltningen af data med henblik på at sikre en effektiv og sikker adgang til og udveksling af data samt databeskyttelse og datasikkerhed.

Uafhængigt af den dataforvaltningsmodel, der anvendes i den enkelte medlemsstat, giver de parter, der har ansvar for dataforvaltning, enhver berettiget part adgang til slutkundens data på baggrund af udtrykkeligt samtykke fra slutkunden i overensstemmelse med stk. 1. De ønskede data stilles til rådighed for de berettigede parter på en ikkediskriminerende måde og samtidigt. Der skal være nem adgang til data, og de relevante procedurer herfor skal offentliggøres.

3. Reglerne om adgang til data og datalagring med henblik på dette direktiv skal være i overensstemmelse med relevant EU-ret.

Behandling af personoplysninger, der foretages inden for rammerne af dette direktiv, skal foretages i overensstemmelse med forordning (EU) 2016/679.

4. Medlemsstaterne eller, hvis en medlemsstat har fastsat bestemmelse herom, de udpegede kompetente myndigheder bemyndiger og certificerer eller, hvis det er relevant, fører tilsyn med de parter, der er ansvarlige for dataforvaltning, for at sikre, at de overholder kravene i dette direktiv.

Uden at det berører databeskyttelsesrådgivernes opgaver i henhold til forordning (EU) 2016/679, kan medlemsstaterne beslutte at kræve, at parter, der er ansvarlige for dataforvaltning, udpeger en overvågningsansvarlig, som skal føre tilsyn med gennemførelsen af de foranstaltninger, der træffes af disse parter, for at sikre ikkediskriminerende adgang til data og overholdelse af kravene i dette direktiv.

Medlemsstaterne kan udpege overvågningsansvarlige eller organer som omhandlet i dette direktivs artikel [...] 42, stk. 2, litra d), for at opfylde forpligtelserne i medfør af nærværende stykke.

5. Slutkunderne må ikke pålægges ekstra omkostninger i forbindelse med at få adgang til deres data eller i forbindelse med en anmodning om at få stillet deres data til rådighed.

Medlemsstaterne er ansvarlige for at fastsætte de relevante gebyrer i forbindelse med berettigede parter adgang til data.

Medlemsstaterne [...] sikrer, at gebyrer, der pålægges af regulerede enheder, der leverer dataydelser, er rimelige og behørigt begrundede.

Artikel 22

Interoperabilitetskrav og procedurer for adgang til data på naturgasmarkedet

1. For at fremme konkurrencen på naturgasdetailmarkedet og undgå uforholdsmæssigt store administrative omkostninger for de berettigede parter fremmer medlemsstaterne fuldstændig interoperabilitet mellem energitjenester i Unionen.
2. Kommissionen fastsætter ved hjælp af gennemførelsesretsakter interoperabilitetskrav og ikkediskriminerende og gennemsigtige procedurer for adgang til de data, der er omhandlet i artikel 21, stk. 1. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter rådgivningsproceduren i artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011.
3. Medlemsstaterne sikrer, at naturgasvirksomheder anvender interoperabilitetskravene og procedurerne for adgang til data som omhandlet i stk. 2. Disse krav og procedurer skal bygge på eksisterende national praksis.

Fælles kontaktpunkter

Medlemsstaterne sikrer, at der etableres fælles kontaktpunkter, hvor kunderne kan indhente alle nødvendige oplysninger om deres rettigheder, gældende ret og de tilgængelige tvistbilæggelsesordninger i tilfælde af tvister. Sådanne fælles kontaktpunkter kan være en del af de almindelige forbrugeroplysningsinstanser og være de samme enheder som det fælles kontaktpunkt for elektricitet, der er omhandlet i artikel 26 i direktiv (EU) 2019/944 [om fælles regler for det indre marked for elektricitet].

Ret til udenretslig bilæggelse af tvister

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder har adgang til enkle, retfærdige, **rimelige**, gennemsigtige, uafhængige og **omkostningseffektive** ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister vedrørende rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i dette direktiv, gennem en uafhængig ordning som f.eks. en energiombudsmand eller et forbrugerorgan eller gennem en regulerende myndighed. Hvis slutkunden er en forbruger som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU⁽²³⁾, skal sådanne ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister opfylde kvalitetskravene i nævnte direktiv, og skal, når det er berettiget, omfatte refusions- og erstatningsordninger.
2. Om nødvendigt sikrer medlemsstaterne, at alternative tvistbilæggesinstanser samarbejder om at sikre en enkel, retfærdig, gennemsigtig, uafhængig og effektiv ordning til udenretslig bilæggelse af tvister i forbindelse med enhver tvist, der hidrører fra produkter eller tjenesteydelser, der er knyttet til eller er bundtet med ethvert produkt eller enhver tjenesteydelse, der er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.
3. Det er obligatorisk for gasvirksomheder at deltage i ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister for privatkunder, medmindre den pågældende medlemsstat over for Kommissionen godtgør, at andre ordninger er tilsvarende effektive.

Beskyttelse af [...]/sårbare kunder og forsyningspligtige leverandører

1. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at beskytte slutkunder og sikrer navnlig, at der er passende sikkerhedsforanstaltninger, der beskytter sårbare kunder. I den forbindelse fastlægger hver medlemsstat en definition af begrebet sårbare kunder, som kan henvise til energifattigdom. [...] **Kriterierne for en definition af begrebet sårbare kunder kan omfatte indkomstniveauer, energiudgifternes andel af den disponible indkomst, boligernes energieffektivitet, kritisk afhængighed af gasudstyr af sundhedsmæssige årsager, alder eller andre kriterier.** Foranstaltningerne til at beskytte de sårbare [...] **kunder** kan bl.a. omfatte [...] et forbud mod at afbryde forsyningen **for** [...] disse kunder i kritiske perioder.
2. Medlemsstaterne træffer navnlig hensigtsmæssige foranstaltninger til at beskytte slutkunder i fjerntliggende områder, som er tilsluttet naturgas- eller brintsystemet. Medlemsstaterne kan udpege en forsyningspligtig leverandør for privatkunder og, hvis medlemsstaterne finder det relevant, små virksomheder **og mikrovirksomheder [...]**, der er tilsluttet **naturgas- eller brintsystemet. Medlemsstaterne [...]** sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, især for så vidt angår gennemsigtighed i kontraktbetingelser og vilkår samt **konkurrencedygtige, gennemsigtige og ikkediskriminerende priser**, almindelig information og ordninger for bilæggelse af tvister.

Kapitel IV

Tredjeparts adgang til infrastruktur

AFDELING I

ADGANG TIL NATURGASINFRASTRUKTUR

Artikel 26

Markedsadgang for vedvarende og kulstoffattige gasser

Medlemsstaterne letter adgangen for vedvarende og kulstoffattige gasser til markedet og infrastrukturen, uanset om faciliteterne til produktion af de vedvarende og kulstoffattige gasser er tilsluttet distributions- eller transmissionsnet.

Tredjeparters adgang til naturgas-, distributions- og transmissions- samt LNG-terminaler

1. Medlemsstaterne sikrer, at der indføres en ordning for tredjeparts adgang til transmissions- og distributionssystemerne samt LNG-faciliteter, som bygger på offentliggjorte tariffer, der gælder alle kunder, herunder forsyningsvirksomheder, og som anvendes objektivt og uden at diskriminere mellem systembrugere. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne eller de metoder, de er baseret på, er godkendt forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 72 af en i artikel 70 omhandlet regulerende myndighed, og at disse tariffer – og metoderne, hvor kun disse godkendes – offentliggøres, inden de træder i kraft. Tarifrabatter **må** [...] kun gives, hvis EU-lovgivningen rummer mulighed for dette.
2. **Transmissionssystemoperatørerne skal, hvis det er nødvendigt for, at de kan udøve deres hverv, herunder i forbindelse med grænseoverskridende transmission, have adgang til andre transmissionssystemoperatørers net.**
3. Bestemmelserne i dette direktiv er ikke til hinder for, at der indgås langtidskontrakter for vedvarende og kulstoffattige gasser såfremt de overholder Unionens konkurrenceregler og bidrager til dekarboniseringen. Langfristede forsyningskontrakter for naturgas med uformindsket kulstofudledning må ikke indgås med en varighed, der udløber efter udløbet af år 2049.
4. Denne artikel finder anvendelse på borgerenergifællesskaber, der forvalter distributionsnet.

Adgang til naturgasopstrømsrørledningsnet

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at naturgasvirksomheder og privilegerede kunder, uanset hvor de er placeret, kan få adgang til opstrømsrørledningsnet, herunder faciliteter, som yder tekniske tjenester i forbindelse med sådan adgang, i overensstemmelse med denne artikel, bortset fra de dele af sådanne net og faciliteter, der benyttes til lokale produktionsaktiviteter ved et felt, hvor gassen produceres. Kommissionen underrettes om foranstaltningerne i overensstemmelse med artikel 88.
2. Medlemsstaterne beslutter i overensstemmelse med de relevante retsakter, hvordan den i stk. 1 omhandlede adgang gives. Medlemsstaterne skal have som målsætninger, at der foreligger en rimelig og åben adgang, at der skabes et konkurrencepræget marked for naturgas, og at ethvert misbrug af dominerende stilling undgås, idet de tager hensyn til sikre og regelmæssige forsyninger, kapacitet, der er eller hurtigt kan stilles til rådighed, og beskyttelse af miljøet. Der kan tages hensyn til følgende behov:

- a) nødvendigheden af at nægte adgang, hvis de tekniske specifikationer er indbyrdes uforenelige, og dette problem ikke kan løses rimelig let
 - b) nødvendigheden af at undgå vanskeligheder, som ikke kan overvindes rimelig let, og som kan være til skade for en effektiv eksisterende og planlagt fremtidig kulbrinteproduktion, herunder fra felter med marginal økonomisk rentabilitet
 - c) nødvendigheden af at respektere behørigt dokumenterede rimelige behov hos ejeren eller operatøren af opstrømsrørledningsnet for transport og forarbejdning af gas og de interesser, som alle andre potentielt berørte brugere af opstrømsrørledningsnettet eller relevante forarbejdnings- eller håndteringsfaciliteter har, og
 - d) nødvendigheden af i overensstemmelse med EU-lovgivningen at anvende deres love og administrative procedurer i forbindelse med tildelingen af autorisationer til produktion eller opstrømsudvikling.
3. Medlemsstaterne sikrer, at der er indført en ordning til bilæggelse af tvister, der omfatter en af parterne uafhængig myndighed, der har adgang til alle relevante oplysninger, således at tvister vedrørende adgang til opstrømsrørledningsnet kan bilægges hurtigt under hensyn til kriterierne i stk. 2 og antallet af parter, der måtte være involveret i at forhandle adgang til sådanne net.

4. I tilfælde af grænseoverskridende tvister gælder tvistbilæggelsesordningen i den medlemsstat, der har jurisdiktion over det opstrømsrørledningsnet, hvortil der nægtes adgang. Når det pågældende net henhører under mere end én medlemsstat i grænseoverskridende tvister, skal de pågældende medlemsstater rådføre sig med hinanden for at sikre, at bestemmelserne i dette direktiv anvendes overensstemmende. Hvis opstrømsrørledningsnettet har sin oprindelse i et tredjeland og er koblet til mindst én medlemsstat, skal de pågældende medlemsstater rådføre sig med hinanden, og den medlemsstat, hvor det første indfødningspunkt til medlemsstaternes net er beliggende, skal rådføre sig med det pågældende tredjeland, hvor opstrømsrørledningsnettet har sin oprindelse, for at sikre, at dette direktiv finder ensartet anvendelse på medlemsstaternes område for så vidt angår det pågældende net.

Adgang til oplagring af naturgas

1. Hvis det er teknisk eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang med henblik på forsyning af kunderne samt for tilrettelæggelse af adgang til hjælpefunktioner, kan medlemsstaterne ved tilrettelæggelse af adgang til lagerfaciliteter og linepack vælge en af eller begge procedurerne i stk. 3 og 4. Disse procedurer baseres på objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier.

Når medlemsstaterne vælger proceduren for adgang til oplagring i henhold til denne artikel, tager de hensyn til resultaterne af de fælles og nationale risikovurderinger, der er foretaget i henhold til artikel 7 i forordning (EU) 2017/1938.

De regulerende myndigheder fastsætter og offentliggør kriterier for, hvilken ordning, der skal gælde for adgang til lagerfaciliteter og linepack. De offentliggør eller forpligter lager- og transmissionssystemoperatørerne til at offentliggøre, hvilke lagerfaciliteter eller hvilke dele af disse faciliteter og hvilken linepack der tilbydes under de forskellige procedurer, som er nævnt i stk. 3 og 4.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på de hjælpefunktioner og de midlertidige lagerfaciliteter i forbindelse med LNG-faciliteter, der er nødvendige for forgasningsprocessen og den efterfølgende levering til transmissionssystemet.
3. Ved forhandlet adgang træffer de regulerende myndigheder de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at virksomheder og privilegerede kunder inden for eller uden for det område, som dækkes af det sammenkoblede system, kan forhandle om adgang til lagerfaciliteter og linepack, hvis dette er teknisk og/eller økonomisk nødvendigt for at sikre effektiv systemadgang samt for at skaffe adgang til andre hjælpefunktioner. Parterne er forpligtet til at forhandle om adgang til lagre, linepack og andre hjælpefunktioner i god tro.

Aftaler om adgang til lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner forhandles med den pågældende lagersystemoperatør. De regulerende myndigheder skal kræve, at lagersystemoperatørerne og naturgasvirksomhederne offentliggør deres kommercielle hovedvilkår for brug af lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner en gang om året.

Ved fastsættelsen af disse vilkår skal lageroperatørerne høre systembrugerne.

4. Ved reguleret adgang træffer de regulerende myndigheder de nødvendige foranstaltninger til at give naturgasvirksomheder og privilegerede kunder inden for eller uden for det område, som er dækket af det sammenkoblede system, en adgangsret til lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner på grundlag af offentliggjorte tariffer eller andre betingelser og forpligtelser knyttet til brugen af lagerfaciliteter og linepack, hvis dette teknisk eller økonomisk er nødvendigt for at sikre effektiv adgang til systemet samt for etablering af adgang til andre hjælpefunktioner. De regulerende myndigheder hører systembrugerne ved fastsættelsen af disse tariffer eller metoderne for fastsættelse af disse tariffer. Denne adgangsret for privilegerede kunder kan gives ved at sætte dem i stand til at indgå forsyningsaftaler med andre konkurrerende virksomheder end systemets ejer eller operatør eller en tilknyttet virksomhed.

Direkte linjer for naturgas

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at muliggøre:
 - a) at virksomheder, der er etableret på deres område, kan forsyne privilegerede kunder via en direkte linje, og
 - b) at enhver af disse kunder på deres område kan blive forsynet med gas fra naturgasvirksomheder via en direkte linje.
2. I tilfælde, hvor der stilles krav om bemyndigelse, f.eks. bevilling, tilladelse, koncession, samtykke eller godkendelse, til at etablere eller drive direkte linjer, fastlægger medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, kriterierne for udstedelse af godkendelse til at etablere eller drive sådanne linjer på deres område. Disse kriterier skal være objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende.
3. Medlemsstaterne kan udstede en godkendelse til at etablere en direkte linje betinget af, enten at systemadgang er blevet nægtet på grundlag af artikel 34, eller at der indledes en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til artikel 73.

AFDELING II

ADGANG TIL BRINTINFRASTRUKTUR

Artikel 31

Tredjepartsadgang til brintnet

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at der indføres en ordning for reguleret tredjepartsadgang til brintnettene, som bygger på offentliggjorte tariffer, og som anvendes objektivt og uden forskelsbehandling mellem brintnetbrugerne.
2. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne eller de metoder, de er baseret på, er godkendt forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 72 af en i artikel 70 omhandlet regulerende myndighed, og at disse tariffer – og metoderne, hvor kun disse godkendes – offentliggøres, inden de træder i kraft.
3. Brintnetoperatørerne skal, hvis det er nødvendigt for, at de kan udøve deres hverv, bl.a. i forbindelse med grænseoverskridende nettransport af brint, have adgang til andre brintnetoperatørers net.

4. En medlemsstat kan fastsætte, at stk. 1 ikke tages i anvendelse før den 31. december [203[...]**5**]. I så fald sikrer medlemsstaten, at der gennemføres et system med forhandlet tredjepartsadgang til brintnet efter objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier. De regulerende myndigheder træffer de nødvendige foranstaltninger, for at brintnetbrugerne kan forhandle om adgang til brintnet, **og for at sikre, at parterne er [...]** forpligtet til at forhandle om adgang til brintnet i god tro.
5. Når der anvendes forhandlet adgang **som omhandlet i stk. 4**, skal de regulerende myndigheder vejlede brintnetbrugerne om, hvordan forhandlede tariffer vil blive påvirket, når der indføres reguleret tredjepartsadgang.

Tredjepartsadgang til brintterminaler

1. Medlemsstaterne sikrer gennemførelsen af et system med tredjepartsadgang til brintterminaler baseret på forhandlet adgang på en objektiv, gennemsigtig og ikkediskriminerende måde, hvorved de regulerende myndigheder træffer de nødvendige foranstaltninger således, at brintterminalbrugere kan forhandle om adgang til sådanne terminaler. Parterne er forpligtet til at forhandle om adgang i god tro. **Medlemsstaterne kan også beslutte at anvende reguleret tredjepartsadgang [...] til brintterminaler.**
2. De regulerende myndigheder overvåger betingelserne for tredjeparts adgang til brintterminaler og deres indvirkning på brintmarkederne og træffer, hvis det er nødvendigt for at beskytte konkurrencen, foranstaltninger til at forbedre adgangen i overensstemmelse med kriterierne i stk. 1.

Adgang til brintlagring

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at der indføres en ordning for tredjepartsadgang til brintlagring og, når det er teknisk og økonomisk nødvendigt for at sikre effektiv adgang til systemet for forsyning af kunder, adgang til linepack samt for tilrettelæggelse af adgang til hjælpefunktioner, som bygger på forhandlet adgang på en objektiv, gennemsigtig og ikkediskriminerende måde eller en ordning for reguleret tredjepartsadgang i overensstemmelse med stk. 2.
2. Medlemsstaterne drager **fra den 1. januar 2036** omsorg for, at der indføres en ordning for reguleret tredjepartsadgang til brintlagring og [...], når det er teknisk [...]eller økonomisk nødvendigt for at sikre effektiv adgang til systemet[...] for forsyning af kunder, **adgang til linepack** samt for tilrettelæggelse af adgang til hjælpefunktioner, som bygger på offentliggjorte tariffer, og som anvendes objektivt og uden forskelsbehandling mellem brintsystembrugerne. Medlemsstaterne sørger for, at de regulerende myndigheder godkender disse tariffer eller de metoder, de er beregnet efter, forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 72.

AFDELING III

NÆGTELSE AF ADGANG OG TILSLUTNING

Artikel 34

Nægtelse af adgang og tilslutning

1. **Transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører [...]** og **brintvirksomheder** kan nægte adgang eller tilslutning til naturgas- eller brintsystemet, hvis de ikke råder over den fornødne kapacitet. [...]
2. Medlemsstaterne skal, **uden at det berører [...]** de nationale og Unionens dekarboniseringsmål, træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til at sikre, at en **transmissionssystemoperatør, [...] distributionssystemoperatør [...]** eller brintvirksomhed, som nægter adgang eller tilslutning til naturgassystemet eller brintsystemet, fordi det ikke råder over den fornødne kapacitet, eller der mangler sammenkobling, foretager de nødvendige udbygninger, for så vidt dette er rentabelt, eller en potentiel kunde er villig til at betale for dem.
3. Der kan kun nægtes adgang til systemet for vedvarende og kulstoffattige gasser med forbehold af bestemmelserne i artikel 18 og 33 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] **804**]].

4. Uanset stk. 1 [...] -3 kan en medlemsstat indføre et system, hvorved transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører kan nægte adgang eller tilslutning eller afbryde forsyningen til naturgasnetbrugere, navnlig for at sikre overholdelse af gennemførelsen af det i artikel 2, stk. 1, i forordning (EU) 2021/1119 fastsatte mål om klimaneutralitet, hvis:
- a) netudviklingsplanen i henhold til artikel 51 [...] indeholder bestemmelser om dekommissionering af transmissionssystemet eller relevante dele deraf, eller
 - b) den relevante nationale myndighed har godkendt dekommissioneringen [...] af distributionsnettet eller relevante dele deraf.

Medlemsstater, der tillader nægtelse af adgang og tilslutning eller afbrydelse af forsyningen til netbrugere i henhold til dette stykke [...], sikrer, at dette sker på grundlag af objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier [...] som defineret af den nationale regulerende myndighed under hensyntagen til de berørte interesser. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at beskytte netbrugere i overensstemmelse med artikel 11a, når de tillader afbrydelse af forsyningen.

5. Enhver nægtelse af adgang eller tilslutning og enhver afbrydelse af forsyningen i henhold til denne artikel skal være behørigt begrundet [...].

Kapitel V

Regler for transmission, lagring og LNG-systemoperatører, hvad angår naturgas

Artikel 35

Transmissions-, lager- eller LNG-systemoperatørernes opgaver

1. Den enkelte transmissions-, lager- eller LNG-systemoperatør:
 - a) driver, vedligeholder og udbygger på almindelige økonomiske vilkår sikre, pålidelige og effektive transmissions-, lager- eller LNG-faciliteter for at sikre et åbent marked under behørig hensyntagen til miljøet og de forpligtelser, der er fastsat i [forordning (EU) 2022/ ... (methanforordningen)], og sikrer, at der er passende midler til rådighed til at opfylde serviceforpligtelserne
 - b) må ikke forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må nærmere bestemt ikke begunstige tilknyttede selskaber
 - c) skal meddele de andre transmissionssystemoperatører, lagersystemoperatører, LNG-systemoperatører eller distributionssystemoperatører tilstrækkelige oplysninger til at sikre, at transport og oplagring af naturgas kan foregå på en måde, der er forenelig med en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system
 - d) forsyner systembrugerne med de oplysninger, de behøver for at få effektiv systemadgang.

2. De enkelte transmissionssystemoperatører opbygger tilstrækkelig grænseoverskridende kapacitet til at integrere den europæiske transmissionsinfrastruktur under hensyntagen til alle økonomisk rimelige og teknisk mulige efterspørgsler på kapacitet og til forsyningssikkerheden for gas.
3. Transmissionssystemoperatører samarbejder med distributionssystemoperatører om at sikre en effektiv deltagelse af markedsdeltagere, der er tilsluttet nettet, på detail-, engros- og balancemarkeder.
4. Transmissionssystemoperatører skal sikre en effektiv styring af gaskvaliteten i deres faciliteter i overensstemmelse med de gældende gaskvalitetsstandarder.
5. De regler for balancering af gastransmissionssystemet, som transmissionssystemoperatørerne fastlægger, skal være objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for transmissionssystemoperatørers ydelse af de pågældende tjenester fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 72, stk. 7, på en ikkediskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.
6. De regulerende myndigheder, når medlemsstater har bestemt dette, eller medlemsstaterne kan kræve, at transmissionssystemoperatører opfylder mindstenormer med hensyn til vedligeholdelse og udvikling af transmissionssystemet, herunder sammenkoblingskapacitet.

7. Medlemsstaterne kan bestemme, at et eller flere af de ansvarsområder, der er anført i stk. 1, overdrages til en anden transmissionssystemoperatør end den, der ejer transmissionssystemet, og som ansvarsområderne ellers ville påhvile. Den transmissionssystemoperatør, der får overdraget opgaverne, skal være certificeret efter modellen ejerskabsmæssigt adskilt, uafhængig systemoperatør eller uafhængig transmissionssystemoperatør samt opfylde de i artikel 54 fastsatte krav, men behøver ikke at eje det transmissionssystem, som den er ansvarlig for.
8. [...]En transmissionssystemoperatør, **der ejer transmissionssystemet**, skal opfylde de i kapitel IX fastsatte krav samt være certificeret i overensstemmelse med artikel [...]65. Dette berører ikke muligheden for, at transmissionsoperatører, der er certificeret efter modellen ejerskabsmæssigt adskilt, uafhængige systemoperatører eller uafhængige transmissionssystemoperatører på eget initiativ og under deres tilsyn delegerer visse opgaver til andre transmissionssystemoperatører, der er certificeret efter modellen ejerskabsmæssigt adskilt, uafhængige systemoperatører eller uafhængige transmissionssystemoperatører, hvis delegationen af opgaver ikke bringer den delegerende transmissionssystemoperatørs reelle og uafhængige beslutningskompetence i fare.

9. LNG-, **transmissions-** og lagersystemoperatører samarbejder inden for en given medlemsstat og regionalt om den mest effektive udnyttelse af kapaciteten i faciliteterne og synergierne mellem disse faciliteter under hensyntagen til systemets integritet og drift **og for at undgå at skabe begrænsninger i driften af LNG- og lagerfaciliteter.**
10. Transmissionssystemoperatører anvender gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at udføre deres hverv.

Transmissionssystemoperatørers og transmissionssystemejeres tavshedspligt

1. Med forbehold af artikel 68 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger har den enkelte transmissions-, lager- eller LNG-systemoperatør og den enkelte transmissionssystemejers tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som de modtager i forbindelse med udøvelsen af deres aktiviteter, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde. Navnlig må der ikke videregives forretningsmæssigt følsomme oplysninger til de øvrige dele af virksomheden, **som ikke er transmissions- eller distributionssystemoperatører eller brintnetoperatører**, medmindre det er nødvendigt for gennemførelsen af en forretningstransaktion. For at sikre fuld overholdelse af reglerne om informationsadskillelse sikrer medlemsstaterne, at transmissionssystemejeren, herunder distributionssystemoperatøren i tilfælde af en operatør af et kombineret system, og den resterende del af virksomheden, **som ikke er transmissions- eller distributionssystemoperatører eller brintnetoperatører**, ikke anvender fælles tjenester, som f.eks. fælles juridiske tjenester, bortset fra rent administrative eller IT-tekniske funktioner.

2. Transmissions-, lager- eller LNG-systemoperatører må ikke i forbindelse med tilknyttede virksomheders køb og salg af naturgas misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.
3. Oplysninger, der er nødvendige for den effektive konkurrence og et velfungerende marked, offentliggøres. Denne forpligtelse berører ikke sikring af fortroligheden af forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

Beslutningsbeføjelse vedrørende tilkobling af [...] produktionsfaciliteter for vedvarende og kulstoffattige gasser til transmissionssystemet

1. Transmissionssystemoperatøren fastlægger og offentliggør gennemsigtige og effektive procedurer for ikkediskriminerende tilkobling af [...] produktionsanlæg for vedvarende og kulstoffattige gasser. Disse procedurer skal godkendes af de regulerende myndigheder.

[...]

Beslutningsbeføjelse vedrørende tilkobling til transmissionssystemet og brintnettet

1. Transmissionssystemoperatøren og brintnetoperatøren fastlægger og offentliggør gennemsigtige og effektive procedurer og tariffer for ikkediskriminerende tilkobling af naturgas- og brintlagerfaciliteter, LNG-genforgasningsfaciliteter, brintterminaler og industrielle kunder til transmissionssystemet og brintnettet. Procedurerne skal godkendes af den regulerende myndighed.
2. Transmissionssystemoperatøren og brintnetoperatøren har ikke ret til at nægte tilkobling af nye naturgas- eller brintlagerfaciliteter, LNG-genforgasningsfaciliteter, brintterminaler eller industrielle kunder med den begrundelse, at der i fremtiden vil kunne ske eventuelle begrænsninger i den disponible netkapacitet eller ekstraomkostninger som følge af den nødvendige kapacitetsforøgelse. Transmissionssystemoperatøren og brintnetoperatøren skal sikre tilstrækkelig indgangs- og udgangskapacitet for nye tilkoblinger.

Kapitel VI

Distributionssystemdrift, hvad angår naturgas

Artikel 39

Udpegning af distributionssystemoperatører

For en periode, som fastlægges af medlemsstaterne under hensyntagen til effektivitet og økonomisk balance, udpeger eller pålægger medlemsstaterne de virksomheder, som har ansvaret for distributionsfaciliteter, at udpege en eller flere distributionssystemoperatører, og de påser, at disse operatører handler i overensstemmelse med artikel 40, 42 og 43.

Distributionssystemoperatørernes opgaver

1. Den enkelte distributionssystemoperatør har ansvaret for at sikre, at systemet på lang sigt kan opfylde rimelige krav til distributionen af gas, og for på økonomiske vilkår at drive, opretholde og udvikle **eller dekommissionere** et sikkert, pålideligt og effektivt system på sit område under behørig hensyntagen til miljøet, de forpligtelser, der er fastsat i [forordning (EU) 2022/ ... (methanforordningen)], og energieffektiviteten.
2. Hvis de regulerende myndigheder træffer beslutning herom, kan distributionssystemoperatørerne pålægges ansvaret for at sikre en effektiv styring af gaskvaliteten i deres faciliteter i overensstemmelse med de gældende gaskvalitetsstandarder, hvis det er nødvendigt af hensyn til styringen af systemet som følge af tilførslen af vedvarende og kulstoffattige gasser.
3. Distributionssystemoperatøren må i intet tilfælde forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må navnlig ikke begunstige sine tilknyttede virksomheder.
4. Distributionssystemoperatøren skal give eventuelle andre distributions-, transmissions-, LNG- og/eller lagersystemoperatører tilstrækkelige oplysninger til at sikre, at transporten og oplagringen af naturgas finder sted på en måde, der er forenelig med en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system.

5. Distributionssystemoperatøren forsyner systembrugerne med de oplysninger, der er nødvendige for at få effektiv adgang til og sikre effektiv udnyttelse af systemet.
6. Når en distributionssystemoperatør er ansvarlig for at balancere distributionssystemet, skal de regler, som denne fastlægger med henblik herpå, være objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for distributionssystemoperatørers ydelse af de pågældende tjenester fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 72, stk. 7, på en ikkediskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.
7. Distributionssystemoperatører samarbejder med transmissionssystemoperatører om at sikre en effektiv deltagelse af markedsdeltagere, der er tilsluttet deres [...]infrastruktur, på detail-, engros- og balancemarkeder i det indfødnings-udtags-system, som distributionssystemet tilhører.

[...]

[...] (Flyttet til artikel 41) [...]

Artikel 41

Beslutningsbeføjelse vedrørende tilkobling af [...]produktionsfaciliteter for vedvarende og kulstoffattige gasser til distributionssystemet

De regulerende myndigheder **kræver** [...], at distributionssystemoperatørerne offentliggør gennemsigtige og effektive procedurer for ikkediskriminerende tilkobling af [...]produktionsanlæg for vedvarende og kulstoffattige gasser. Disse procedurer skal godkendes af de regulerende myndigheder.

(Flyttet fra artikel 40) [...]

Adskillelse af distributionssystemoperatører

1. Er distributionssystemoperatøren en del af en vertikalt integreret virksomhed, skal operatøren i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, af andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution. Disse regler indebærer ikke en forpligtelse til at adskille ejerskab til aktiver i distributionssystemet fra den vertikalt integrerede virksomhed.
2. Ud over kravene i stk. 1 skal distributionssystemoperatøren, når denne er en del af en vertikalt integreret virksomhed, være uafhængig, hvad angår organisation og beslutningstagning, af de andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution. Med henblik herpå gælder følgende minimumskriterier:
 - a) de personer, som har ansvaret for ledelsen af distributionssystemoperatøren, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for den integrerede naturgasvirksomhed, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af produktion, transmission, transport[...] og forsyning af gasser
 - b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervsmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af distributionssystemoperatøren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt

- c) distributionssystemoperatøren skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af den vertikalt integrerede naturgasvirksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udvikle nettet;
distributionssystemoperatøren skal råde over de nødvendige ressourcer til at udføre disse opgaver, herunder menneskelige, tekniske, finansielle og fysiske ressourcer; dette må ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at modervirksomhedens økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 72, stk. 7, af midler investeret i en dattervirksomhed tilgodeses; navnlig skal modervirksomheden kunne godkende distributionssystemoperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for dattervirksomhedens gældsætning; modervirksomheden kan ikke give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af distributionslinjer, som ikke går ud over beløbene i den godkendte finansieringsplan eller i et tilsvarende instrument
- d) distributionssystemoperatøren skal opstille et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde;
overvågningsprogrammet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde dette mål; den person eller det organ, der har ansvaret for kontrollen med overvågningsprogrammet, den overvågningsansvarlige for distributionssystemoperatøren, forelægger en årsrapport med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger for den i artikel 70, stk. 1, omhandlede regulerende myndighed, og denne årsrapport offentliggøres; den overvågningsansvarlige for distributionssystemoperatøren er fuldt uafhængig og har til varetagelse af sin opgave adgang til alle nødvendige oplysninger hos distributionssystemoperatøren og eventuelle tilknyttede virksomheder.

3. I tilfælde hvor distributionssystemoperatøren indgår i en vertikalt integreret virksomhed, sørger medlemsstaterne for, at distributionssystemoperatørens virksomhed overvåges af regulerende myndigheder eller andre kompetente organer, således at denne ikke kan udnytte sin vertikale integration til at forvride konkurrencen. Vertikalt integrerede distributionssystemoperatører må navnlig ikke i deres kommunikationsarbejde og identitetsstrategier skabe uklarhed om forsyningsgrenens særskilte identitet inden for den vertikalt integrerede virksomhed.
4. Medlemsstaterne kan bestemme, at stk. 1, 2 og 3 ikke gælder for integrerede naturgasvirksomheder, der betjener færre end 100 000 tilkoblede kunder.

Artikel 43

Distributionssystemoperatørers tavshedspligt

1. Med forbehold af artikel 68 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger har distributionssystemoperatøren tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som modtages i forbindelse med udøvelsen af distributionssystemoperatørens virksomhed, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde.
2. Distributionssystemoperatører må ikke i forbindelse med tilknyttede virksomheders køb og salg af naturgas misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.

Lukkede naturgasdistributionssystemer

1. Medlemsstaterne kan tillade, at regulerende myndigheder eller andre kompetente myndigheder klassificerer et system, der distribuerer naturgas inden for geografisk afgrænsede industrielle, kommercielle eller delte anlæg, og som med forbehold af stk. 4 ikke leverer til privatkunder, som et lukket distributionssystem, såfremt:
 - a) driften eller produktionsprocessen for brugerne af dette system er integreret som følge af særlige tekniske eller sikkerhedsmæssige hensyn, eller
 - b) systemet primært distribuerer naturgas til systemets ejer eller operatør eller til deres tilknyttede selskaber.
2. Medlemsstaterne kan bestemme, at de regulerende myndigheder kan fritage operatøren af et lukket naturgasdistributionssystem fra forpligtelsen i artikel 27, stk. 1, om, at tarifferne eller de metoder, de er beregnet efter, skal godkendes forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 72.

3. Gives en fritagelse efter stk. 2, gennemgås og godkendes de anvendte tariffer eller de metoder, de er beregnet efter, i overensstemmelse med artikel 72 efter anmodning fra en bruger af det lukkede naturgas distributionssystem.
4. Hvis et lille antal husholdninger, der er beskæftiget hos eller har en lignende tilknytning til distributionssystemets ejer, og som befinder sig inden for det område, som det lukkede distributionssystem leverer til, tilfældigt bruger systemet, er dette ikke til hinder for, at der gives en fritagelse efter stk. 2.
5. Lukkede distributionssystemer betragtes som distributionssystemer med henblik på dette direktiv.

Artikel 45

Operatøren for et kombineret system

Artikel [...] 42, stk. 1, er ikke til hinder for, at en operatør kombinerer driften af transmissions-, LNG-, oplagrings- og distributionssystemer, forudsat at denne operatør opfylder artikel 54, stk. 1, eller artikel 55 og artikel 56, eller kapitel IX.

Kapitel VII

Regler for de særskilte brintnet

Artikel 46

Opgaver, der påhviler brintnet-, brintlager- og brintterminaloperatører

1. Enhver operatør af brintnet, brintlagre eller brintterminaler er ansvarlig for:
 - a) på almindelige økonomiske vilkår at drive, vedligeholde og udbygge en sikker og pålidelig infrastruktur for transport eller lagring af brint under behørig hensyntagen til miljøet og i tæt samarbejde med tilkoblede og tilstødende brintnetoperatører
 - b) at sikre, at brintsystemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter transport og lagring af brint
 - c) at sikre passende måder at opfylde[...] sine forpligtelser på
 - d) for andre net eller systemer, som operatørens system er sammenkoblet med, at give vedkommende de oplysninger, som er nødvendige for en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system og for samordnet udbygning og interoperabilitet
 - e) ikke at forskelsbehandle **brints**systembrugere eller kategorier af infrastrukturbrugere, nærmere bestemt ikke at begunstige tilknyttede selskaber, og

- f) at forsyne **brint**systembrugerne med de oplysninger, de behøver for at få effektiv adgang til infrastrukturen
- g) at træffe alle rimelige foranstaltninger, der er til rådighed, for at forebygge og minimere brintudslip i forbindelse med deres drift og regelmæssigt foretage en undersøgelse med henblik på brintlækagedetektion og -reparation af alle relevante komponenter under operatørens ansvar
- h) at forelægge en rapport om brintlækager og om nødvendigt et reparations- eller udskiftningsprogram for de kompetente myndigheder.

2. [...]Brintnetoperatørerne **tilstræber at sikre [...]** grænseoverskridende kapacitet til at integrere den europæiske brintinfrastruktur under hensyntagen til enhver økonomisk rimelig og teknisk mulig efterspørgsel efter kapacitet og til forsyningssikkerheden for brint. **Medlemsstaternes kompetente myndigheder kan efter certificering i henhold til dette direktivs artikel 65 og artikel 13 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM (2021) 804], beslutte at overdrage en eller et begrænset antal brintnetoperatører [...] ansvaret for at sikre grænseoverskridende kapacitet.**

3. **Den regulerende myndighed kan beslutte at overdrage b[...]rintnetoperatører ansvaret for [...] at sikre en effektiv styring af brintkvaliteten i deres net i overensstemmelse med de gældende brintkvalitetsstandarder, hvis det er nødvendigt af hensyn til styringen af systemet[...].**
4. **Brintnetoperatører er ansvarlige for balancering i deres net fra den 1. januar 2036 eller fra en tidligere dato, hvis den [...]regulerende myndighed fastsætter dette. De regler for balancering af brintnettet, som brintnetoperatørerne fastlægger, skal være objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende, og det samme gælder reglerne for brugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance.**

Eksisterende brintnet

1. Medlemsstaterne kan **fastsætte, at de regulerende myndigheder [...]** [...] må indrømme en undtagelse fra kravene i et eller flere af dette direktivs artikel 31, 62, 63, [...]64 **og 65** og artikel 6 og 47 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] **804**], for brintnet, som den [ikrafttrædelsesdatoen] tilhørte en vertikalt integreret virksomhed. Undtagelsens anvendelsesområde skal være afgrænset til den netkapacitet, der var i drift den [ikrafttrædelsesdatoen].
2. Undtagelsen [...] udløber:
 - a) hvis den vertikalt integrerede virksomhed forelægger den regulerende myndighed en anmodning om at bringe undtagelsen til ophør, og den regulerende myndighed godkender en sådan anmodning
 - b) hvis det brintnet, der er omfattet af undtagelsen, tilkobles et andet brintnet

- c) hvis det brintnet, der er omfattet af undtagelsen, eller dettes kapacitet udvides **med mere end [5 %] med hensyn til længde eller kapacitet i forhold til [datoen for dette direktivs ikrafttræden] [...] eller**
- d) [...] hvis den regulerende myndighed ved en afgørelse konkluderer, at den fortsatte anvendelse af undtagelsen vil indebære en risiko for, at konkurrencen hæmmes, eller den effektive ibrugtagning af brintinfrastruktur eller udviklingen af brintmarkedet i medlemsstaten eller Unionen påvirkes negativt.

3. De regulerende myndigheder kan anmode operatører af eksisterende brintnet om at give dem alle de oplysninger, der er nødvendige til udførelsen af deres opgaver.

Geografisk afgrænsede brintnet

1. Medlemsstaterne kan fastsætte, at de regulerende myndigheder [...] må indrømme en undtagelse fra artikel 62 **og 65** for brintnet, der transporterer brint [...] til et begrænset antal udtagspunkter inden for et geografisk afgrænset[...] område. **Så længe undtagelsen varer, skal et sådant net opfylde alle følgende betingelser:**
 - i. **Det må ikke omfatte brintsammenkoblingslinjer. [...]**
 - ii. **Det må ikke have direkte tilslutninger til brintlager[...]faciliteter eller brintterminaler, medmindre sådanne lagerfaciliteter eller terminaler også er tilsluttet et brintnet, som ikke er omfattet af en undtagelse i henhold til denne artikel eller artikel 47.**
 - iii. [...]
 - iv. [...] **Det har primært til formål at levere brint til kunder, der er direkte tilsluttet dette net.**

2. **Den nationale regulerende myndighed træffer afgørelse om at trække undtagelsen tilbage i henhold til stk. 1, hvis den konkluderer, at den fortsatte anvendelse af undtagelsen vil indebære risiko for, at konkurrencen hæmmes, eller den effektive ibrugtagning af brintinfrastruktur eller udviklingen af brintmarkedet i medlemsstaten eller Unionen påvirkes negativt, eller hvis en af betingelserne i stk. 1 ikke længere er opfyldt.**

[...]

Brintsammenkoblingslinjer med tredjelande

1. **Unionen indgår, for hver brintsammenkoblingslinje mellem medlemsstaterne og tredjelande, inden den sættes i drift, en international aftale i henhold til artikel 218 i TEUF med det eller de tilkoblede tredjelande, hvori der fastsættes driftsregler for den pågældende brintsammenkoblingslinje, hvor det er nødvendigt for at sikre sammenhæng og overensstemmelse med gældende regler for brintnet som fastsat i dette direktiv og [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM (2021) 804]. En international aftale anses ikke for nødvendig, hvis den medlemsstat, der er tilsluttet eller agter at blive tilsluttet en brintsammenkoblingslinje, forhandler og indgår en mellemstatslig aftale med det eller de berørte tilkoblede tredjelande i henhold til artikel 82, hvori der fastsættes driftsregler for den pågældende brintsammenkoblingslinje for at sikre sammenhæng og overensstemmelse med gældende regler for brintnet som fastsat i dette direktiv og [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM (2021) 804].**

[...]

2. **Stk. 1 berører ikke artikel 79 og kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne.**

[...]

3. **Medlemsstaterne sikrer, at der i forbindelse med håndhævelsen af de regler, der er omhandlet i stk. 1, tages hensyn til en virkningsfuld anvendelse heraf på Unionens område og til sammenkoblingslinjens integrerede karakter.**

[...]

Fortrolighed for operatører af brintnet, brintlagerfaciliteter og brintterminaler

1. Uden at det berører de retlige forpligtelser til at videregive oplysninger, har enhver operatør af et brintnet, en brintlagerfacilitet eller en brintterminal og hver ejer af et brintnet tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som de modtager i forbindelse med udøvelsen af deres aktiviteter, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde. Hvis operatøren af et brintnet, en brintlagerfacilitet eller en brintterminal eller ejeren af et brintnet er en del af en vertikalt integreret virksomhed, må vedkommende ikke videregive forretningsmæssigt følsomme oplysninger til de øvrige dele af virksomheden, **som ikke er distributionssystem- eller transmissionssystemoperatører eller brintnetoperatører**, medmindre det er nødvendigt for gennemførelsen af en forretningstransaktion.

2. Operatøren af et brintnet, en brintlagerfacilitet eller en brintterminal må ikke i forbindelse med tilknyttede virksomheders køb og salg af brint misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.
3. Oplysninger, der er nødvendige for den effektive konkurrence og et velfungerende marked, offentliggøres. Denne forpligtelse berører ikke beskyttelsen af forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

Kapitel VIII

Integreret netplanlægning

Artikel 51

Netudvikling for naturgas og beføjelser til at træffe investeringsafgørelser

1. Alle transmissionssystemoperatørerne forelægger som minimum hvert andet år den relevante regulerende myndighed en tiårig netudviklingsplan på grundlag af den eksisterende og skønnede fremtidige udbuds- og efterspørgselssituation efter at have hørt alle relevante interessenter. Der skal være mindst én fælles netudviklingsplan pr. medlemsstat. Infrastrukturoperatører, herunder LNG-terminaloperatører, lageroperatører, distributionssystemoperatører, brintoperatører, fjernvarmeinfrastrukturoperatører og elektricitetsoperatører, skal pålægges over for transmissionssystemoperatørerne at forelægge og udveksle alle relevante oplysninger, som er nødvendige for at udarbejde den fælles plan. Denne netudviklingsplan skal indeholde effektive foranstaltninger med henblik på at sikre naturgassystemets tilstrækkelighed og forsyningssikkerheden, navnlig overensstemmelsen med infrastrukturstandarderne i henhold til forordning (EU) 2017/1938. Den tiårige netudviklingsplan skal offentliggøres og kunne tilgås på et websted.

2. Den tiårige netudviklingsplan skal navnlig:
- a) indeholde **omfattende og detaljerede oplysninger om** den vigtigste infrastruktur, der er behov for at bygge eller opgradere inden for de næste ti år, **idet der tages hensyn til enhver infrastruktur, der er nødvendig til at forbinde anlæg for vedvarende og kulstoffattige gasser, og herunder infrastruktur, der er udviklet [...] til at muliggøre tilbagegående strømme til transmissionsnettet**
 - b) indeholde alle de investeringer, der allerede er truffet afgørelse om, og identificere nye investeringer, der skal foretages de tre følgende år
 - c) Indeholde **omfattende og detaljerede** oplysninger om infrastruktur, der kan dekommissioneres eller vil blive dekommissioneret, [...]
- d) fastsætte en tidsramme for alle investerings- og dekommissioneringsprojekter
- e) bygge på en fælles scenarieramme, der er opstillet for de relevante infrastrukturoperatører, herunder relevante distributionssystemoperatører, som minimum for **naturgas og elektricitet. Sådanne scenarier skal baseres på rimelige skøn over udviklingen i produktion, forsyning, forbrug og udvekslinger med andre lande**

- f) stemme overens med resultaterne af de fælles og nationale risikovurderinger i henhold til artikel 7 i forordning (EU) 2017/1938
 - g) være i tråd med den integrerede nationale energi- og klimaplan og ajourføringer heraf og med de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, som forelægges i henhold til forordning (EU) 2018/1999, og understøtte målet om klimaneutralitet, der er fastsat ved artikel 2, stk. 1, i forordning (EU) 2021/1119.
3. Transmissionssystemoperatøren skal ved udarbejdelsen af den tiårige netudviklingsplan tage fuldt hensyn til potentialet for alternativer til systemudbygning, f.eks. udnyttelse af efterspørgselsfleksibilitet samt forventet forbrug efter anvendelse af princippet om energieffektivitet først **og målene for reduktion af efterspørgslen**, handelen med andre lande og den EU-dækkende netudviklingsplan. **Med henblik på integrationen af energisystemet [...]**vurderer transmissionssystemoperatøren, hvordan behov så vidt muligt kan imødekommes på tværs af el- og gassystemer, herunder oplysninger om den optimale placering og størrelse af energilagring og strøm til gasaktiver.

4. Den regulerende myndighed hører alle faktiske eller potentielle systembrugere om den tiårige netudviklingsplan på en åben og gennemsigtig måde. Personer eller virksomheder, der hævder at være potentielle systembrugere, kan afkræves dokumentation herfor. Den regulerende myndighed offentliggør resultatet af høringsprocessen, navnlig de eventuelle behov for investeringer.
5. Den regulerende myndighed undersøger, om den tiårige netudviklingsplan dækker alle de investeringsbehov, der blev identificeret under høringsprocessen, og om den er i overensstemmelse med den seneste EU-dækkende simulering af scenarier for afbrydelser, som ENTSO for gas har gennemført i henhold til artikel 7 i forordning (EU) 2017/1938, med de regionale og nationale risikovurderinger og de ikkebindende tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner (EU-dækkende netudviklingsplaner), jf. artikel 30, stk. 1, litra b), i forordning (EU) 2019/943, **artikel 29 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM (2021) 804], og artikel 43 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM (2021) 804]**. Hvis der opstår tvivl om overensstemmelsen med den ikkebindende tiårige EU-dækkende netudviklingsplan, hører den regulerende myndighed ACER . Den regulerende myndighed kan kræve, at transmissionssystemoperatøren ændrer sin tiårige netudviklingsplan.

De kompetente nationale myndigheder undersøger overensstemmelsen med den tiårige netudviklingsplan og **målet om klimaneutralitet som fastsat i artikel 2, stk. 1, i forordning (EU) 2021/1119**, den nationale energi- og klimaplan og ajourføringer heraf og med de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i overensstemmelse med forordning (EU) 2018/1999, **og kan i tilfælde af manglende overensstemmelse forelægge den regulerende myndighed en begrundet udtalelse, hvori der redegøres for den manglende overensstemmelse, som der skal tages behørigt højde for.**

6. Den regulerende myndighed overvåger og evaluerer gennemførelsen af den tiårige netudviklingsplan.
7. Såfremt den uafhængige systemoperatør eller den uafhængige transmissionsoperatør undlader at foretage en investering, som i henhold til den tiårige netudviklingsplan skulle have været foretaget i løbet af de følgende tre år, uden at dette skyldes tvingende grunde, som operatøren ikke er herre over, sikrer medlemsstaterne, at den regulerende myndighed er forpligtet til at træffe mindst en af følgende foranstaltninger for at sikre, at den pågældende investering foretages, hvis denne investering stadig er relevant på grundlag af den seneste tiårige netudviklingsplan:

- a) kræve, at transmissionssystemoperatøren foretager den pågældende investering
- b) afholde en udbudsprocedure for den pågældende investering, som er åben for alle investorer
- c) tvinge transmissionssystemoperatøren til at acceptere en kapitalforhøjelse for at finansiere de nødvendige investeringer og tillade uafhængige investorer at tegne kapitalandele.

Har den regulerende myndighed gjort brug af sine beføjelser i henhold til første afsnit, litra b), kan den kræve, at transmissionssystemoperatøren accepterer en eller flere af følgende:

- a) finansiering foretaget af enhver tredjepart
- b) etablering foretaget af enhver tredjepart
- c) selv bygger de pågældende nye aktiver
- d) selv driver de pågældende nye aktiver.

Transmissionssystemoperatøren giver investorerne alle de oplysninger, der er nødvendige for at kunne foretage investeringen, slutter nye aktiver til transmissionsnettet og skal i det hele taget gøre sit bedste for at lette gennemførelsen af investeringsprojektet.

De relevante finansieringsordninger skal forelægges den regulerende myndighed til godkendelse.

8. Har den regulerende myndighed gjort brug af sine beføjelser i henhold til stk. 7, skal omkostningerne ved de pågældende investeringer dækkes af de relevante tarifregler.

Rapportering om udvikling af brintnet

1. Brintnetoperatører forelægger [...] **hvert andet år** [...] den regulerende myndighed en oversigt over den brintnetinfrastruktur, de har til hensigt at udvikle. **Den første oversigt forelægges senest seks måneder efter [...] certificeringen af brintnetoperatøren i henhold til dette direktivs artikel 65 og artikel 13 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM (2021) [...] 804], eller senest 12 måneder fra modtagelsen af [...] en undtagelse i henhold til artikel 47 eller 48, alt efter hvilken dato der kommer først. De ved dette direktivs ikrafttræden eksisterende brintnetoperatører forelægger den første oversigt senest seks måneder efter dette direktivs ikrafttræden.** Denne oversigt skal navnlig:
 - a) omfatte oplysninger om kapacitetsbehov, både i mængde og varighed, som aftalt mellem **brintnetbrugere** og brintnetoperatører, **samt om placeringen af potentielle fremtidige [...]slutbrugere af brintnettet og brintforsyningen, der er vanskelige at dekarbonisere**

- b) omfatte oplysninger om, i hvilket omfang naturgasrørledninger med ændret anvendelsesformål vil blive anvendt til transport af brint
- c) være i tråd med den integrerede nationale energi- og klimaplan og ajourføringer heraf og med de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, som forelægges i henhold til forordning (EU) 2018/1999, og understøtte målet om klimaneutralitet, der er fastsat ved artikel 2, stk. 1, i forordning (EU) 2021/1119.
- d) **indeholde de oplysninger, der udveksles med brintnetoperatører i nabomedlemsstater i henhold til stk. 2.**

2. Brintlager- og **brint**terminaloperatørerne skal tilvejebringe og udveksle alle relevante oplysninger, der er nødvendige for at udarbejde oversigten, med brintnetoperatørerne. **Brintnetoperatørerne skal udveksle alle relevante oplysninger, der er nødvendige for at udarbejde oversigten, med de øvrige brintnetoperatører, herunder brintnetoperatører i nabomedlemsstater [...].**

3. Den regulerende myndighed gennemgår oversigten **og fremsætter henstillinger om, hvilke ændringer brintnetoperatøren bør foretage af oversigten[...]**. Den tager i sin gennemgang hensyn til det overordnede energiøkonomiske behov for brintnettet samt den fælles scenarieramme, der er opstillet i henhold til artikel 51, stk. 2, litra e). **For så vidt angår oversigter, som forelægges vedrørende brintnet, der er omfattet af en undtagelse i henhold til artikel 47 eller artikel 48, kan den regulerende myndighed undlade at gennemgå oversigten og fremsætte henstillinger om ændringer.**
4. Den regulerende myndighed tager hensyn til gennemgangen af oversigten i forbindelse med sin godkendelse af særlige afgifter, jf. artikel 4 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021)[...] **804**].
5. Brintnetoperatører offentliggør [...] **hvert andet år** en fælles rapport om brintsystemets udvikling ud fra den oversigt, der forelægges den regulerende myndighed. De tager hensyn til den regulerende myndigheds gennemgang **og henstillinger** i henhold til stk. [...]3. **Den regulerende myndighed kan afgive udtalelse om rapporten.**

- 5a. Indtil den 31. januar 2035, og uden at dette berører den regulerende myndigheds beføjelse til at overvåge reglerne for netadgang, kan medlemsstaterne give en anden kompetent myndighed til opgave at gennemgå oversigten og fremsætte henstillinger om, hvilke ændringer af oversigten brintnetoperatøren bør foretage for at sikre overensstemmelse med de integrerede nationale energi- og klimaplaner og ajourføringer heraf. [...]**
- 6. Anvender medlemsstaterne en ordning for reguleret tredjepartsadgang til brintnet, jf. artikel 31, stk. 1, skal medlemsstaterne anvende [...] kravene i artikel 51 på brintnetoperatører med undtagelse af de krav, der vedrører forordning (EU) 2017/1938. Hvis dette er tilfældet, undersøger den regulerende myndighed også, om den af brintnetoperatørerne forelagte tiårige netudviklingsplan er i overensstemmelse med den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for brint, jf. artikel 43 i [den omarbejdede gasforordning].**
- 7. I stedet for at anvende denne artikel kan medlemsstaterne beslutte at anvende kravene i [...] artikel 51 på brintnetoperatører fra [dette direktivs ikrafttræden].**

Finansiering af grænseoverskridende brintinfrastruktur

1. **Anvender medlemsstaterne en ordning for reguleret tredjepartsadgang til brintnet, jf. artikel 31, stk. 1, og er et brintsammenkoblingsprojekt [...] ikke et projekt af fælles interesse som omhandlet i [kapitel II og bilag I, punkt 3, i forordning xxx om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur], bærer tilstødende og berørte brintnetoperatører omkostningerne ved projektet og kan lade dem indgå i deres respektive tarifsystemer. Hvis de konstaterer en væsentlig forskel mellem fordele og omkostninger [...] kan de udarbejde en projektplan, herunder en anmodning om grænseoverskridende omkostningsfordeling, og i fællesskab forelægge denne for de berørte regulerende myndigheder med henblik på en fælles godkendelse.**

2. **Hvis brintnetoperatørerne forelægger en projektplan som omhandlet i denne artikels stk. 1, gælder følgende [...]:**

- a) Projektplanen og anmodningen om grænseoverskridende omkostningsfordeling ledsages af en projektspecifik cost-benefit-analyse, hvori der tages hensyn til fordele uden for de berørte medlemsstaters grænser, og af en forretningsplan med en evaluering af projektets finansielle levedygtighed, som skal indeholde en finansieringsløsning og angive, om de medvirkende brintnetoperatører er enige om et begrundet forslag til en grænseoverskridende omkostningsfordeling.
- b) De berørte regulerende myndigheder **kan [...]** efter høring af brintnetoperatørerne træffe koordinerede afgørelser om fordelingen af de investeringsomkostninger, som hver enkelt netoperatør skal afholde i forbindelse med projektet.
- c) Kan de berørte regulerende myndigheder ikke nå til enighed om anmodningen [...], **kan de beslutte i fællesskab at forelægge sagen for ACER.** ACER træffer en afgørelse efter proceduren i artikel 6, stk. 10, i forordning (EU) 2019/942.

[...]

[...]

Kapitel IX

Adskillelse af transmissionssystemoperatører

AFDELING 1

EJERSKABSMÆSSIG ADSKILLELSE

Artikel 54

Adskillelse af transmissionssystemer og transmissionssystemoperatører

1. Medlemsstaterne sikrer følgende:
 - a) hver virksomhed, der ejer et transmissionssystem, optræder som transmissionssystemoperatør
 - b) den eller de samme personer har ikke ret til:
 - i) direkte eller indirekte at udøve kontrol over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem, eller
 - ii) direkte eller indirekte at udøve kontrol over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver

- c) den eller de samme personer har ikke ret til at udpege medlemmer af tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer virksomheden juridisk, for en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem, og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver
- d) den eller de samme personer har ikke ret til at være medlem af tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer selskabet juridisk, for både et selskab, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem.

2. De rettigheder, der er omhandlet i stk. 1, litra b) og c), omfatter bl.a.:

- a) beføjelsen til at udøve stemmerettigheder
- b) beføjelsen til at udpege medlemmer til tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer virksomheden juridisk, eller
- c) besiddelsen af en aktiemajoritet.

3. Med henblik på anvendelsen af stk. 1, litra b), skal termen "virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver" forstås således, at den omfatter betydningen af "virksomhed, der varetager produktions- [...] eller leveringsopgaver" ifølge Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944²⁶, og termerne "transmissionssystemoperatør" og "transmissionssystem" skal forstås således, at de omfatter betydningen af "transmissionssystemoperatør" og "transmissionssystem" i det nævnte direktiv.

²⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125).

4. [...]

5. Forpligtelsen i stk. 1, litra a), anses for opfyldt, hvis to eller flere virksomheder, der ejer transmissionssystemer, har oprettet et joint venture, der fungerer som transmissionssystemoperatør i to eller flere medlemsstater for de pågældende transmissionssystemer. Ingen anden virksomhed kan være en del af dette joint venture, medmindre den er blevet godkendt som uafhængig systemoperatør i henhold til artikel 55 eller som uafhængig transmissionsoperatør med henblik på afdeling 3.
6. Hvis den person, der er omhandlet i stk. 1, litra b), c) og d), er identisk med medlemsstaten eller et andet offentligt organ, anses to separate offentlige organer, der udøver kontrol over på den ene side en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og på den anden side over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, i forbindelse med gennemførelsen af denne artikel ikke for at være den eller de samme personer.

7. Medlemsstaterne sørger for, at hverken forretningsmæssigt følsomme oplysninger, jf. artikel 36, som en transmissionssystemoperatør, der har været en del af en vertikalt integreret virksomhed, ligger inde med, eller en sådan transmissionssystemoperatørs personale, overføres til virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver.
8. Hvis transmissionssystemet den 3. september 2009 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, kan en medlemsstat beslutte ikke at anvende stk. 1. For så vidt angår den del af transmissionssystemet, der forbinder en medlemsstat med et tredjeland, mellem denne medlemsstats grænse og det første sammenkoblingspunkt med denne medlemsstats net, kan en medlemsstat, hvis transmissionssystemet den 23. maj 2019 tilhører en vertikalt integreret virksomhed, beslutte ikke at anvende stk. 1.

I så tilfælde skal den pågældende medlemsstat:

- a) enten udpege en uafhængig systemoperatør i henhold til artikel 55 eller
- b) overholde bestemmelserne i afdeling 3.

9. Hvis transmissionssystemet den 3. september 2009 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, og der er indført ordninger, der sikrer transmissionssystemoperatørens uafhængighed mere effektivt end bestemmelserne i afdeling 3, kan en medlemsstat beslutte ikke at anvende denne artikels stk. 1.

For så vidt angår den del af transmissionssystemet, der forbinder en medlemsstat med et tredjeland, mellem denne medlemsstats grænse og det første sammenkoblingspunkt med denne medlemsstats net, hvis transmissionssystemet den 23. maj 2019 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, og der er indført ordninger, der sikrer transmissionssystemoperatørens uafhængighed mere effektivt end bestemmelserne i afdeling 3, kan den pågældende medlemsstat beslutte ikke at anvende denne artikels stk. 1.

10. Før en virksomhed godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør i henhold til denne artikels stk. 9, skal den certificeres i henhold til procedurerne i dette direktivs artikel 65, stk. 4, 5 og 6, og i artikel 13 i **forordning COM(2021) 804 final [reference til omarbejdet forordning]** [...]. Herefter skal Kommissionen kontrollere, at de indførte ordninger klart sikrer transmissionssystemoperatørens uafhængighed mere effektivt end bestemmelserne i afdeling 3.
11. Vertikalt integrerede virksomheder, der ejer et transmissionssystem, må under ingen omstændigheder hindres i at tage skridt til at opfylde stk. 1.
12. Virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, må under ingen omstændigheder direkte eller indirekte kunne overtage kontrollen med eller udøve rettigheder over adskilte transmissionssystemoperatører i medlemsstater, der anvender stk. 1.

AFDELING 2

UAFHÆNGIGE SYSTEMOPERATØRER

Artikel 55

Uafhængige systemoperatører

1. Hvis transmissionssystemet den 3. september 2009 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, kan en medlemsstat beslutte ikke at anvende artikel [...] **54**, stk. 1, og at udpege en uafhængig systemoperatør på forslag af transmissionssystemejereren.

For så vidt angår den del af transmissionssystemet, der forbinder en medlemsstat med et tredjeland, mellem denne medlemsstats grænse og det første sammenkoblingspunkt med denne medlemsstats net, hvis transmissionssystemet den 23. maj 2019 tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, kan den pågældende medlemsstat beslutte ikke at anvende artikel **54**, stk. 1, og at udpege en uafhængig systemoperatør på forslag af transmissionssystemejereren.

Udpegningen af en uafhængig systemoperatør skal godkendes af Kommissionen.

2. Medlemsstaterne må kun godkende og udpege en uafhængig systemoperatør, når:
- a) ansøgeren om operatørstatus har påvist, at han overholder kravene i artikel 54, stk. 1, litra b), c) og d)
 - b) ansøgeren om operatørstatus har påvist, at han råder over de nødvendige finansielle, tekniske, fysiske og menneskelige ressourcer til at varetage opgaverne i artikel 35
 - c) ansøgeren om operatørstatus har forpligtet sig til at overholde en tiårig netudviklingsplan, som den regulerende myndighed overvåger
 - d) transmissionssystemejeren har påvist sin evne til at opfylde sine forpligtelser efter stk. 5 og skal med dette formål for øje forelægge alle udkast til kontraktlige ordninger med den ansøgende virksomhed og enhver anden relevant enhed
 - e) ansøgeren om operatørstatus har påvist sin evne til at opfylde sine forpligtelser efter [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] 804], herunder samarbejde med transmissionssystemoperatører på europæisk og regionalt plan.
3. Virksomheder, som den nationale regulerende myndighed har certificeret, fordi de opfylder kravene i artikel 66 og denne artikels stk. 2, godkendes og udpeges som uafhængige systemoperatører af medlemsstaterne. Certificeringsproceduren i enten dette direktivs artikel 65 og i artikel 3 i forordning (EF) nr. 715/2009 eller i artikel 66 i dette direktiv finder anvendelse.

4. Hver uafhængig systemoperatør er ansvarlig for indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang, herunder inddrivelse af afgifter for netadgang og kapacitetsbegrænsningsrelaterede afgifter, for drift, vedligeholdelse og udbygning af transmissionssystemet samt for gennem investeringsplanlægning at sikre, at systemet kan opfylde en rimelig efterspørgsel på lang sigt. Under udbygningen af transmissionssystemet er den uafhængige systemoperatør ansvarlig for planlægning (herunder godkendelsesproceduren), anlæggelse og ibrugtagning af det nye infrastrukturanlæg. Under udførelsen af denne opgave optræder den uafhængige systemoperatør som transmissionssystemoperatør i overensstemmelse med dette kapitel. Transmissionssystemejereren må ikke stå som ansvarlig for indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang og heller ikke for investeringsplanlægning.
5. Når der er udpeget en uafhængig systemoperatør, skal transmissionssystemejereren:
- a) bistå og samarbejde på alle relevante måder med den uafhængige systemoperatør om udførelsen af dennes opgaver og herunder navnlig stille alle relevante oplysninger til rådighed
 - b) finansiere de investeringer, som den uafhængige systemoperatør har truffet afgørelse om, og som er godkendt af den regulerende myndighed, eller samtykke i, at de finansieres af eventuelle interesserede parter, herunder den uafhængige systemoperatør. De relevante finansieringsordninger skal forelægges den regulerende myndighed til godkendelse. Inden denne godkendelse rådfører den regulerende myndighed sig med transmissionssystemejereren og med andre interesserede parter

- c) tilvejebringe midler til dækning af erstatningsansvar i forbindelse med netaktiverne, bortset fra det ansvar, der vedrører den uafhængige systemoperatørs opgaver
 - d) tilvejebringe garantier, som letter finansieringen af eventuelle udvidelser af nettet, dog ikke af investeringer, hvor han i medfør af litra b) har givet sit samtykke til, at de finansieres af en interesseret part, herunder den uafhængige systemoperatør.
6. Den relevante nationale konkurrencemyndighed tildeles alle relevante beføjelser til i tæt samarbejde med den regulerende myndighed at føre effektivt tilsyn med, at transmissionssystemejeren opfylder sine forpligtelser efter stk. 5.

Artikel 56

Adskillelse af transmissionssystemejere, brintnetejere, lagersystemoperatører og brintlageroperatører

I tilfælde, hvor der er udpeget en uafhængig systemoperatør eller en uafhængig brintnet**operatør**, skal transmissionssystem- og brintnetejere og lagersystemoperatører eller brintlagerfacilitetsoperatører, der er en del af en vertikalt integreret virksomhed, i det mindste være uafhængige, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, af andre aktiviteter, der ikke vedrører transmission, distribution, transport og oplagring af gasser.

Denne artikel finder kun anvendelse på naturgaslagerfaciliteter, der teknisk og/eller økonomisk er nødvendige for effektiv systemadgang med henblik på forsyning af kunderne, jf. artikel 29.

For at sikre transmissionssystem- eller brintnetejers og lagersystem- eller brintlageroperatørens uafhængighed, jf. **første afsnit**[...], gælder følgende minimumskriterier:

- a) personer, der har ansvaret for ledelsen af transmissionssystem- eller brintnetejeren og lagersystem- eller brintlageroperatøren, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for den integrerede naturgasvirksomhed, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af gasproduktion og -forsyning
- b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervsmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af transmissionssystem- eller brintnetejeren og lagersystem- eller brintlageroperatøren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt
- c) lagersystem- eller brintlageroperatøren skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af den integrerede naturgasvirksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udbygge lagerfaciliteterne; dette må ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at modervirksomhedens økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 72, stk. 7, af midler investeret i en dattervirksomhed tilgodeses; derved skal moderselskabet nærmere bestemt kunne godkende lagersystem- eller brintlageroperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for datterselskabets gældsætning; modervirksomheden må ikke kunne give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af lagerfaciliteter, som ikke går ud over beløbene i den godkendte finansieringsplan eller i et tilsvarende instrument

- d) transmissionssystem- eller brintnetejeren og lagersystem- eller brintlageroperatøren skal opstille et overvågningsprogram, der skal fastlægge de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde; det skal også fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde disse mål; en årsrapport med en beskrivelse af de truffede foranstaltninger forelægges af den person eller det organ, der over for den regulerende myndighed er ansvarlig for at kontrollere overvågningsprogrammet, og denne årsrapport offentliggøres.

Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 83 for at supplere [...] dette direktiv med henblik på at fastlægge retningslinjer for at sikre, at transmissionssystem- eller brintnetejeren og lagersystem- eller brintlageroperatøren fuldt og effektivt efterlever denne artikels stk. 2.

AFDELING 3

UAFHÆNGIGE TRANSMISSIONSOPERATØRER

Artikel 57

Aktiver, udstyr, personale og identitet

1. Transmissionssystemoperatører skal være udstyret med alle de menneskelige, tekniske, fysiske og finansielle ressourcer, der er nødvendige, for at de kan opfylde deres forpligtelser i henhold til dette direktiv og varetage gastransmissionsaktiviteten, navnlig:
 - a) de aktiver, der er nødvendige for gastransmissionsaktiviteten, herunder transmissionssystemet, skal være ejet af transmissionssystemoperatøren
 - b) det personale, der er nødvendigt for gastransmissionsaktiviteten, herunder udførelse af alle virksomhedens opgaver, skal være ansat af transmissionssystemoperatøren
 - c) leasing af personale og levering af tjenester til og fra andre dele af den vertikalt integrerede virksomhed er forbudt. Transmissionssystemoperatøren kan dog levere tjenester til den vertikalt integrerede virksomhed, når blot:
 - i) leveringen af disse tjenester ikke diskriminerer systembrugerne, er tilgængelig for alle systembrugere på samme vilkår og betingelser og ikke begrænser, forvrider eller hindrer konkurrence i produktions- eller forsyningsleddet
 - ii) vilkår og betingelser for levering af disse tjenester er godkendt af den regulerende myndighed

- d) med forbehold af tilsynsorganets afgørelser i henhold til artikel 60 skal tilstrækkelige finansielle midler til fremtidige investeringsprojekter eller til udskiftning af eksisterende aktiver stilles til rådighed for transmissionssystemoperatøren rettidigt af den vertikalt integrerede virksomhed efter passende anmodning fra transmissionssystemoperatøren.

2. Gastransmissionsaktiviteten omfatter mindst følgende opgaver ud over de i artikel 35 anførte:

- a) repræsentation af transmissionssystemoperatøren og kontakter til tredjeparter og de regulerende myndigheder
- b) repræsentation af transmissionssystemoperatøren inden for det europæiske net af transmissionssystemoperatører for gas (ENTSO for gas)
- c) indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang uden at forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere
- d) opkrævning af alle afgifter i forbindelse med transmissionssystemet, herunder netadgangsafgifter, balanceringsafgifter for hjælpefunktioner som f.eks. behandling af gas og indkøb af tjenesteydelser (balanceomkostninger, energi for tab)
- e) drift, vedligeholdelse og udvikling af et sikkert, effektivt og økonomisk transmissionssystem

- f) investeringsplanlægning, der sikrer systemets evne til at dække en rimelig efterspørgsel og garantere forsyningssikkerheden på lang sigt
 - g) oprettelse af relevante joint ventures, herunder med en eller flere transmissionssystemoperatører, gasbørser og andre relevante aktører med det formål at udvikle skabelsen af regionale markeder eller at lette liberaliseringsprocessen
 - h) alle selskabstjenesteydelser, herunder juridiske tjenester, regnskabsføring og IT-tjenester.
3. Transmissionssystemoperatører skal være organiseret i en retlig form som omhandlet i [...] **bilag II til [...]Europa-Parlamentets og Rådets direktiv [...] (EU) 2017/1132²⁷.**
4. Transmissionssystemoperatøren må ikke i sin selskabsidentitet, kommunikation, brandingstrategi og sine forretningslokaler skabe uklarhed om den særskilte identitet inden for den vertikalt integrerede virksomhed eller dele deraf.
5. Transmissionssystemoperatøren må ikke dele IT-systemer eller -udstyr, fysiske rammer eller sikkerhedsadgangssystemer med nogen del af den vertikalt integrerede virksomhed og må ikke anvende samme rådgivere eller eksterne kontrahenter for IT-systemer eller -udstyr og sikkerhedsadgangssystemer.
6. Transmissionssystemoperatørernes regnskaber skal revideres af en anden revisor end den, der reviderer den vertikalt integrerede virksomhed eller dele deraf.

²⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/101/EF af 16. september 2009 om samordning af de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i traktatens artikel 48, stk. 2, nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser, med det formål at gøre disse garantier lige byrdefulde (EUT L 258 af 1.10.2009, s. 11).

Transmissionssystemoperatørens uafhængighed

1. Med forbehold af tilsynsorganets afgørelser i henhold til artikel 60 skal transmissionssystemoperatøren have:
 - a) reel beslutningskompetence uafhængigt af den vertikalt integrerede virksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udvikle transmissionssystemet
 - b) beføjelse til at rejse kapital på kapitalmarkedet, især ved låntagning og kapitalforøgelse.
2. Transmissionssystemoperatøren skal til enhver tid handle på en sådan måde, at det sikres, at operatøren har de nødvendige ressourcer til at udføre transmissionsaktiviteten korrekt og effektivt samt udvikle og opretholde et effektivt, sikkert og økonomisk transmissionssystem.

3. Dattervirksomheder til den vertikalt integrerede virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, må ikke have nogen direkte eller indirekte kapitalinteresser i transmissionssystemoperatøren. Transmissionssystemoperatøren må hverken direkte eller indirekte have kapitalinteresser i nogen dattervirksomhed til den vertikalt integrerede virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, eller modtage udbytte eller andre finansielle fordele fra denne dattervirksomhed.
4. Transmissionssystemoperatørens overordnede ledelsesstruktur og selskabsvedtægter skal sikre transmissionssystemoperatørens faktiske uafhængighed i overensstemmelse med dette kapitel. Den vertikalt integrerede virksomhed må ikke direkte eller indirekte bestemme transmissionssystemoperatørens konkurrencemæssige adfærd i relation til transmissionssystemoperatørens daglige aktiviteter og forvaltning af nettet eller i relation til de aktiviteter, der er nødvendige for udarbejdelsen af den tiårige netudviklingsplan i henhold til artikel 51.

5. I forbindelse med udførelsen af deres opgaver som angivet i henhold til dette direktivs artikel 35 og artikel 57, stk. 2, og ved overholdelsen af artikel 15, stk. 1, artikel 5, stk. 1, litra a), artikel 9, stk. 2, 3 og 5, artikel 30, stk. 6, og artikel 12, stk. 1, i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] 804], må transmissionssystemoperatører ikke diskriminere mod forskellige personer eller enheder og ikke begrænse, forvride eller hindre konkurrence i produktions- eller forsyningsleddet.
6. Eventuelle kommercielle og finansielle forbindelser mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren, herunder lån fra transmissionssystemoperatøren til den vertikalt integrerede virksomhed, skal være i overensstemmelse med markedsvilkårene. Transmissionssystemoperatøren skal opbevare udførlig dokumentation for sådanne kommercielle og finansielle forbindelser og på anmodning stille dem til rådighed for den regulerende myndighed.
7. Transmissionssystemoperatøren skal forelægge alle kommercielle og finansielle aftaler med den vertikalt integrerede virksomhed for den regulerende myndighed til godkendelse.
8. Transmissionssystemoperatøren skal underrette den regulerende myndighed om de finansielle midler, jf. artikel 57, stk. 1, litra d), der er til rådighed til fremtidige investeringsprojekter eller til udskiftning af eksisterende aktiver.

9. Den vertikalt integrerede virksomhed skal afstå fra enhver handling, der hindrer transmissionssystemoperatøren i at opfylde sine forpligtelser i henhold til dette kapitel eller er til skade for opfyldelsen, og må ikke kræve, at transmissionssystemoperatøren skal anmode den vertikalt integrerede virksomhed om tilladelse i forbindelse med opfyldelsen af disse forpligtelser.
10. En virksomhed, som af den regulerende myndighed er certificeret efter kravene i dette kapitel, skal godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør af den berørte medlemsstat. Certificeringsproceduren i enten dette direktivs artikel 65 og artikel 13 i **[den omarbejdede gasforordning [...] [...], jf. forslaget i COM X/Y]**, eller i dette direktivs artikel 66 anvendes.
11. Transmissionssystemoperatøren skal offentliggøre detaljerede oplysninger om kvaliteten af de gasser, der transporteres i vedkommendes net, på grundlag af artikel 16 og 17 i forordning (EU) 2015/703.

Transmissionssystemoperatørens personales og ledelses uafhængighed

1. Afgørelser vedrørende udnævnelse og fornyelse, arbejdsvilkår, herunder aflønning, og tjenesteperiodens ophør for de personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer, træffes af transmissionssystemoperatørens tilsynsorgan, der udnævnes i henhold til artikel 60.
2. Fastlæggelsen af og vilkårene for perioden for og varigheden og ophøret af tjenesten for de personer, der af tilsynsorganet er udpeget til udnævnelse eller fornyelse som personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens overordnede ledelse, og/eller som medlemmer af dennes administrative organer, og årsagerne til enhver foreslået afgørelse om denne tjenesteperiodes ophør skal meddeles den regulerende myndighed. Disse vilkår og de i stk. 1 nævnte afgørelser bliver kun bindende, hvis den regulerende myndighed ikke har gjort indsigelse inden for tre uger efter meddelelsen.

Den regulerende myndighed kan gøre indsigelse imod de i stk. 1 nævnte afgørelser, når:

- a) der opstår tvivl om den professionelle uafhængighed af en udpeget person, der har ansvaret for ledelsen og/eller er medlem af de administrative organer, eller
- b) der i tilfælde af en tjenesteperiodes førtidige ophør er tvivl om et sådant førtidigt ophørs berettigelse.

- 3. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer, der er omfattet af dette stk., må ikke direkte eller indirekte have haft nogen stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med den vertikalt integrerede virksomhed eller dele af denne eller med dens kontrollerende aktionærer ud over transmissionssystemoperatøren i en periode på tre år før deres udnævnelse.

4. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer og dennes ansatte må ikke direkte eller indirekte have nogen anden stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med nogen anden del af den vertikalt integrerede virksomhed eller med de kontrollerende aktionærer.
5. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer og dennes ansatte må ikke direkte eller indirekte have nogen interesse i eller modtage nogen finansielle fordele fra nogen del af den vertikalt integrerede virksomhed ud over transmissionssystemoperatøren. Deres aflønning må ikke afhænge af andre af den vertikalt integrerede virksomheds aktiviteter eller resultater end transmissionssystemoperatørens.
6. Der garanteres en effektiv klageadgang til den regulerende myndighed for alle klager fra de personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer over deres tjenesteperiodes førtidige ophør.
7. Efter ophøret af tjenesteperioden hos transmissionssystemoperatøren må de personer, der har ansvaret for dennes ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer ikke have nogen stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med nogen anden del af den vertikalt integrerede virksomhed end transmissionssystemoperatøren eller med de kontrollerende aktionærer i en periode på mindst fire år.

8. Stk. 3 finder anvendelse på flertallet af de personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmerne af dennes administrative organer.

De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, eller medlemmer af dennes administrative organer, som ikke er omfattet af bestemmelserne i stk. 3, må ikke have udført forvaltning eller udøvet anden relevant aktivitet i den vertikalt integrerede virksomhed i en periode på mindst seks måneder før deres udnævnelse.

Første afsnit i dette stk. og stk. 4-7 finder anvendelse på alle de personer, der indgår i den overordnede ledelse, og de personer, der refererer direkte til dem i spørgsmål, der vedrører nettets drift, vedligeholdelse eller udvikling.

Artikel 60

Tilsynsorgan

1. Transmissionssystemoperatøren skal have et tilsynsorgan, som har ansvaret for at træffe afgørelser, som kan have en betydelig virkning på værdien af aktionærernes aktiver i transmissionssystemoperatøren, især afgørelser vedrørende godkendelse af de årlige og mere langsigtede finansieringsplaner, transmissionssystemoperatørens gældsniveau og størrelsen af det udbytte, der udbetales til aktionærerne. De afgørelser, der hører under tilsynsorganet, omfatter ikke afgørelser i tilknytning til transmissionssystemoperatørens daglige virksomhed og forvaltningen af nettet og i tilknytning til den virksomhed, der er nødvendig for udarbejdelsen af den tiårige netudviklingsplan i medfør af artikel 51.
2. Tilsynsorganet skal bestå af medlemmer, der repræsenterer den vertikalt integrerede virksomhed, medlemmer, der repræsenterer tredjepartsaktionærer, og, hvor en medlemsstats relevante lovgivning fastsætter det, medlemmer, der repræsenterer andre interesserede parter, f.eks. transmissionssystemoperatørens ansatte.
3. Artikel 59, stk. 2, første afsnit, og artikel 59, stk. 3-7, anvendes på mindst halvdelen af tilsynsorganets medlemmer minus én.

Artikel 59, stk. 2, andet afsnit, litra b), anvendes på alle tilsynsorganets medlemmer.

Overvågningsprogram og overvågningsansvarlig

1. Medlemsstaterne sikrer, at transmissionssystemoperatører opstiller og gennemfører et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at programmets overholdelse kontrolleres på passende måde. Overvågningsprogrammet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde disse mål. Det skal godkendes af den regulerende myndighed. Med forbehold af den nationale reguleringsmyndigheds beføjelser kontrolleres programmets overholdelse uafhængigt af en overvågningsansvarlig.
2. Den overvågningsansvarlige udpeges af tilsynsorganet efter indhentelse af den regulerende myndigheds godkendelse. Den regulerende myndighed kan kun afvise godkendelsen af en overvågningsansvarlig på grund af manglende uafhængighed eller faglig formåen. Den overvågningsansvarlige kan være en fysisk eller en juridisk person. Artikel 59, stk. 2-8, anvendes på den overvågningsansvarlige.

3. Den overvågningsansvarlige har ansvaret for at:
- a) føre tilsyn med gennemførelsen af overvågningsprogrammet
 - b) udarbejde en årlig rapport, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at gennemføre overvågningsprogrammet, og forelægge den for den regulerende myndighed
 - c) aflægge rapport til tilsynsorganet og give anbefalinger vedrørende overvågningsprogrammet og dets gennemførelse
 - d) underrette den regulerende myndighed om enhver væsentlig overtrædelse i forbindelse med gennemførelsen af overvågningsprogrammet
 - e) aflægge rapport til den regulerende myndighed om eventuelle kommercielle og finansielle forbindelser mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren.
4. Den overvågningsansvarlige forelægger den regulerende myndighed de foreslåede afgørelser om investeringsplanen eller om individuelle investeringer i nettet. Det skal senest finde sted, når transmissionssystemoperatørens ledelse eller kompetente administrative organ forelægger dem for tilsynsorganet.

5. Hvis den vertikalt integrerede virksomhed på generalforsamlingen eller ved hjælp af stemmerne fra de medlemmer af tilsynsorganet, som det har udpeget, har forhindret vedtagelse af en afgørelse og derved forhindret eller forsinket investeringer, som i henhold til den tiårige nedudviklingsplan skulle have været foretaget i løbet af de følgende tre år, skal den overvågningsansvarlige indberette dette til den regulerende myndighed, der derefter følger bestemmelserne i artikel 51.
6. Vilkårene for den overvågningsansvarliges mandat eller vedkommendes ansættelsesvilkår, herunder mandatets varighed, skal godkendes af den regulerende myndighed. Disse vilkår skal sikre den overvågningsansvarliges uafhængighed, herunder give vedkommende de ressourcer, der er nødvendige for at opfylde vedkommendes forpligtelser. Den overvågningsansvarlige må under sit mandat ikke på anden måde, hverken direkte eller indirekte, være tilknyttet nogen del af det vertikalt integrerede selskab eller de kontrollerende aktionærer, hvis denne tilknytning er baseret på ansættelse, ansvar eller interesse.
7. Den overvågningsansvarlige skal regelmæssigt enten mundtligt eller skriftligt aflægge rapport til den regulerende myndighed og har ret til regelmæssigt enten mundtligt eller skriftligt at aflægge rapport til transmissionssystemoperatørens tilsynsorgan.
8. Den overvågningsansvarlige kan deltage i alle møder i transmissionssystemoperatørens ledelse eller administrative organer samt i tilsynsorganets og generalforsamlingens møder. Den overvågningsansvarlige skal deltage i alle møder, der behandler følgende emner:

- a) vilkår for adgang til nettet som fastsat i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] 804], navnlig for så vidt angår tariffer, tjenester med tredjepartsadgang, kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger, gennemsigtighed, balancering og sekundære markeder
 - b) projekter med henblik på at drive, vedligeholde og udvikle transmissionssystemet, herunder investeringer i nye transportsammenkoblinger, i kapacitetsudvidelse og i optimering af eksisterende kapacitet
 - c) energikøb eller -salg, der er nødvendige for transmissionssystemets drift.
9. Den overvågningsansvarlige overvåger transmissionssystemoperatørens overholdelse af artikel 36.
10. Den overvågningsansvarlige skal have adgang til alle relevante data og til transmissionssystemoperatørens kontorer samt til alle informationer, der er nødvendige for udførelsen af hans opgaver.
11. Efter den regulerende myndigheds forudgående godkendelse kan tilsynsorganet afskedige den overvågningsansvarlige. Det afskediger den overvågningsansvarlige med henvisning til manglende uafhængighed eller faglig formåen efter anmodning fra den regulerende myndighed.
12. Den overvågningsansvarlige skal gives adgang til transmissionssystemoperatørens kontorer uden forudgående meddelelse.

AFDELING 4

ADSKILLELSE AF OPERATØRER AF SÆRSKILTE BRINTNET

Artikel 62

Adskillelse af brintnetoperatører

1. Medlemsstaterne sikrer, at brintnetoperatører fra den [1 år [...] **efter** at gennemførelsesperioden er afsluttet] er adskilt i overensstemmelse med reglerne for naturgastransmissionssystemoperatører i artikel 5[...]4, stk. 1-3, **6, 7 og 12 [...]**.
2. I denne artikel, i artikel 42 og 54 samt i artikel 35 og 43 i direktiv (EU) 2019/944 omfatter "produktion eller forsyning" produktion og forsyning af brint, og "transmission" omfatter transport af brint.
3. [...] **For** brintnet [...] tilhørende [...] en vertikalt integreret virksomhed kan en medlemsstat beslutte ikke at anvende stk. 1. I så fald udpeger den pågældende medlemsstat en uafhængig brintnetoperatør, der er adskilt i overensstemmelse med reglerne for uafhængige systemoperatører for naturgas, jf. artikel 55. Brintnetoperatører og transmissionssystemoperatører for gas, der er adskilt i henhold til artikel 54, stk. 1, **kan** [...] fungere som uafhængig brintnetoperatør, jf. dog kravene i medfør af artikel 63.

4. **Med forbehold af artikel 54** kan medlemsstaterne, **hvis et brintnet tilhører en certificeret gastransmissionssystemoperatør, eller [...] hvis brintnettet den [direktivets ikrafttræden] tilhørte en vertikalt integreret virksomhed, beslutte ikke at anvende stk. 1 og udpege en enhed under transmissionssystemoperatørens eller den vertikalt integrerede [...] brintvirksomheds enekontrol [...] som en integreret brintnetoperatør,** der er adskilt i overensstemmelse med reglerne om uafhængige transmissionsoperatører for naturgas i kapitel IX, afdeling 3. [...]
5. De regler, der gælder for transmissionssystemoperatører i artikel 66, finder anvendelse på brintnetoperatører.

Artikel 63

Horisontal adskillelse af brintnetoperatører

Er en brintnetoperatør en del af en virksomhed, der beskæftiger sig med transmission eller distribution af naturgas eller elektricitet, skal den i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form.

Artikel 64

Regnskabsmæssig adskillelse af brintsystemoperatører

Medlemsstaterne sørger for, at brintsystemoperatørernes regnskaber føres i overensstemmelse med artikel 69.

AFDELING 5

UDPEGNING OG CERTIFICERING AF NATURGAS- OG BRINTNETOPERATØRER

Artikel 65

Udpegning og certificering af transmissionssystemoperatører og brintnetoperatører

1. Før en virksomhed godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør eller brintnetoperatør, skal den certificeres i henhold til procedurene i denne artikels stk. 4, 5 og 6 og i artikel 13 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] **804**].
2. Virksomheder, som den regulerende myndighed har certificeret efter nedenstående certificeringsprocedure, fordi det opfylder kravene i artikel 54 eller 62, godkendes og udpeges af medlemsstaterne som transmissionssystemoperatører eller brintnetoperatører. Udpegning af transmissionssystemoperatører og brintnetoperatører meddeles Kommissionen og offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende.
3. Certificerede virksomheders underretter den regulerende myndighed om enhver planlagt transaktion, der kan betyde, at deres overholdelse af kravene i artikel 54 eller artikel 62 må tages op til fornyet vurdering.

4. De regulerende myndigheder overvåger, at de certificerede virksomheder til stadighed opfylder kravene i artikel 54 eller artikel 62. De indleder en certificeringsprocedure for at sikre overholdelsen:
- a) når de modtager en underretning fra den certificerede virksomhed i medfør af stk. 3
 - b) på eget initiativ, når de har viden om, at en planlagt ændring i rettigheder eller indflydelse over certificerede virksomheder eller transmissionssystemejere kan føre til overtrædelse af artikel 54 eller artikel 62, eller når de har grund til at tro, at der kan være forekommet en sådan overtrædelse, eller
 - c) efter en begrundet anmodning fra Kommissionen.
5. De regulerende myndigheder træffer afgørelse om certificering af en [...]transmissionssystemoperatør eller en brintnetoperatør senest 100 arbejdsdage efter modtagelsen af [...]transmissionssystemoperatørens eller brintnetoperatørens underretning eller efter datoen for Kommissionens anmodning. Ved udløbet af denne periode anses certificeringen for udstedt. Den regulerende myndigheds udtrykkelige eller stiltiende afgørelse får først virkning, efter at proceduren i stk. 6 er afsluttet.

6. Den regulerende myndighed tilsender straks Kommissionen underretning om den udtrykkelige eller stiltiende afgørelse om certificering sammen med alle relevante oplysninger om afgørelsen. Kommissionen handler i overensstemmelse med proceduren i artikel 13 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] 804].
7. De regulerende myndigheder og Kommissionen kan fra transmissionssystemoperatører, brintnetoperatører og virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, udbede sig enhver oplysning, der er relevant for varetagelsen af deres opgaver i medfør af denne artikel.
8. De regulerende myndigheder og Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.

Certificering for så vidt angår tredjelande

1. Hvis en transmissionssystemejer, transmissionssystemoperatør, en brintnetoperatør eller en brintnetejer, der kontrolleres af en eller flere personer fra et eller flere tredjelande, ansøger om certificering, underretter den regulerende myndighed Kommissionen.

Den regulerende myndighed giver omgående Kommissionen meddelelse om situationer, der vil medføre, at en eller flere personer fra et eller flere tredjelande erhverver kontrol over et transmissionssystem, en transmissionssystemoperatør, et brintnet [...] eller en **brintnetoperatør [...]**.

2. Transmissionssystemoperatøren eller brintnetoperatøren giver den regulerende myndighed meddelelse om situationer, der vil medføre, at en eller flere personer fra et eller flere tredjelande erhverver kontrol over transmissionssystemet eller en transmissionssystemoperatør **eller over brintnettet eller brintnetoperatøren**.

3. Den regulerende myndighed vedtager et udkast til afgørelse om certificering af en transmissionssystemoperatør eller brintnetoperatør senest 100 arbejdsdage efter modtagelsen af transmissionssystemoperatørens **eller brintnetoperatørens underretning**. Den afviser certificering, hvis det ikke er påvist:
- a) at den pågældende enhed overholder kravene i artikel 54 eller artikel 62, og
 - b) over for den regulerende myndighed eller en anden kompetent myndighed, som medlemsstaten har udpeget, at udstedelsen af certificeringen ikke vil være til risiko for medlemsstatens og Unionens energiforsyningssikkerhed. Den regulerende myndighed eller anden kompetente myndighed, der er udpeget, tager ved behandlingen af dette spørgsmål hensyn til:
 - i) Unionens rettigheder og forpligtelser i forhold til det pågældende tredjeland i henhold til international ret, herunder enhver aftale, der er indgået med et eller flere tredjelande, som Unionen deltager i, og som omhandler spørgsmål om energiforsyningssikkerhed
 - ii) medlemsstatens rettigheder og forpligtelser i forhold til det pågældende tredjeland i henhold til aftaler, der er indgået med landet, forudsat at de er i overensstemmelse med EU-retten
 - iii) andre specifikke kendsgerninger og omstændigheder vedrørende sagen og det pågældende tredjeland.

4. Den regulerende myndighed underretter straks Kommissionen om sin afgørelse sammen med alle relevante oplysninger om afgørelsen.
5. Medlemsstaterne fastsætter, at den regulerende myndighed og/eller den udpegede kompetente myndighed, der er nævnt i stk. 3, litra b), inden den regulerende myndighed træffer afgørelse om certificering, anmoder Kommissionen om en udtalelse om, hvorvidt:
 - a) den pågældende enhed overholder kravene i artikel 54 eller artikel 62, og
 - b) udstedelsen af certificeringen ikke vil være til risiko for Unionens energiforsyningssikkerhed.
6. Kommissionen behandler den anmodning, der er nævnt i stk. 5, straks ved modtagelsen. Den afgiver senest 50 arbejdsdage efter at have modtaget anmodningen udtalelse til den regulerende myndighed eller, hvis anmodningen blev fremsat af den udpegede kompetente myndighed, til denne myndighed.

Kommissionen kan ved udarbejdelsen af sin udtalelse anmode om ACER's, den pågældende medlemsstats og interesserede parter synspunkter. Anmoder Kommissionen herom, forlænges perioden på 50 arbejdsdage med yderligere 50 arbejdsdage.

Hvis der ikke inden for den periode, der er nævnt i første og andet afsnit, foreligger en udtalelse fra Kommissionen, anses Kommissionen for ikke at rejse indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse.

7. Ved vurderingen af, om kontrol udøvet af en eller flere personer fra et eller flere tredjelande vil være til risiko for Unionens energiforsyningsikkerhed, tager Kommissionen hensyn til:
- a) de specifikke kendsgerninger vedrørende sagen og det eller de pågældende tredjelande, og
 - b) Unionens rettigheder og forpligtelser over for dette tredjeland i henhold til international ret, herunder en aftale, der er indgået med et eller flere tredjelande, som Unionen deltager i, og som omhandler spørgsmål om forsyningsikkerhed.
8. Den regulerende myndighed træffer senest 50 arbejdsdage efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 6, endelig afgørelse om certificering. Den regulerende myndighed tager, når den træffer endelig afgørelse om certificering, videst muligt hensyn til Kommissionens udtalelse. Medlemsstaterne har under alle omstændigheder ret til at afvise certificering, hvis udstedelsen af certificeringen vil være til risiko for medlemsstatens energiforsyningsikkerhed eller en anden medlemsstats energiforsyningsikkerhed. Hvis medlemsstaten har udpeget en anden kompetent myndighed til at vurdere stk. 3, litra b), kan den kræve, at den regulerende myndighed træffer sin endelige afgørelse i overensstemmelse med denne kompetente myndigheds vurdering. Den regulerende myndigheds endelige afgørelse og Kommissionens udtalelse offentliggøres sammen. Hvis den endelige afgørelse afviger fra Kommissionens udtalelse, forelægger og offentliggør den berørte medlemsstat sammen med denne afgørelse en begrundelse for afgørelsen.

9. Intet i denne artikel anfægter medlemsstaternes ret til at udøve national lovpligtig kontrol i overensstemmelse med EU-retten for at tilgodese legitime hensyn til den offentlige sikkerhed.
10. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 83 for at **supplere dette direktiv ved** at fastlægge [...] retningslinjer med nærmere procedureregler for anvendelsen af nærværende artikel.

Artikel 67

Udpegning af operatører af naturgaslagre, brintlagre, LNG-faciliteter og brintterminaler

For en periode, der fastsættes af medlemsstaterne under hensyn til effektivitet og økonomisk balance, skal medlemsstaterne udpege eller anmode de virksomheder, som ejer et naturgaslager, brintlager, LNG-faciliteter og brintterminaler, om at udpege en eller flere operatører for disse infrastrukturer.

AFDELING 6

REGNSKABSMÆSSIG ADSKILLELSE OG GENNEMSIGTIGE REGNSKABER

Artikel 68

Adgang til regnskaber

1. Medlemsstaterne eller enhver kompetent myndighed, som de udpeger hertil, herunder de i artikel 70, stk. 1, omhandlede regulerende myndigheder og de i artikel 24, stk. 3, omhandlede tvistbilæggelsesmyndigheder, skal, i det omfang det er nødvendigt for, at de kan udføre deres hverv, have adgang til naturgas- og brintvirksomheders regnskaber, jf. artikel 71.
2. Medlemsstaterne og enhver udpeget kompetent myndighed, herunder de i artikel 70, stk. 1, omhandlede regulerende myndigheder og tvistbilæggelsesmyndighederne, har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger. Medlemsstaterne kan beslutte, at sådanne oplysninger skal offentliggøres, hvor dette er nødvendigt for, at de kompetente myndigheder kan udføre deres hverv.

Regnskabsmæssig adskillelse

1. Medlemsstaterne træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at naturgas- og brintvirksomheders regnskaber føres i overensstemmelse med stk. 2-5.
2. Naturgas- og brintvirksomheder skal, uanset ejerforhold og juridisk status, udarbejde årsregnskaber og lade disse revidere og offentliggøre i overensstemmelse med de bestemmelser i national lovgivning om kapitalselskabers årsregnskaber, som er vedtaget i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU²⁸.

Virksomheder, som ikke er retligt forpligtede til at offentliggøre deres årsregnskaber, skal på deres hovedsæde opbevare en kopi heraf, som skal kunne konsulteres af offentligheden.

²⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

3. Virksomheder skal i deres interne regnskabsføring føre separate regnskaber over hver af deres transmissions-, distributions-, LNG-, brintterminal-, naturgas-, brint-, lager- og brintransportrelaterede aktiviteter, således som de skulle gøre, såfremt de pågældende aktiviteter blev udført af særskilte virksomheder, med henblik på at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvridning. De skal også føre regnskaber, som kan være konsoliderede, over andre aktiviteter, der ikke vedrører transmission, distribution, LNG-, brintterminal-, naturgasoplagrings-, brintoplagrings- og brintransportrelaterede aktiviteter. . Indtægter fra ejerskab af transmissions-, distributions- eller brintsystemet specificeres i regnskaberne. De skal i relevant omfang føre konsoliderede regnskaber over andre ikkegasrelaterede aktiviteter. De interne regnskaber skal omfatte en særskilt balance og en særskilt resultatopgørelse for hver aktivitet.
4. Under den i stk. 2 omhandlede revision skal det især undersøges, om forpligtelsen til at undgå forskelsbehandling og krydssubsidiering, jf. stk. 3, overholdes.
5. Virksomhederne skal i deres interne regnskaber redegøre for de regler for fordeling af aktiver, passiver, udgifter og indtægter samt afskrivning, som de følger ved udarbejdelsen af de i stk. 3 omhandlede separate regnskaber, jf. dog de regnskabsregler, der gælder nationalt. Disse interne regler må kun ændres i ekstraordinære tilfælde. Sådanne ændringer skal anføres og være behørigt begrundet.
6. Årsregnskaberne skal i noterne vise alle større transaktioner, der er gennemført med tilknyttede virksomheder.

Kapitel X

Regulerende myndigheder

Artikel 70

Udpegning af regulerende myndigheder og disses uafhængighed

1. Hver medlemsstat udpeger en enkelt regulerende myndighed på nationalt plan.
2. Stk. 1 berører ikke udpegningen af andre regulerende myndigheder på regionalt plan i medlemsstater, forudsat at der er én enkelt overordnet repræsentant med henblik på repræsentation og kontakt på EU-plan i repræsentantskabet for ACER, jf. artikel 7, stk. 1, i forordning (EU) 2019/942.
3. Uanset stk. 1 kan en medlemsstat udpege regulerende myndigheder for mindre systemer på et geografisk adskilt område, hvor forbruget i 2008 var under 3 % af det samlede forbrug i den medlemsstat, området er en del af. Denne undtagelse berører ikke udpegningen af én enkelt overordnet repræsentant og kontaktperson på EU-plan i repræsentantskabet for ACER, jf. artikel 7 stk. 1, i forordning (EU) 2019/942.
4. Medlemsstaterne garanterer den regulerende myndigheds uafhængighed og sikrer, at den optræder upartisk og gennemskueligt i udøvelsen af dens beføjelser. Med dette formål sikrer medlemsstaterne, at den regulerende myndighed under udførelsen af de reguleringsopgaver, som dette direktiv og dertil knyttede forskrifter pålægger den,
 - a) er juridisk adskilt fra og funktionelt uafhængig af enhver anden offentlig eller privat enhed

- b) sikrer, at dens personale og de personer, der har ansvaret for dens ledelse,
 - i) handler uafhængigt af enhver markedsinteresse
 - ii) ikke søger eller modtager direkte instrukser fra nogen regering eller anden offentlig eller privat enhed under udførelsen af reguleringsopgaverne. Dette krav berører ikke et tæt samarbejde, når det er hensigtsmæssigt, med andre relevante nationale myndigheder eller overordnede politiske retningslinjer fra regeringen, og som ikke vedrører de reguleringsopgaver og beføjelser, der er omhandlet i artikel 72.

5. For at beskytte den regulerende myndigheds uafhængighed sikrer medlemsstaterne navnlig:

- a) at den regulerende myndighed kan træffe selvstændige afgørelser uafhængigt af noget politisk organ
- b) at den regulerende myndighed har alle de nødvendige menneskelige og finansielle ressourcer til at varetage sine opgaver og udøve sine beføjelser på en effektiv og virkningsfuld måde
- c) at den regulerende myndighed har en særskilt årlig budgetbevilling med autonomi i forbindelse med gennemførelsen af det tildelte budget
- d) at medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, den regulerende myndigheds topledelse udnævnes for en fast periode på fem til syv år, der kan forlænges én gang.

- e) at medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, af den regulerende myndigheds topledelse udnævnes på grundlag af objektive, gennemsigtige og offentliggjorte kriterier via en uafhængig og upartisk procedure, der sikrer, at ansøgerne har de nødvendige kvalifikationer og den nødvendige erfaring til den relevante stilling i den regulerende myndighed
- f) at der er vedtaget bestemmelser om interessekonflikter, og at tavshedspligten fortsat gælder efter udløbet af mandatet for medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, den regulerende myndigheds topledelse
- g) at medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, den regulerende myndigheds topledelse kun kan afskediges på grundlag af gældende gennemsigtige kriterier
- h) medlemsstaterne kan fastsætte, at en uafhængig revisor skal foretage en efterfølgende kontrol af den regulerende myndigheds årlige regnskab.

Med hensyn til første afsnit, litra d), sikrer medlemsstaterne en passende rotationsordning for bestyrelsen eller topledelsen. Medlemmerne af bestyrelsen eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, af topledelsen kan kun afsættes i deres embedsperiode, hvis de ikke længere opfylder de betingelser, der er fastsat i denne artikel, eller er fundet skyldige i tjenesteforseelse i henhold til national ret.

6. Kommissionen forelægger senest den 5. juli 2022 og derefter hvert fjerde år Europa-Parlamentet og Rådet en rapport vedrørende de nationale myndigheders overholdelse af uafhængighedsprincippet i denne artikel.

Overordnede mål for den regulerende myndigheds virke

Under udførelsen af de reguleringsopgaver, der er anført i dette direktiv, træffer den regulerende myndighed alle rimelige foranstaltninger for at nå følgende mål inden for rammerne af dens opgaver og beføjelser, jf. artikel 72, i tæt samråd med andre relevante nationale myndigheder, herunder konkurrencemyndigheder og myndigheder fra nabolande, herunder tredjelande, når det er hensigtsmæssigt, og uden at det berører disses kompetencer:

- a) i tæt samarbejde med andre medlemsstaters regulerende myndigheder, Kommissionen og ACER: fremme af et indre marked for naturgas, vedvarende og kulstoffattige gasser samt brint i Unionen præget af konkurrence, fleksibilitet, sikkerhed og miljømæssig bæredygtighed, sikring af passende betingelser med henblik på en effektiv og pålidelig drift af naturgas- og brintnettene **og fremme af integration af energisystemet** under hensyntagen til langsigtede mål, for derigennem at bidrage til en konsekvent, effektiv og virkningsfuld anvendelse af EU-retten med opfyldelsen af Unionens klima- og energimål for øje
- b) udvikling af konkurrencebaserede velfungerende regionale grænseoverskridende markeder inden for Unionen med det under litra a) nævnte mål for øje

- c) fjernelse af restriktioner for handel med naturgas og brint mellem medlemsstaterne, herunder eliminerings af restriktioner som følge af forskelle i gaskvaliteten, forskelle med hensyn til mængden af brint iblandet i naturgassystemet eller forskelle med hensyn til brintkvaliteten i brintsystemet, udvikling af passende kapacitet til grænseoverskridende transmission og/eller transport med henblik på at imødekomme efterspørgslen og øge integrationen af de nationale markeder, samtidig med at interoperabiliteten af det sammenkoblede EU-naturgassystem eller EU-brintsystem sikres, hvilket kan fremme naturgasstrømme i hele Unionen
- d) bidrage til, at der, **under anvendelse af princippet om energieffektivitet først**, på den mest omkostningseffektive måde udvikles sikre, pålidelige og effektive ikkediskriminerende systemer, der er forbrugerorienterede, samt fremme systemtilstrækkelighed og, i overensstemmelse med de overordnede mål for energi - og klima politikken, energieffektivitet samt integration af gasproduktion fra vedvarende kilder i stor og i lille målestok og decentral produktion i såvel transmissions- som distributionsnet og lette deres drift i forhold til andre elektricitets- og varmenet
- e) fremme af ny produktionskapacitets netadgang og navnlig fjerne hindringer, der kan forhindre adgangen for nye markedsdeltagere og for gas og brint fra vedvarende kilder
- f) sikring af, at systemoperatører og systembrugere får passende incitamenter, på både kort og lang sigt, til at øge effektiviteten, navnlig energieffektiviteten, af systemets præstationer og fremme integrationen af markedet
- g) sikring af, at kunderne drager fordel af, at deres nationale marked fungerer effektivt, fremme af effektiv konkurrence og bidrag til sikring af forbrugerbeskyttelse i tæt samarbejde med de relevante forbrugerbeskyttelsesmyndigheder
- h) bidrage til at opnå høje standarder for offentlig service inden for naturgas, bidrage til beskyttelse af sårbare kunder og bidrage til, at nødvendige procedurer for udveksling af oplysninger ved kunders leverandørskift er compatible.

Artikel 72

Den regulerende myndigheds opgaver og beføjelser

1. Den regulerende myndighed har følgende opgaver:
 - a) at fastsætte eller godkende transmissions- eller distributionstariffer eller deres metoder, eller begge dele, i overensstemmelse med gennemsigtige kriterier
 - b) fra den 1. januar [...] **2036** eller fra datoen for anvendelsen af dette direktivs [...] artikel 31, stk. 1, i overensstemmelse med gennemsigtige kriterier at fastsætte eller godkende tariffer for adgang til brintnet eller de tilknyttede metoder eller begge dele
 - c) i overensstemmelse med gennemsigtige kriterier at fastsætte eller godkende:
 - i) størrelsen og varigheden af den særlige afgift, der er omhandlet i artikel 4 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] **804**], eller de tilknyttede metoder eller begge dele,
 - ii) værdien af de overførte aktiver og allokeringen af de eventuelle tab eller gevinster, der måtte opstå som følge heraf, og iii) fordelingen af bidrag til den særskilte afgift

- d) at sørge for, at transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører, og i givet fald systemejere, brintnetoperatører samt naturgas- og brintvirksomheder og andre markedsdeltagere, herunder borgerenergifællesskaber, overholder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv, [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] 804], netreglerne og de retningslinjer, som er vedtaget i medfør af artikel 52 og 53 i gasforordningen, forordning (EU) 2017/1938 og anden relevant EU-lovgivning, også hvad angår grænseoverskridende forhold, tillige med ACER's afgørelser
- e) i tæt samarbejde med de øvrige regulerende myndigheder at sikre, at ENTSO for gas, EU DSO-enheden og ENNOH opfylder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv, [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] 804], de netregler og retningslinjer, der er vedtaget i henhold til artikel 52-56 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] 804], og anden relevant EU-ret, herunder hvad angår grænseoverskridende forhold, samt ACER's afgørelser, og i fællesskab at afdække ENTSO for gas', EU DSO-enhedens og ENNOH's manglende overholdelse af deres respektive forpligtelser; hvis de regulerende myndigheder ikke har været i stand til at nå til enighed inden for en frist på fire måneder efter indledningen af konsultationerne med henblik på i fællesskab at afdække manglende overholdelse, forelægges sagen for ACER til afgørelse i henhold til artikel 6, stk. 10, i forordning (EU) 2019/942

- f) at overvåge transmissionssystemoperatørers og, hvis det er relevant, distributionssystemoperatørers udvikling af gaskvaliteter og gaskvalitetsstyringen, herunder overvågning af omkostningsudviklingen i forbindelse med systemoperatørernes styring af gaskvaliteten og udviklingen i forbindelse med iblanding **og separation** af brint i naturgassystemet. **Hvis en anden kompetent myndighed i en medlemsstat allerede har fået mandat til at indsamle disse oplysninger, deler den kompetente myndighed disse oplysninger med den regulerende myndighed**
- g) at overvåge brintnetoperatørers udvikling af brintkvaliteten og brintkvalitetsstyringen, hvis det er relevant, jf. artikel 46, herunder overvågning af omkostningsudviklingen i forbindelse med styringen af brintkvalitet
- h) at gennemgå og forelægge en vurdering af oversigten **samt afgive udtalelse og fremsætte henstilling om, hvilke ændringer der bør foretages af den af** brintnetoperatørerne **forelagte rapport** over udvikling af transportinfrastrukturen for brint i henhold til artikel 52 under hensyntagen til det overordnede energiøkonomiske behov for brintnettet i denne gennemgang samt den fælles scenarieramme i henhold til artikel 51, stk. 2, litra e), om netudviklingsplanlægning **og den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for brint, jf. artikel 43 i [den omarbejdede gasforordning]**

- i) at tage hensyn til gennemgangen og vurderingen af oversigten over udviklingen af transportinfrastrukturen for brint, jf. litra [...] **h**), i forbindelse med sin godkendelse af særlige afgifter som omhandlet i artikel 4 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] **804**]
- j) at samarbejde om grænseoverskridende forhold med den regulerende myndighed eller de regulerende myndigheder i de pågældende medlemsstater og med ACER, nærmere bestemt via deltagelsen i arbejdet i repræsentantskabet for ACER i medfør af artikel 21 i forordning (EU) 2019/942. Med hensyn til infrastruktur til og fra et tredjeland kan den regulerende myndighed i den medlemsstat, hvor det første sammenkoblingspunkt med medlemsstaternes net er beliggende, samarbejde med de relevante myndigheder i tredjelandet, herunder myndighederne i energifællesskabets kontraherende parter, efter at have hørt de regulerende myndigheder i de øvrige berørte medlemsstater med henblik på at sikre, at nævnte direktiv anvendes ensartet på medlemsstaternes område for så vidt angår den pågældende infrastruktur

- k) at overholde og gennemføre relevante juridisk bindende afgørelser fra ACER og Kommissionen
- l) at aflægge årsrapport om sin virksomhed og varetagelsen af sine opgaver over for de relevante myndigheder i medlemsstaterne, ACER og Kommissionen. Sådanne rapporter skal redegøre for, hvilke skridt der er taget, og hvilke resultater der er opnået for hver af de opgaver, der er anført i denne artikel
- m) at sikre, at der ikke forekommer krydssubsidiering mellem transmissions-, distributions-, brinttransport-, naturgas- og brint oplagings-, LNG- og brintterminal- og naturgas- og brint forsyningsrelaterede aktiviteter, **medmindre andet er fastsat i EU-retten**
- n) at overvåge transmissionssystemoperatørernes investeringsplaner og vurdere i sin årsrapport disse planers forenelighed med den EU-dækkende netudviklingsplan, jf. artikel 29, nr. x), i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...]**804**]; denne vurdering kan omfatte anbefalinger til at ændre disse investeringsplaner

- o) at overvåge, at reglerne for netsikkerhed og -pålidelighed overholdes, evaluere de hidtidige præstationer for netsikkerhed samt fastsætte eller godkende standarderne for og kravene til service- og forsyningskvalitet eller bidrage til dette sammen med andre kompetente myndigheder
- p) at overvåge graden af gennemsigtighed, herunder engrospriser, og sikre, at naturgas- og brintvirksomhederne opfylder deres gennemsigtighedsforpligtelser
- q) at overvåge graden og effektiviteten af markedsåbning og konkurrence på engros- og detailsalgsniveau, herunder på naturgas- og brintbørser, privatkundepriser, herunder forudbetalingssystemer, andel af kunder, der skifter leverandør, andel af kunder, der afmeldes, afgifter for og udførelse af vedligeholdelsestjenester, klager fra privatkunder samt enhver forvridning eller begrænsning af konkurrencen, idet den fremlægger alle relevante oplysninger og oplyser de berørte konkurrencemyndigheder om relevante sager

- r) at overvåge forekomsten af restriktiv kontraktpraksis, herunder eneretsklausuler, der kan hindre store erhvervskunder i at indgå kontrakt med mere end en enkelt leverandør samtidig eller begrænse dem i deres mulighed for at gøre det, og i påkommende tilfælde underrette de nationale konkurrencemyndigheder om en sådan praksis
- s) at respektere kontraktfrihed, hvad angår langtidskontrakter, såfremt de er forenelige med EU-retten og i overensstemmelse med Unionens politikker, og forudsat at de bidrager til opfyldelsen af dekarboniseringsmålene. Langfristede forsyningskontrakter for naturgas med uformindsket kulstofudledning må ikke indgås med en varighed, der udløber efter udløbet af år 2049
- t) at overvåge den tid, det tager naturgastransmissions- og naturgasdistributionssystemoperatørerne eller brintnetoperatørerne at foretage tilkoblinger og reparationer
- u) at overvåge og gennemgå betingelserne for adgang til oplagring, linepack og andre hjælpefunktioner som anført i artikel 29 eller artikel 33. Hvis ordningen for adgang til naturgasoplagring fastlægges i henhold til artikel 29, stk. 3, omfatter denne opgave ikke gennemgang af tariffer

- y) at medvirke til at sikre sammen med andre relevante myndigheder, at forbrugerbeskyttelsesforanstaltninger, herunder de i bilag I fastsatte, er effektive og håndhæves
- w) at offentliggøre henstillinger vedrørende forsyningsprisernes overensstemmelse med artikel 6 mindst en gang om året og, hvor det er relevant, at fremsende disse til konkurrencemyndighederne
- x) at sikre ikkediskriminerende adgang til kunders forbrugsdata, forelægge til frivillig brug en let forståelig standardiseret opstilling på nationalt plan af forbrugsdataene og hurtig adgang for alle kunder til disse data i henhold til artikel 22 og 23
- y) at overvåge gennemførelsen af regler for de opgaver og forpligtelser, der påhviler transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører, brintnetoperatører, forsyningsvirksomheder, kunder og andre markedsdeltagere, jf. [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] 804]

- z) at overvåge, om kriterierne for, om en naturgaslagerfacilitet henhører under artikel 29, stk. 3, eller stk. 4, anvendes korrekt, og
- aa) at overvåge gennemførelsen af beskyttelsesforanstaltninger, jf. artikel 77
- bb) at bidrage til at sikre, at procedurerne for udveksling af oplysninger er forenelige med de vigtigste markedsprocesser på regionalt plan
- cc) at gennemføre de netregler og retningslinjer, der er vedtaget i henhold til artikel 52 i **den [omarbejdede gasforordning]**, gennem nationale foranstaltninger eller, såfremt det kræves, koordinerede regionale eller EU-dækkende foranstaltninger
- dd) at sikre en gennemsigtig og effektiv proces for udarbejdelse af den nationale netudviklingsplan i tråd med kravene i artikel 51 og 52
- ee) at godkende og ændre netudviklingsplanerne **som omhandlet i artikel 51, [...] artikel 52, stk. 6, og artikel 52, stk. 7**

~~ff)~~ [...]

~~gg)~~ [...]

hh) at overvåge tilgængeligheden af sammenligningswebsteder, herunder sammenligningsværktøjer, der opfylder kriterierne i artikel 12

ii) at overvåge fjernelsen af uberettigede hindringer og restriktioner for udviklingen af forbrug af egenproduceret vedvarende naturgas og borgerenergifællesskaber.

2. De i stk. 1 omhandlede overvågningsopgaver kan udføres af andre myndigheder end den regulerende myndighed, hvis en medlemsstat har fastsat dette. I så fald stilles resultaterne af denne overvågning hurtigst muligt til rådighed for den regulerende myndighed.

Den regulerende myndighed hører, i det omfang det er relevant, og i overensstemmelse med principperne om bedre regulering, naturgastransmissionssystem- og brintnetoperatørerne og arbejder i givet fald tæt sammen med andre relevante nationale myndigheder under udførelsen af de opgaver, der er omhandlet i stk. 1, under iagttagelse af disses uafhængighed, og uden at det berører deres egne specifikke kompetencer.

3. Når der er udpeget en uafhængig systemoperatør eller en uafhængig brintnetoperatør i medfør af artikel 55 eller artikel 62, varetager den regulerende myndighed, foruden de opgaver den er pålagt i henhold til denne artikels stk. 1, følgende opgaver:
- a) den overvåger, at transmissionssystemejeren og den uafhængige systemoperatør samt brintnetejeren og den uafhængige brintnetoperatør opfylder deres forpligtelser efter denne artikel, og udsteder sanktioner for manglende overholdelse i overensstemmelse med stk. 4, litra d)
 - b) den overvåger forbindelserne og kommunikationen mellem den uafhængige systemoperatør og transmissionssystemejeren eller brintnetejeren og den uafhængige brintnetoperatør med det formål at sikre, at den uafhængige systemoperatør eller den uafhængige brintnetoperatør overholder sine forpligtelser, og skal navnlig godkende kontrakter og fungere som mæglingsmyndighed mellem den uafhængige systemoperatør og transmissionssystemejeren eller brintnetejeren og den uafhængige brintnetoperatør i tilfælde af klager forelagt af en af disse parter i henhold til stk. 11

- c) for den første tiårige netudviklingsplan godkender den investeringsplanlægningen og den flerårige netudviklingsplan, som den uafhængige systemoperatør forelægger årligt, jf. dog proceduren i artikel 55, stk. 2, litra c), eller den uafhængige brintnetoperatør
- d) den sikrer, at de tariffer for adgang til nettet, som den uafhængige systemoperatør eller den uafhængige brintnetoperatør opkræver, indbefatter aflønning til netejeren eller netejerne, som giver et tilstrækkeligt afkast på netaktiverne og eventuelle nye investeringer i dem, forudsat at de hviler på et økonomisk og effektivt grundlag
- e) den har beføjelse til at gennemføre inspektioner, herunder uanmeldte inspektioner, i transmissionssystemejerens og den uafhængige systemoperatørs eller brintnetejers og den uafhængige brintnetoperatørs lokaler.

4. Medlemsstaterne sørger for, at de regulerende myndigheder får tildelt beføjelser, der sætter dem i stand til at udføre opgaverne i stk. 1, 3 og 6 hurtigt og effektivt. Med dette formål for øje skal den regulerende myndighed mindst have beføjelse til:
- a) at træffe afgørelser, der er bindende for naturgas- og brintvirksomheder
 - b) at foretage undersøgelser af, hvordan markederne for gasser fungerer, og fastlægge og pålægge foranstaltninger, der er forholdsmæssige og nødvendige for at fremme effektiv konkurrence og sikre, at markederne for gasser fungerer, som de skal, og den regulerende myndighed har om nødvendigt desuden beføjelse til at samarbejde med den nationale konkurrencemyndighed og reguleringsmyndigheder for finansmarkederne eller Kommissionen om foretagelse af en undersøgelse vedrørende konkurrencelovgivningen
 - c) at kræve oplysninger fra naturgas- og brintvirksomheder, der er relevante for udførelsen af dens opgaver, herunder begrundelser for eventuelle afslag på tredjepartsadgang, og oplysninger om foranstaltninger, der er nødvendige for at styrke nettet

- d) at pålægge naturgas- og brintvirksomheder, der ikke opfylder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv eller juridisk bindende afgørelser truffet af den regulerende myndighed eller ACER, sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, eller at foreslå en kompetent domstol at pålægge sådanne sanktioner, herunder beføjelse til at pålægge eller til at foreslå at pålægge sanktioner på op til 10 % af transmissionssystemoperatørens eller brintnetoperatørens årlige omsætning eller på op til 10 % af den vertikalt integrerede virksomheds årlige omsætning, alt efter tilfældet, på transmissionssystemoperatøren, brintnetoperatøren eller den vertikalt integrerede virksomhed, hvis deres respektive forpligtelser i henhold til dette direktiv ikke overholdes
- e) at udføre passende undersøgelser og udstede relevante instrukser med henblik på tvistbilæggelse i henhold til stk. 11 og 12.

5. Den regulerende myndighed, der er beliggende i den medlemsstat, hvor ENTSO for gas, det europæiske net af netoperatører for brint eller EU DSO-enheden har hjemsted, har beføjelse til at pålægge sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, over for disse enheder, hvis de ikke opfylder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv, [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] **804**] eller enhver anden relevant retligt bindende afgørelse truffet af den regulerende myndighed eller ACER, eller til at foreslå, at en kompetent domstol pålægger sådanne sanktioner.

6. Når der er udpeget en uafhængig transmissionsoperatør eller en integreret brintnetoperatør i medfør af kapitel IX, afdeling 3, tillægges den regulerende myndighed, foruden de opgaver og beføjelser den er tillagt i henhold til denne artikels stk. 1 og 4, mindst følgende opgaver og beføjelser:
- a) at udstede sanktioner i overensstemmelse med stk. 4, litra d), for diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed
 - b) at overvåge kommunikationer mellem transmissionssystemoperatøren eller en integreret brintnetoperatør og den vertikalt integrerede virksomhed for at sikre, at transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brintnetoperatør overholder sine forpligtelser
 - c) at fungere som tvistbilæggelsesmyndighed mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brintnetoperatør i tilfælde af klager forelagt i henhold til stk. 11
 - d) at overvåge kommercielle og finansielle relationer, herunder lån mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brintnetoperatør

- e) at godkende alle kommercielle og finansielle aftaler mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brintnetoperatør under forudsætning af, at de opfylder markedsbetingelserne
- f) at anmode om en begrundelse fra den vertikalt integrerede virksomhed, når den notificeres af den overvågningsansvarlige i overensstemmelse med artikel 64, stk. 4, navnlig skal den indeholde bevis for fraværet af diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed
- g) at gennemføre inspektioner, herunder uanmeldte inspektioner, i den vertikalt integrerede virksomhed og hos transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brintnetoperatør
- h) at overdrage alle eller specifikke opgaver hos transmissionssystemoperatøren eller den integrerede brintnetoperatør til en uafhængig systemoperatør eller en integreret brintnetoperatør, der udpeges i overensstemmelse med artikel 64, i tilfælde af vedholdende brud på transmissionssystemoperatørens eller den integrerede brintnetoperatørs forpligtelser i henhold til dette direktiv, navnlig i forbindelse med gentagne tilfælde af diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed.

7. De regulerende myndigheder har ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af i det mindste de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, i tilstrækkelig god tid inden de træder i kraft, for:
- a) tilkobling og adgang til nationale naturgasnet, herunder transmissions- og distributionstariffer, samt vilkår, betingelser og tariffer for adgang til LNG-faciliteter, idet. tariffer eller metoder skal være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene og LNG-faciliteterne kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettenes og LNG-faciliteternes levedygtighed
 - b) tilkobling og adgang til nationale brintnet, herunder fra den 1. januar 2031 brinntariffer, **hvis dette er relevant**, samt vilkår, betingelser og tariffer for adgang til brintlagre og brintterminaler [...]
 - c) tilvejebringelse af balanceringsydelser, som leveres på den mest økonomiske måde og giver passende incitamenter til netbrugere, så de kan balancere deres input og resultater på en rimelig og ikkediskriminerende måde og være baseret på objektive kriterier
 - d) godkendelse og overvågning af særlige afgifter i overensstemmelse med artikel 4 i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] **804**]
 - e) adgang til grænseoverskridende infrastrukturer, herunder procedurer for fordeling af kapacitet og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.
8. De i stk. 7 nævnte metoder eller vilkår og betingelser offentliggøres.

9. Når de regulerende myndigheder fastsætter eller godkender tariffene eller metoderne og balanceringsydelserne, sørger de for, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne og fra den 1. januar 203[...]**6 eller fra datoen for anvendelsen af artikel 31, stk. 1**, brintnetoperatørerne får passende incitamenter på både kort og lang sigt til at øge effektiviteten, fremme integrationen af markederne og forsyningssikkerheden og støtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter.
10. De regulerende myndigheder overvåger håndteringen af kapacitetsbegrænsninger i de nationale transmissionsnet og brintnet, herunder i sammenkoblingslinjer, og gennemførelsen af reglerne for håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Transmissionssystemoperatører, brintnetoperatører eller markedsoperatører indsender med henblik på dette deres regler for håndtering af kapacitetsbegrænsninger, herunder kapacitetsfordeling, til de regulerende myndigheder. Regulerende myndigheder kan anmode om ændringer af disse regler.

Afgørelser og klager

1. De regulerende myndigheder har beføjelse til at kræve, at transmissions-, oplagings-, LNG- og distributionssystemoperatørerne for naturgas samt brintlager- og terminaloperatørerne og [...]brintnetoperatørerne om nødvendigt ændrer de vilkår og betingelser, herunder tariffer og metoder, som er omhandlet i denne artikel, for at sikre, at disse er forholdsmæssige og anvendes på en ikkediskriminerende måde. Hvis ordningen for adgang til oplagring fastlægges i henhold til artikel 29, stk. 3, omfatter denne opgave ikke ændring af tariffer. **Hvis ordningen for adgang til brintlagring eller brintnet er baseret på forhandlet tredjepartsadgang i henhold til artikel 31, stk. 4, artikel 32, stk. 1, eller artikel 33, stk. 1, omfatter denne opgave ikke ændring af tariffer.** I tilfælde af forsinkelser ved fastsættelsen af naturgastransmissions- og distributionstariffer og, hvis det er relevant, brinntariffer, har de regulerende myndigheder beføjelse til at fastsætte eller godkende midlertidige transmissions- og distributionstariffer eller -metoder samt brinntariffer og tilknyttede metoder og til at træffe afgørelse om passende kompensationsforanstaltninger, hvis de endelige tariffer eller metoder afviger fra disse midlertidige tariffer eller metoder.

2. Enhver part, der ønsker at klage over en naturgastransmissions-, oplagings-, LNG- eller distributionssystemoperatør eller en brintnet-, lager- eller terminaloperatør i forbindelse med den pågældende operatørs forpligtelser i henhold til dette direktiv, kan indbringe en klage for den regulerende myndighed, som i sin egenskab af tvistbilæggelsesmyndighed skal træffe en afgørelse senest to måneder efter modtagelsen af klagen. Denne periode kan forlænges med yderligere to måneder, hvis den regulerende myndighed ønsker yderligere oplysninger. Denne forlængede periode kan forlænges yderligere med klagerens samtykke. Den regulerende myndigheds afgørelse har bindende virkning, medmindre og indtil den underkendes efter påklage.
3. Enhver berørt part, som har ret til at klage over en afgørelse om metoder i henhold til denne artikel eller – når den regulerende myndighed har høringspligt – over forslag til tariffer eller metoder, kan senest to måneder efter, at afgørelsen eller forslaget til afgørelse er offentliggjort – eller tidligere, hvis fastsat af medlemsstaterne – indgive klage med henblik på fornyet behandling. En sådan klage har ikke opsættende virkning.

4. Medlemsstaterne udarbejder passende og effektive mekanismer med henblik på regulering, kontrol og gennemsigtighed for at hindre ethvert misbrug af dominerende stilling, navnlig til skade for forbrugerne, og enhver form for aggressiv adfærd. Disse mekanismer skal tilgodese TEUF's bestemmelser, særlig artikel 102.
5. Medlemsstaterne sikrer, at der træffes passende foranstaltninger, herunder at der indledes administrative eller strafferetlige procedurer i overensstemmelse med national lovgivning, over for de ansvarlige fysiske og juridiske personer, hvis bestemmelserne om fortrolig behandling i dette direktiv ikke er blevet overholdt.
6. Indbringelse af en klage, jf. stk. 2 og 3, udelukker ikke anvendelse af retsmidler i henhold til EU-retten og/eller national ret.
7. De regulerende myndigheder skal fuldt ud begrunde deres afgørelser med henblik på domstolskontrol. Afgørelserne skal gøres offentligt tilgængelige, samtidig med at de forretningsmæssigt følsomme oplysninger behandles fortroligt.
8. Medlemsstaterne sørger for, at der på nationalt plan findes passende mekanismer, inden for hvilke en part, der er berørt af en afgørelse truffet af en regulerende myndighed, har klageret ved et organ, der er uafhængigt af de berørte parter og af enhver regering.

Regionalt samarbejde mellem regulerende myndigheder om forhold på tværs af grænserne

1. De regulerende myndigheder samarbejder tæt og rådfører sig med hinanden, navnlig inden for rammerne af ACER, samt giver hinanden og ACER alle oplysninger, der er nødvendige for udførelsen af deres opgaver efter dette direktiv. Hvad de udvekslede oplysninger angår, skal den modtagende myndighed sikre den samme grad af fortrolighed, som den afgivende myndighed er forpligtet til at sikre.
2. De regulerende myndigheder samarbejder mindst på regionalt plan om:
 - a) at fremme indførelsen af operationelle ordninger, der kan muliggøre en optimal forvaltning af nettet, fremme fælles gas- og brintbørser og fordelingen af grænseoverskridende kapacitet og muliggøre et tilstrækkeligt niveau af sammenkoblingskapacitet, herunder gennem ny sammenkobling, i regionen og mellem regioner, med henblik på at skabe mulighed for udvikling af effektiv konkurrence og forbedring af forsyningssikkerheden uden at forskelsbehandle forsyningsselskaberne i de forskellige medlemsstater
 - b) at koordinere udviklingen af alle netregler for de relevante transmissionssystemoperatører, brintnetoperatører og andre markedsaktører
 - c) at koordinere udviklingen af reglerne for håndtering af kapacitetsbegrænsninger.
 - d) at sikre, at retlige enheder, som varetager transmissionsoperatørers og netoperatørers opgaver på tværs af landegrænser eller på regionalt niveau, overholder reguleringen.

3. De regulerende myndigheder har ret til at indgå samarbejdsaftaler med hinanden for at fremme et reguleringsmæssigt samarbejde.
4. De i stk. 2 nævnte foranstaltninger gennemføres i relevant omfang i tæt samråd med andre relevante nationale myndigheder, og uden at det berører disses specifikke kompetencer.
5. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 83 for at supplere dette direktiv ved at fastlægge retningslinjer for omfanget af regulerende myndigheders pligt til at samarbejde indbyrdes og med ACER.
6. De regulerende myndigheder eller, hvis det er hensigtsmæssigt, andre kompetente myndigheder kan høre og samarbejde med de relevante myndigheder i tredjelande, herunder energifællesskabets kontraherende parter, med hensyn til drift af gas- og brintinfrastruktur til og fra tredjelande med henblik på at sikre, at dette direktiv anvendes ensartet på en medlemsstats område og søterritorium for så vidt angår den berørte infrastruktur.

Overholdelse af netreglerne og retningslinjerne

1. Enhver regulerende myndighed og Kommissionen kan anmode ACER om en udtalelse om, hvorvidt en afgørelse truffet af en regulerende myndighed er i overensstemmelse med de netregler og retningslinjer, der er omhandlet i dette direktiv eller i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] **804**].
2. ACER forelægger senest tre måneder efter modtagelsen af anmodningen sin udtalelse over for den anmodende part (den regulerende myndighed eller Kommissionen) og over for den regulerende myndighed, der har truffet den pågældende afgørelse.
3. Hvis den regulerende myndighed, der har truffet afgørelsen, ikke efterkommer ACER's udtalelse inden for fire måneder efter modtagelsen af udtalelsen, underretter ACER Kommissionen herom.

4. Enhver regulerende myndighed, der mener, at en afgørelse, der er relevant for grænseoverskridende handel og truffet af en anden regulerende myndighed, ikke følger de **netregler og retningslinjer**, der er omhandlet i dette direktiv eller i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] **804**], kan underrette Kommissionen derom senest to måneder efter datoen for den pågældende afgørelse.
5. Finder Kommissionen inden for to måneder efter at være blevet underrettet af ACER, jf. stk. 3, eller af en regulerende myndighed, jf. stk. 4, eller på eget initiativ inden for tre måneder fra datoen for afgørelsen, at en afgørelse truffet af en regulerende myndighed giver anledning til alvorlig tvivl om, hvorvidt den er forenelig med de netregler og retningslinjer, der er omhandlet i dette direktiv eller i [den omarbejdede gasforordning, jf. forslaget i COM(2021) [...] **804**], kan Kommissionen beslutte at undersøge sagen nærmere. I så fald anmoder Kommissionen den regulerende myndighed og parterne i den sag, som den regulerende myndighed behandler, om at forelægge deres bemærkninger.
6. Hvis Kommissionen træffer afgørelse om at undersøge sagen nærmere, træffer den højst fire måneder senere endelig afgørelse om:
 - a) ikke at gøre indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse, eller
 - b) at kræve, at den regulerende myndighed trækker sin afgørelse tilbage med den begrundelse, at netreglerne og retningslinjerne ikke er blevet fulgt.

7. Hvis Kommissionen ikke har truffet afgørelse om at undersøge sagen nærmere eller ikke har truffet afgørelse inden for tidsfristerne i henholdsvis stk. 5 og stk. 6, anses den for ikke at have gjort indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse.
8. Den regulerende myndighed efterkommer Kommissionens afgørelse om at trække sin afgørelse tilbage inden for højst to måneder og underretter Kommissionen herom.
9. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 83 **for at** supplere[...] dette direktiv ved at fastlægge retningslinjer med nærmere procedureregler for anvendelsen af nærværende artikel.

Journalføring

1. Medlemsstaterne stiller krav om, at forsyningsvirksomheder sørger for, at de relevante data om alle transaktioner vedrørende naturgas- og brintforsyningskontrakter og naturgas- og brintderivater med engroskunder og transmissionssystemoperatører, lager- og LNG-operatører såvel som brintnet-, lager- og terminaloperatører i mindst fem år er til rådighed for de nationale myndigheder, herunder den regulerende myndighed, de nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen, med henblik på opfyldelsen af deres opgaver.
2. Disse data omfatter nærmere oplysninger om de relevante transaktioner, såsom varighed, regler om levering og afregning, mængde, datoer og tidspunkter for udførelse og transaktionspriser samt midler til at identificere den pågældende engroskunde såvel som nærmere detaljer om alle uafregnede naturgas- og brintforsyningskontrakter og naturgas- og brintderivater.
3. Den regulerende myndighed kan træffe afgørelse om at stille dele af disse oplysninger til rådighed for markedsdeltagerne, forudsat at forretningsmæssigt følsomme oplysninger om individuelle markedsdeltagere eller individuelle transaktioner ikke videregives. Dette stykke finder ikke anvendelse på oplysninger om finansielle instrumenter omfattet af direktiv 2014/65/EU.

4. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 83 **for at** supplere[...] dette direktiv ved at fastlægge retningslinjer, der fastlægger metoder og ordninger for journalføring samt form og indhold for de data, der skal opbevares.
5. Hvad angår forsyningsvirksomheders transaktioner vedrørende naturgas- og brintderivater med engroskunder og naturgastransmissionssystemoperatører, lager- og LNG-operatører såvel som brintnet-, lager- og terminaloperatører, finder denne artikel først anvendelse, når Kommissionen har vedtaget de retningslinjer, der er nævnt i stk. 4.
6. Med denne artikel indføres der ikke yderligere forpligtelser for foretagender omfattet af direktiv 2014/65/EU over for de i stk. 1 nævnte myndigheder.
7. Skal de i stk. 1 nævnte myndigheder have adgang til data, der opbevares af foretagender omfattet af direktiv 2014/65/EU, giver de efter nævnte direktiv kompetente myndigheder dem de ønskede data.

Kapitel XI

Afsluttende bestemmelser

Artikel 77

Beskyttelsesforanstaltninger

1. Opstår der en pludselig krise på energimarkedet, eller opstår der fare for personers fysiske sikkerhed, for apparaters eller anlægs driftssikkerhed eller for systemets integritet, kan en medlemsstat **træffe de foranstaltninger, der er planlagt i den nationale nødplan og, hvis det er relevant,** erklære en nødtilstand i henhold til artikel 11 i forordning (EU) 2017/1938)[...].

Artikel 78

Ensartede vilkår

1. Foranstaltninger, som medlemsstaterne kan træffe i medfør af dette direktiv for at sikre ensartede vilkår, skal være forenelige med TEUF, navnlig artikel 36, og EU-retten.
2. Foranstaltningerne i stk. 1 skal være forholdsmæssigt afpassede, ikkediskriminerende og gennemsigtige. Disse foranstaltninger må først iværksættes, når Kommissionen er blevet underrettet og har givet sin godkendelse.
3. Kommissionen træffer afgørelse vedrørende meddelelsen i stk. 2 senest to måneder efter modtagelsen af meddelelsen. Fristen løber fra dagen efter modtagelsen af samtlige oplysninger. Træffer Kommissionen ikke afgørelse inden for denne tomånedersfrist, skal den anses for ikke at have rejst indsigelser mod de meddelte foranstaltninger.

Artikel 79

Tekniske aftaler om drift af naturgas- og brintrørledninger med tredjelande

Dette direktiv berører [...] ikke transmissionssystemoperatørers, brintnetoperatørers eller andre økonomiske aktørers mulighed for at opretholde eller indgå tekniske aftaler om spørgsmål vedrørende drift af rørledninger mellem en medlemsstat og et tredjeland, for så vidt disse aftaler er forenelige med EU-retten og relevante afgørelser truffet af de regulerende myndigheder i de berørte medlemsstater. De regulerende myndigheder i de berørte medlemsstater underrettes om sådanne aftaler.

Undtagelser for naturgassystemet

1. Medlemsstater, som ikke er direkte tilsluttet en anden medlemsstats sammenkoblede system, kan **fravige [...]** artikel 3, artikel 7, artikel **30**, artikel 54 eller artikel 27, **stk. 1**. En sådan undtagelse udløber fra det tidspunkt, hvor den første sammenkoblingslinje til den pågældende medlemsstat er fuldført. **Sådanne undtagelser meddeles Kommissionen.**
2. Medlemsstaterne kan anmode Kommissionen om undtagelser fra anvendelsen af artikel 3, 7, 54 eller 27 på regioner i den yderste periferi som omhandlet i artikel 349 i TEUF eller på andre geografisk isolerede områder. En sådan undtagelse udløber fra det tidspunkt, hvor en forbindelse fra regionen eller området til en medlemsstat med et sammenkoblet system er fuldført.
- 2a. Luxembourg kan fravige artikel 54. Sådanne undtagelser meddeles Kommissionen.**
3. Kommissionen underretter medlemsstaterne om ansøgninger om undtagelser som omhandlet i stk. [...] **2 [...]**, inden den træffer afgørelse, idet den tager hensyn til begrundede anmodninger om en fortrolig behandling af forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

4. Undtagelser, der indrømmes af Kommissionen **i henhold til stk. 2**, skal være tidsbegrænsede og underlagt betingelser, der tager sigte på at øge konkurrencen i og integrationen af det indre marked og sikre, at undtagelserne ikke hindrer overgangen til vedvarende energi eller anvendelsen af princippet om energieffektivitet først, jf. artikel 2, nr. 18), i forordning (EU) 2018/1999.
5. Undtagelser i henhold til direktiv 2009/73/EF uden udløbsdato uden en udløbsdato **eller uden en fastsat anvendelsesperiode** udløber den 31. december 2025. Medlemsstater, der på tidspunktet for dette direktivs ikrafttræden stadig er omfattet af disse undtagelser, kan **træffe afgørelsen om en ny undtagelse i henhold til stk. 1 eller 5a, eller de kan** anmode Kommissionen om en ny undtagelse i overensstemmelse med betingelserne i **stk. 2 [...]**.
- 5a. [...] Medlemsstater, der modtager den første kommercielle forsyning i henhold til deres første langtidskontrakt om naturgasforsyning efter dette direktivs ikrafttræden, kan fravige [...] artikel 3, stk. 1-4, artikel 4, stk. 1, artikel 7, artikel 27, stk. 1, artikel 30, artikel 35, stk. 1-5, artikel 39, artikel 40, stk. 6, artikel 42, 54, 55 og 69.[...] Sådanne undtagelser meddeles Kommissionen.
6. **Meddelelser om[...] undtagelser samt afgørelser om indrømmelse af undtagelser som omhandlet i stk. 1, 2, 2a og 5a offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende.**

Artikel 80a

Undtagelser for brint

Indtil den 31. december 2030 kan Estland, Letland og Litauen fravige artikel 63. Sådanne undtagelser meddeles Kommissionen.

Artikel 81

Undtagelser vedrørende naturgastransmissionslinjer til og fra tredjelande

1. Hvad angår gastransmissionslinjer mellem en medlemsstat og et tredjeland færdiggjort før den 23. maj 2019, kan den medlemsstat, hvor det første sammenkoblingspunkt for en sådan transmissionslinje med medlemsstaternes net er beliggende, beslutte at fravige artikel 54, 65, 66 og 27 samt artikel 72, stk. 7 og 9, og artikel 73, stk. 1, for de dele af en sådan gastransmissionslinje, der er beliggende på dens område og søterritorium, af objektive grunde såsom at muliggøre genindvinding af den foretagne investering eller af hensyn til forsyningssikkerheden, forudsat at undtagelsen ikke er til skade for konkurrencen på det indre marked for naturgas eller for, at dette fungerer effektivt, eller for forsyningssikkerheden i Unionen.

Undtagelsen skal være tidsbegrænset til op til 20 år på grundlag af en objektiv begrundelse, som kan fornyes, hvis det er berettiget, og kan være underlagt betingelser, som bidrager til at opfylde betingelserne i første afsnit.

Sådanne undtagelser finder ikke anvendelse på transmissionslinjer mellem en medlemsstat og et tredjeland, som er forpligtet til at gennemføre dette direktiv, og som har gennemført dette direktiv i sin retsorden i henhold til en aftale, der er indgået med Unionen.

2. Hvis den pågældende transmissionslinje er beliggende på mere end én medlemsstats område, er det medlemsstaten på det område, hvor det første sammenkoblingspunkt med medlemsstaternes net er beliggende, der træffer afgørelse om, hvorvidt der skal indrømmes en undtagelse for transmissionslinjen, efter at have hørt alle berørte medlemsstater.

Kommissionen kan på de berørte medlemsstaters anmodning beslutte at optræde som observatør i høringen mellem den medlemsstat, på hvis område det første sammenkoblingspunkt er beliggende, og tredjelandet vedrørende ensartet anvendelse af dette direktiv på den medlemsstats område og søterritorium, hvor det første sammenkoblingspunkt er beliggende, herunder om indrømmelse af undtagelser for sådanne transmissionslinjer.

3. Afgørelser i henhold til stk. 1 og 2 vedtages senest den 24. maj 2020. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om eventuelle sådanne afgørelser og offentliggør dem.

Bemyndigelsesprocedure

1. Uden at det berører andre forpligtelser i henhold til EU-retten og kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne, kan eksisterende aftaler mellem en medlemsstat og et tredjeland om drift af en transmissionslinje eller et opstrømsrørledningsnet forblive i kraft, indtil en efterfølgende aftale mellem Unionen og det samme tredjeland træder i kraft, eller indtil proceduren i denne artikels stk. 2-15 finder anvendelse.
2. Uden at det berører kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne, giver en medlemsstat skriftligt Kommissionen meddelelse herom, hvis den agter at indlede forhandlinger med et tredjeland med henblik på at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland om drift af en transmissionslinje **eller en brintsammenkoblingslinje med et tredjeland** for så vidt angår spørgsmål, som helt eller delvis falder ind under dette direktivs **eller [den omarbejdede gasforordnings]** anvendelsesområde.

En sådan meddelelse skal omfatte den relevante dokumentation og en angivelse af de bestemmelser, der skal tages op under forhandlingerne eller genforhandles, forhandlingernes mål og eventuelle andre relevante oplysninger og fremsendes til Kommissionen mindst fem måneder inden den påtænkte indledning af forhandlinger.

3. I forlængelse af enhver meddelelse i henhold til stk. 2 bemyndiger Kommissionen den berørte medlemsstat til at indlede formelle forhandlinger med et tredjeland for den del, der kan berøre Unionens fælles regler, medmindre den finder, at indledning af sådanne forhandlinger vil:
- a) være i strid med EU-retten ud over den uforenelighed, der skyldes kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne
 - b) være til skade for funktionen af det indre marked for naturgas **eller brint**, konkurrencen eller forsyningssikkerheden i en medlemsstat eller i Unionen **under hensyntagen til princippet om solidaritet mellem medlemsstaterne i henhold til artikel 194, stk. 1, i TEUF**
 - c) undergrave målene for Unionens igangværende forhandlinger med et tredjeland om [...] **internationale** aftaler
 - d) være diskriminerende.
4. Når Kommissionen foretager vurderingen i henhold til stk. 3, tager den hensyn til, om den påtænkte aftale vedrører en transmissionslinje eller en opstrømsrørledning, som bidrager til diversifikation af naturgasforsyninger og -leverandører gennem nye naturgaskilder.

5. Kommissionen vedtager inden for 90 dage efter modtagelsen af den meddelelse, der er omhandlet i stk. 2, en afgørelse om bemyndigelse eller afslag på bemyndigelse til en medlemsstat til at indlede forhandlinger med henblik på at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland. Hvis der er behov for yderligere oplysninger for at vedtage en afgørelse, løber perioden på 90 dage fra datoen for modtagelsen af sådanne yderligere oplysninger.
6. Hvis Kommissionen vedtager en afgørelse om afslag på bemyndigelse til en medlemsstat til at indlede forhandlinger om at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland, underretter den berørte medlemsstat herom og giver en begrundelse herfor.
7. Afgørelser om bemyndigelse eller afslag på bemyndigelse til en medlemsstat til at indlede forhandlinger med henblik på at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale med et tredjeland vedtages ved hjælp af gennemførelsesretsakter efter proceduren i artikel 83, stk. 2.
8. Kommissionen kan yde vejledning og kan anmode om medtagelse af særlige bestemmelser i den påtænkte aftale for at sikre forenelighed med EU-retten i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2017/684²⁹.

²⁹ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2017/684 af 5. april 2017 om indførelse af en mekanisme for udveksling af oplysninger vedrørende mellemstatslige aftaler og ikkebindende instrumenter mellem medlemsstaterne og tredjelande på energiområdet og om ophævelse af afgørelse nr. 994/2012/EU (EUT L 99 af 12.4.2017, s. 1).

9. Kommissionen holdes underrettet om fremskridtene i og resultaterne af forhandlingerne om at ændre, forlænge, tilpasse, forny eller indgå en aftale hele vejen gennem sådanne forhandlingers forskellige faser og kan anmode om at deltage i sådanne forhandlinger mellem medlemsstaten og tredjelandet i overensstemmelse med afgørelse (EU) 2017/684.
10. Kommissionen underretter Europa-Parlamentet og Rådet om de afgørelser, der vedtages i henhold til stk. 5.
11. Inden en aftale med et tredjeland undertegnes, underretter den pågældende medlemsstat Kommissionen om resultatet af forhandlingerne og fremsender teksten til den forhandlede aftale til Kommissionen.
12. Kommissionen vurderer efter modtagelsen af meddelelsen i henhold til stk. 11 den forhandlede aftale i henhold til stk. 3. Finder Kommissionen, at forhandlingerne har ført til en aftale, som overholder stk. 3, bemyndiger den medlemsstaten til at undertegne og indgå aftalen.

13. Kommissionen vedtager inden for 90 dage efter modtagelsen af den anmodning, der er omhandlet i stk. 11, en afgørelse om bemyndigelse eller afslag på bemyndigelse til medlemsstaten til at undertegne og indgå aftalen med et tredjeland. Hvis der er behov for yderligere oplysninger for at vedtage en afgørelse, løber perioden på 90 dage fra datoen for modtagelsen af sådanne yderligere oplysninger.
14. Hvis Kommissionen vedtager en afgørelse om bemyndigelse til en medlemsstat til at undertegne og indgå aftalen med et tredjeland i henhold til stk. 13, underretter den berørte medlemsstat Kommissionen om aftalens indgåelse og ikrafttræden og om eventuelle efterfølgende ændringer i aftalens status.
15. Hvis Kommissionen vedtager en afgørelse om afslag på bemyndigelse til en medlemsstat til at undertegne og indgå aftalen med et tredjeland i henhold til stk. 13, underretter den den pågældende medlemsstat herom og giver en begrundelse herfor.

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, der er omhandlet i artikel 8, 56, 66, 74, 75 og 76, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode fra [datoen for ikrafttrædelsen].
3. Den i artikel 8, 56, 66, 74, 75 og 76 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i Den Europæiske Unions Tidende eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.
5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 8, 56, 66, 74, 75 og 76 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 84

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.
3. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Gennemgang og rapportering

1. Kommissionen gennemgår senest den 31. december 2030 dette direktiv og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, **om nødvendigt ledsaget af relevante lovgivningsforslag**. Gennemgangen skal navnlig granske:
 - i. anvendelsen af artikel 8 og de tilknyttede definitioner i artikel 2 med henblik på at vurdere, om faciliteter, der sættes i drift fra den 1. januar 2031, bør udvise større besparelser i drivhusgasemissionerne, idet der anvendes kulstoffattige brændsler og kulstoffattig brint, for at opnå certificering i henhold til nævnte artikel
 - ii. **anvendelsen af en ensartet lovgivningsmæssig ramme på brintnetoperatører uden sontring mellem opgaverne brintransmission [...] og brintdistribution, herunder virkningen af at anvende kravene i artikel 62 på alle brintnet.**
2. Senest den 31. december 2031 [...] vurderer Kommissionen gennemførelsen af reglerne om uafhængige transmissionsoperatører for naturgas på udpegede integrerede brintnetoperatører under hensyntagen til, hvordan brintmarkedet fungerer, konkurrence, likviditet og udvikling af brintinfrastrukturen, og forelægger en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Rapporten skal indeholde resultaterne af Kommissionens vurdering. Hvis det er relevant, foreslår Kommissionen en revision af bestemmelserne i dette stykke.

Artikel 86

Ændring af direktiv 2012/27/EU

I direktiv 2012/27/EU foretages følgende ændringer:

- 1) Artikel 9, 10 og 11 udgår.
- 2) Bilag VII udgår.

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme **artikel 2-5, artikel 7-[...]27, artikel[...] 29, artikel 31-34, artikel 35, stk. 1, litra a) og stk. 3, 4, 7, 8 og 9, artikel 37 og 38, artikel 40, stk. 1, 2, 7, 8 og 9, artikel 41, artikel 42, stk. 2, artikel 46-53, artikel 56, artikel 58, stk. 11, artikel 62-69, artikel 70, stk. 5 og 6, artikel 71-73, artikel 75, stk. 1, 5, 6 og 9, artikel 76 og 77, bilag I og bilag II [...]** senest **[...]to år efter dette direktivs ikrafttræden**. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse love og bestemmelser.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen og træffer bestemmelse om affattelsen af den nævnte oplysning.
2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 88

Ophævelse

Direktiv 2009/73/EF som ændret ved de retsakter, der er nævnt i bilag III, del A, ophæves med virkning fra den [1. januar 2023], uden at dette berører medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de angivne frister for gennemførelse i national ret og datoen for anvendelse af de i bilag III, del B, nævnte direktiver.

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag IV.

Artikel 89

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 90

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

BILAG I**MINDSTEKRAV TIL FAKTURERING OG FAKTURERINGSOPLYSNINGER FOR
GASSER**

1. **MINDSTEKRAV TIL OPLYSNINGER PÅ REGNINGEN OG FAKTURERINGSOPLYSNINGERNE FOR GASSER**
- 1.1. Følgende vigtige oplysninger skal være tydeligt fremhævet på slutkundernes regninger og være tydeligt adskilt fra andre dele af regningen:
 - a) den pris, der skal betales, og, hvor det er muligt, en opdeling af prisen, samt en klar erklæring om, at alle energikilder også kan drage fordel af incitamenter, der ikke blev finansieret gennem de afgifter, der er angivet i opdelingen af prisen
 - b) betalingens forfaldsdato.

- 1.2. Følgende vigtige oplysninger skal være tydeligt fremhævet på slutkundernes regninger og i faktureringsoplysninger og være tydeligt adskilt fra andre dele af regningen og faktureringsoplysningerne:
- a) gasforbruget i faktureringsperioden
 - b) leverandørens navn og kontaktoplysninger, herunder en forbrugerhotline og en e-mailadresse
 - c) produktbetegnelsen
 - d) datoen for kontraktens udløb, hvis det er relevant
 - e) oplysninger om muligheden for og fordelene ved at skifte
 - f) slutkundens tilslutningskode eller unikke identifikationskode for leveringspunktet
 - g) oplysninger om slutkundens rettigheder vedrørende udenretslig bilæggelse af tvister, herunder kontaktoplysninger for den ansvarlige instans, jf. artikel [...] **24**
 - h) det fælles kontaktpunkt, jf. artikel [...] **23**
 - i) alene for naturgas et link eller en henvisning til, hvor de i artikel [...] **12** omhandlede sammenligningsværktøjer kan findes.

1.3. Hvis regninger er baseret på det faktiske forbrug eller fjernaflæsning foretaget af operatøren, skal følgende oplysninger stilles til rådighed for slutkunder sammen med eller som henvisninger på deres regninger og i deres periodiske opgørelser:

- a) grafiske sammenligninger af slutkundernes aktuelle gasforbrug med slutkundens forbrug i samme periode året før
- b) kontaktoplysninger på forbrugerorganisationer, energiagenturer eller tilsvarende organer, herunder websteder, hvorfra der kan hentes oplysninger om eksisterende energieffektiviseringsforanstaltninger for energiforbrugende udstyr
- c) sammenligninger med en normeret gennemsnitlig slutkunde eller referenceslutkunde i samme brugerkategori.

2. FAKTURERINGSHYPPIGHED OG LEVERING AF FAKTURERINGSOPLYSNINGER:

- a) fakturering skal ske på grundlag af det faktiske forbrug mindst én gang om året
- b) hvis slutkunden ikke har en måler, som operatøren kan fjernaflæse, eller hvis slutkunden aktivt har valgt at deaktivere fjernaflæsning i overensstemmelse med national ret, skal nøjagtige faktureringsoplysninger baseret på det faktiske forbrug gøres tilgængelige for slutkunden mindst hver sjette måned eller én gang hver tredje måned på anmodning, eller hvis slutkunden har valgt at modtage elektronisk fakturering

- a) hvis slutkunden ikke har en måler, som operatøren kan fjernaflæse, eller hvis slutkunden aktivt har valgt at deaktivere fjernaflæsning i overensstemmelse med national ret, kan forpligtelserne i litra a) og b) opfyldes ved hjælp af en ordning med regelmæssig selvaflæsning foretaget af slutkunden, hvor slutkunden meddeler resultatet af måleraflæsningen til operatøren; kun i tilfælde, hvor slutkunden ikke har givet meddelelse om måleraflæsning for en given faktureringsperiode, kan faktureringen eller faktureringsoplysningerne baseres på et skønnet forbrug eller en fast tarif
- b) hvis slutkunden har en måler, som operatøren kan fjernaflæse, skal nøjagtige faktureringsoplysninger baseret på det faktiske forbrug gives mindst én gang om måneden; sådanne oplysninger kan også gøres tilgængelige via internettet og skal ajourføres så ofte, som de anvendte måleapparater og -systemer tillader.

3. Specificering AF SLUTKUNDENS PRIS

Slutkundens pris er summen af følgende tre komponenter: energi- og leveringskomponenten, netkomponenten (transmission, distribution og transport) samt den komponent, der omfatter skatter, afgifter og gebyrer.

Hvis regningen indeholder en specificering af slutkundens pris, skal de fælles definitioner, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/1952 for de tre komponenter i nævnte specificering, anvendes i hele Unionen.

4. Adgang til supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug

Medlemsstaterne kræver, at supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug, i det omfang de foreligger, stilles til rådighed på slutkundens anmodning for den leverandør eller tjenesteudbyder, som slutkunden har udpeget.

Hvis slutkunden har en måler installeret, som operatøren kan fjernaflæse, skal slutkunden have let adgang til supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug, således at de selv kan foretage detaljeret kontrol.

De supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug skal omfatte:

- a) de samlede oplysninger for mindst de foregående tre år, eller perioden siden [...] **gas**leveringskontrakten blev påbegyndt, hvis den periode er kortere. Oplysningerne skal svare til de perioder, for hvilke der er fremskaffet hyppige faktureringsoplysninger, og
- b) detaljerede oplysninger om forbrugstidspunktet for en hvilken som helst dag, uge eller måned og et hvilket som helst år, som straks stilles til rådighed for slutkunderne via internettet eller målergrænsefladen for en periode på mindst de foregående 24 måneder eller perioden, siden [...] **gas**leveringskontrakten blev påbegyndt, hvis den periode er kortere.

5. Angivelse af energikilder

Leverandører skal på regninger angive andelen af vedvarende gas og særskilt kulstoffattigt gas, som købes af slutkunden i overensstemmelse med gasleveringskontrakten (angivelse på produktniveau). Er der tale om en blanding, skal leverandøren forelægge de samme oplysninger særskilt for forskellige kategorier af gasser, herunder vedvarende gas eller kulstoffattig gas.

Følgende oplysninger gøres tilgængelige for slutkunder sammen med eller som henvisninger på regninger og i faktureringsoplysninger:

- a) andelen af vedvarende gas og kulstoffattige gasser i leverandørens blanding (på nationalt plan, dvs. i den medlemsstat, hvor gasleveringskontrakten er indgået, samt på leverandørniveau, hvis leverandøren er aktiv i flere medlemsstater) i det foregående år på en forståelig og klart sammenlignelig måde
- b) oplysninger om miljøpåvirkning i det mindste i form af CO₂-emissioner som følge af den gas, som er leveret ved hjælp af leverandøren i det foregående år.

Med hensyn til gas, der leveres via en gasbørs eller importeres fra en virksomhed uden for Unionen, kan de samlede tal, som børsen eller den pågældende virksomhed har fremlagt for det foregående år, anvendes med henblik på andet afsnit, litra a).

Angivelsen af andelen af vedvarende gas, der købes af slutkunderne, skal ske ved hjælp af oprindelsesgarantier **på grundlag af direktiv (EU) 2018/2001. Når kunderne forbruger gas fra et brint- eller naturgasnet, skal det sikres, at de annullerede oprindelsesgarantier svarer til de relevante netegenskaber.**

Den regulerende myndighed eller en anden kompetent national myndighed træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at leverandørernes oplysninger til deres slutkunder i henhold til dette punkt er pålidelige og på nationalt plan gives på en klar sammenlignelig måde.

BILAG II**INTELLIGENTE MÅLERSYSTEMER FOR NATURGAS OG BRINT**

[...]1. Medlemsstaterne sikrer, at der ibrugtages [...] intelligente målersystemer på deres områder, der kan underlægges en økonomisk evaluering af omkostningerne og fordelene på lang sigt for markedet og de enkelte forbrugere, eller en vurdering af, hvilke intelligente målersystemer, der er økonomisk forsvarlige og omkostningseffektive, og hvilken tidsramme der er hensigtsmæssig til distributionen.

2. I disse vurderinger tages der hensyn til de metoder for cost-benefit-analyser og de minimumsfunktionskrav for intelligente målersystemer, som er fastsat i Kommissionens henstilling 2012/148/EU³⁰, i det omfang de er anvendelige for naturgas **og brint**, samt den bedste tilgængelige teknik til sikring af det højeste niveau af cybersikkerhed og databeskyttelse.

I en sådan vurdering skal der også tages behørigt hensyn til potentielle synergier med en allerede indført intelligent målerinfrastruktur for elektricitet eller muligheder for selektiv indførelse i de tilfælde, hvor der hurtigt kan opnås nettofordele, for at holde omkostningerne nede.

³⁰ Kommissionens henstilling 2012/148/EU af 9. marts 2012 om forberedelserne af indførelsen af intelligente målersystemer (EUT L 73 af 13.3.2012, s. 9).

3. Medlemsstaterne, forbereder på grundlag af denne vurdering en tidsplan med et mål på op til ti år for ibrugtagningen af [...] intelligente målersystemer. Hvis ibrugtagningen af intelligente målersystemer vurderes at være positiv, skal mindst 80 % af slutkunderne udstyres med intelligente målere senest syv år efter datoen for den positive vurdering.

BILAG III

Del A

Ophævet direktiv
med oversigt over ændringer
heraf (jf. artikel 90)

Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2009/73/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94)	
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 (EUT L 328 af 21.12.2018 s. 1)	Kun artikel 51
Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/692 (EUT L 117 af 3.5.2019, s. 1)	

Del B

Frister for gennemførelse i national ret og anvendelsesdato

(jf. artikel 90)

Direktiv	Gennemførelsesfrist	Anvendelsesdato
Direktiv 2009/73/EF	3. marts 2011	3. marts 2011 med undtagelse af artikel 11
Direktiv (EU) 2019/692	24. februar 2020	3. marts 2013 for artikel 11

BILAG IV

SAMMENLIGNINGSTABEL

Direktiv 2009/73/EF	Nærværende direktiv
Artikel 1, stk. 1	Artikel 1, stk. 1
Artikel 1, stk. 2	–
–	Artikel 1, stk. 2, 3 og 4
Artikel 2, indledning	Artikel 2, indledning
–	Artikel 2, nr. 1)-13)
Artikel 2, nr. 1)	Artikel 2, nr. 14)
Artikel 2, nr. 2)	Artikel 2, nr. 15)
Artikel 2, nr. 3)	Artikel 2, nr. 16)
Artikel 2, nr. 4)	Artikel 2, nr. 17)
Artikel 2, nr. 5)	Artikel 2, nr. 18)
Artikel 2, nr. 6)	Artikel 2, nr. 19)
–	Artikel 2, nr. 20)-22)
Artikel 2, nr. 7)	Artikel 2, nr. 23)
Artikel 2, nr. 8)	Artikel 2, nr. 24)
Artikel 2, nr. 9)	Artikel 2, nr. 252)
Artikel 2, nr. 10)	Artikel 2, nr. 26)
Artikel 2, nr. 11)	Artikel 2, nr. 27)
Artikel 2, nr. 12)	Artikel 2, nr. 28)
Artikel 2, nr. 13)	Artikel 2, nr. 29)

Artikel 2, nr. 14)	Artikel 2, nr. 30)
Artikel 2, nr. 15)	Artikel 2, nr. 31)
Artikel 2, nr. 16)	Artikel 2, nr. 32)
Artikel 2, nr. 17)	Artikel 2, nr. 33)
–	Artikel 2, nr. 34)
Artikel 2, nr. 18)	Artikel 2, nr. 35)
Artikel 2, nr. 19)	Artikel 2, nr. 36)
Artikel 2, nr. 20)	Artikel 2, nr. 37)
Artikel 2, nr. 21)	Artikel 2, nr. 38)
Artikel 2, nr. 22)	Artikel 2, nr. 39)
Artikel 2, nr. 23)	Artikel 2, nr. 40)
Artikel 2, nr. 24)	Artikel 2, nr. 41)
Artikel 2, nr. 25)	Artikel 2, nr. 42)
Artikel 2, nr. 26)	Artikel 2, nr. 43)
Artikel 2, nr. 27)	Artikel 2, nr. 44)
Artikel 2, nr. 28)	Artikel 2, nr. 45)
–	Artikel 2, nr. 46)-47)
Artikel 2, nr. 32)	Artikel 2, nr. 48)
Artikel 2, nr. 34)	Artikel 2, nr. 49)
Artikel 2, nr. 35)	Artikel 2, nr. 50)
Artikel 2, nr. 36)	Artikel 2, nr. 51)

–	Artikel 2, nr. 52)-71)
Artikel 37	Artikel 3
–	Artikel 4
Artikel 3	Artikel 5, stk. 1 og 2
–	Artikel 5, stk. 3 og 4
Artikel 5, stk. 11	Artikel 5, stk. 5
Artikel 7	Artikel 6
Artikel 4, stk. 1	Artikel 7, stk. 1
–	Artikel 7, stk. 2
Artikel 4, stk. 2	Artikel 7, stk. 3
–	Artikel 7, stk. 4
–	Artikel 7, stk. 5-9
Artikel 4, stk. 3	Artikel 7, stk. 10
Artikel 4, stk. 4	Artikel 7, stk. 11
–	Artikel 8
Artikel 8	Artikel 9
–	Artikel 10
–	Artikel 11
–	Artikel 12
–	Artikel 13
–	Artikel 14

–	Artikel 15
–	Artikel 16
–	Artikel 17
–	Artikel 18
–	Artikel 19
–	Artikel 20
–	Artikel 21
–	Artikel 22
–	Artikel 23
–	Artikel 24
–	Artikel 25
–	Artikel 26
Artikel 32	Artikel 27
–	Artikel 27, stk. 3
Artikel 34	Artikel 28
Artikel 33	Artikel 29
Artikel 38	Artikel 30
–	Artikel 31
–	Artikel 32
–	Artikel 33
Artikel 35	Artikel 34

–	Artikel 34, stk. 3
Artikel 13, stk. 1-2	Artikel 35, stk. 1-2
–	Artikel 35, stk. 3-4
Artikel 13, stk. 3	Artikel 35, stk. 5
–	Artikel 35, stk. 7-9
Artikel 13, stk. 5	Artikel 35, stk. 10
Artikel 16	Artikel 36
–	Artikel 37
Artikel 23	Artikel 38
Artikel 24	Artikel 39
Artikel 25, stk. 1	Artikel 40, stk. 1
–	Artikel 40, stk. 2
Artikel 25, stk. 2	Artikel 40, stk. 3
Artikel 25, stk. 3	Artikel 40, stk. 4
Artikel 25, stk. 4	Artikel 40, stk. 5
Artikel 25, stk. 5	Artikel 40, stk. 6
–	Artikel 40, stk. 7-9
–	Artikel 41
Artikel 26	Artikel 42
Artikel 27	Artikel 43
Artikel 28, stk. 1-4	Artikel 44, stk. 1-4

–	Artikel 44, stk. 5
Artikel 29	Artikel 45
–	Artikel 46
–	Artikel 47
–	Artikel 48
–	Artikel 49
–	Artikel 50
Artikel 22	Artikel 51
–	Artikel 52
–	Artikel 53
Artikel 9	Artikel 54
Artikel 14	Artikel 55
Artikel 15	Artikel 56
Artikel 17	Artikel 57
Artikel 18, stk. 1-10	Artikel 58, stk. 1-10
–	Artikel 58, stk. 11
Artikel 19	Artikel 59
Artikel 20	Artikel 60
Artikel 21	Artikel 61
–	Artikel 62
–	Artikel 63

–	Artikel 64
Artikel 10	Artikel 65
Artikel 11	Artikel 66
Artikel 12	Artikel 67
Artikel 30	Artikel 68
Artikel 31	Artikel 69
Artikel 39	Artikel 70, stk. 1-5
–	Artikel 70, stk. 6
Artikel 40	Artikel 71
Artikel 41	Artikel 72
–	Artikel 72, stk. 5
Artikel 41, stk. 5-9	Artikel 72, stk. 6-10
Artikel 41, stk. 10-17	Artikel 73, stk. 1-8
Artikel 42, stk. 1-4	Artikel 74, stk. 1-4
–	Artikel 74, stk. 5
Artikel 42, stk. 6	Artikel 74, stk. 6
Artikel 43	Artikel 75
Artikel 44	Artikel 76
Artikel 46	Artikel 77
Artikel 47	Artikel 78
Artikel 48a	Artikel 79

–	Artikel 80
Artikel 49a	Artikel 81
Artikel 49b	Artikel 82
–	Artikel 83
–	Artikel 84
–	Artikel 85
–	Artikel 86
Artikel 54	Artikel 87
Artikel 53	Artikel 88
Artikel 55	Artikel 89
Artikel 56	Artikel 90
Bilag I	Bilag I
–	Bilag II
–	Bilag III
Bilag II	Bilag IV